

a Putat. sed male putat: vt. i. de sup. leg. l. i.
b Non debet. qz vestē nō scripsit nec suppellectilē. qz de ea nō sensit. vt. i. de re. du. l. in ambiguo. 2. i. de sup. leg. l. labeo. in fi. sed 2. i. de lib. 2. q. 8. tamē. So. vt. ibi.
c Putat. idē si stat. vt. in. d. l. in ambiguo. 2. l. labeo. l. fi.

d Electri. ge- nus metalli.
e Rerum em. no. rerū vocabula immutabilia sunt holm mutabilia.

f Uocabula. i. que habēt hoc ipso q sunt res sine l- positione. nolo. qz. lia sunt appellati ua. vt si ego legez equū cū de mulo sentā: hz hoc pster q de mulo sentā nō valet. vt. h. 2. mō dixi de veste. 2. i. de supel. lega. l. labeo. in fi. nisi hoc actū erat āte inter testatorē 2. legatarū cū dicā equū d mulo sentā. nā et nutu possēt lega re: vt. i. i. u. ij. l. nu tu. vel nisi p̄suetu do cōs loci sic vte ref eo nolo. vt. i. de sup. leg. l. labeo. 2. nec mirū. 2. s. ve rum.

g Holm fo. id est iposita ab hos- bus. vt. 2. s. in pn. hui. l. 2. facit. C. 6 muta. nolo. l. i. alij dicūt inspic h̄ fre quentiā. nā cetere

res frequēter i appellatiuis nobis stāt. 2. raro imponit p̄pū 2. fm hoc nō expones. l. iposita 2. sed dic holm vo cabula vt stichus 2. ticus. e. 2. p̄ngit in hōie: qz vix stat in appellatiuo qn assumat. p̄pū. et iō illa nō mutant h̄ sic. nō g nocet si alio noie vocē stichū in legādo. et est rō fm Jo. qz pbabilis dubitat in tali noie q̄ in appellatiuo. sic i. de trit. 2. ole. l. l. si q̄ vinū. sic g substantiua 2. appellati ua nō mutant. s. qd de adiectiuis: Rñ. idē qd de. p̄pū cū sint accīdētia: vt albi niger ruffus. vt. s. de rei. v. l. si in rē. 2. facit. s. si cer. peta. l. certū. 2. de aqua quo. l. i. s. ij. 2. facit. i. i. u. ij. l. librorum. s. qd tamē cassius. 2. de act. 2. ob. l. in omnibus negocijs.

h Ab oibus. ad qd est. i. i. l. si plurib. h̄ dōib. in pn. et hoc nisi vni sint assignate. vt. s. de here. illi. l. ex facto.

i Erui. qz testator legat michi vnum de seruis suis quem elegerim. Accur.

k Possumus. vt. 2. i. de op. le. l. apud aufidij. 2. arg. s. 6 trib. l. qd in heredē. s. eligere. et hoc si tenuerit electio. ad qd plura sunt nōcna. s. qz de suis testator. Itē qz tota familia sit exhibitā. Itē qz h̄ditas erat adita: vt. i. de op. le. l. ij. 2. iij. 2. l. optione. 2. qz erā maior: vt. s. de mi. l. p̄tor. s.

dum putat⁹ suppellectilis ap- pellatione vestē cōtineri: pom pont⁹ scripsit vestē nō debet⁹ quēadmoduz si q̄s putat⁹ auri appellatiōe electri⁹ vel aurī calcū cōtineri: vel qd est stult⁹ vestis appellatiōe etiā argen- tū cōtineri. rerum enim⁹ voca- bula⁹ immutabilia sunt: homi- num⁹ vero mutabilia.

Distributiū quod requirit duo s̄ba fm qd distribuit actū p̄mi ita distribuit actum secū dī. hoc dicit Barto.

Si q̄s heredes instituerit et ita legauerit: q̄ q̄s michi galli- canarū rerū heres erit: dānas esto dare tot: ab oibus⁹ heredi- bus videri legatū: qm ad oēs eos res gallicane p̄tinent.

In vltimis voluntariis nō possum⁹ i electiōe variare. B.

Erui electiōe Paul. legata: semel dumtaxat optare possumus⁹.

Quod cōe est mesi est: q̄tū ad dispositionē p̄tis mee. Bart.

Labeo ait⁹ cū certa res aut p̄sona⁹ legat ita: q̄ me⁹ erit cū moriar heres dato illi: 2. cōis⁹

p̄ponius. 2. qz dixi eligo: nō volo eligere. vt. i. de s̄bo. ob. l. si q̄s stipul. et q̄ sit sui iuris optās: vt. i. eo. l. iulian⁹. sed argu. cōtra. i. de s̄bo. ob. l. eum qui certarum. s. fi. l. i. et male. m. Persona. scilz serui. n. Cōis. no. qd cōe est mesi dicere possum. sic. s. 6 ser. vt. p̄e. l. in re cōi. et facit. i. de pe. le. l. dñs. s. dñs. 2. de s̄bo. signi. l. pupil- lus. s. h. Itē facit s. de cōdi. illi. l. ij. s. fi. 2. i. de cōdi. et demō. l. falsa. s. fi. et institū. de lega. s. si res aliena. o. Cōstat. enaz si post testū inci- piat cē suus tor⁹. vt. i. de au. 2. argē. lega. l. si ita. Sed cur pars alterius non debet⁹ cū si to- tus esset alien⁹ to- tus debet⁹ si te- stator h̄ sciret. vt in l. i. eo. s. si res a- liena. Rñ. qz dixi suuz. vñ ius qd in eo h̄ v̄f legare. vt. i. de au. 2. argē. le. l. q̄ntus. s. ij. 2. i. ij. l. q̄ p̄cubina. s. q̄ fundū. 2. l. v̄rou. 2. i. de fun. i. i. i. l. fundus. s. ar. i. de no. ope. num. l. stipulatio. s. fi.

sit totū debet: trebatium vero r̄didisse partem debet cassius scripsit. qd et verius est.

In dubio legando rē videt quis legare partem quam ha- bet in re. Barto.

Cū fundus cōmunis lega- tus sit non adiecta portiōe: s̄ meum nominauerit: portione debet constar⁹.

Relatiū quis vel qui in iuu- ctū verbo futuri tēporis indu- cit p̄ditionē: s̄bo p̄sentis t̄pis demonstratiōe. Bar. Iulia.

Stichū q̄ meus⁹ erit cū moriar heres me⁹ dato magis⁹ cōditionē legato inie- cisse q̄ demonstrare voluisse patrēfamil. appet: eo q̄ si de- mōstrādi cā⁹ hec oratio pone- retur ita cōcepta esset: stichū qui meus est⁹: nō qui me⁹ erit. sed cōditio⁹ talis accipi d̄z q̄te nus erit. vt si totū alienauerit legatū extingatur⁹: si partē/ p ea parte debeat que testatoris mortis tēpore fuerit. Paul.

Legatum seruo delatuz dominus potest⁹ repu- diare.

Magis. cōparatiue non electiue. nā v̄rāqz cōtinet scz cōditionē 2. demonstratiōe. vt. i. de au. 2. argē. le. l. scri- bit. s. fi. et ad hoc. i. de condi. 2. demō. nōlatim. s. fi. sed cō- tra. s. de here. insti. l. ij. in pn. vbi s̄ba ex partibus quas ascripsero nō faciūt cōditionē. sed certe 2. ibi est cōditio si ad diuersitatē partū fiat ascriptio. aljs qz totū testamē tum pertret non est cōditio. Item argu. p̄tra. s. de here. insti. l. talē. s. i. 2. i. de condi. 2. demon. l. si in diē. s. fi. s. ibi ratio diuersitatis apparet.

Demonstrandi causa. s. solummodo.

Qui meus est. vel stichum meum. non autem dixi set qui meus erit 2. sic. C. de caduc. tollen. s. si nauem ad deficientis. ibi sed v̄r varietas 2. t.

Conditio talis. taata.

Extinguatur. hoc dic vt. i. i. u. ij. l. xi. s. si rem. et de adi. le. l. rē legatū. 2. facit. s. de p̄di. insti. l. ij. s. fi. 2. s. l. p̄ti. et. i. de lega. iij. l. nup. in fi. 2. i. de cōdi. 2. demō. l. hile. s. tu- cia. 2. i. eo. l. si quis legauerit. 2. i. i. u. ij. l. iulianus. s. serui. 2. de adimen. le. l. eum seruus. 2. l. legatum. s. pater. sed ar- gū. contra. i. de verbo. obliga. l. si decem.

Legatū. p̄t. nō tñ dno adimi p̄t. vt. i. de adimē. l. i.

vt. p̄e. l. in re cōi. et facit. i. de pe. le. l. dñs. s. dñs. 2. de s̄bo. signi. l. pupil- lus. s. h. Itē facit s. de cōdi. illi. l. ij. s. fi. 2. i. de cōdi. et demō. l. falsa. s. fi. et institū. de lega. s. si res aliena. o. Cōstat. enaz si post testū inci- piat cē suus tor⁹. vt. i. de au. 2. argē. lega. l. si ita. Sed cur pars alterius non debet⁹ cū si to- tus esset alien⁹ to- tus debet⁹ si te- stator h̄ sciret. vt in l. i. eo. s. si res a- liena. Rñ. qz dixi suuz. vñ ius qd in eo h̄ v̄f legare. vt. i. de au. 2. argē. le. l. q̄ntus. s. ij. 2. i. ij. l. q̄ p̄cubina. s. q̄ fundū. 2. l. v̄rou. 2. i. de fun. i. i. i. l. fundus. s. ar. i. de no. ope. num. l. stipulatio. s. fi.

Stichū qui me⁹. i. si me⁹ erit vt statū p̄bat.

Quam filiofa. ticus reliquit filio vel seruo sed hereditate vel legatu: vel patri vel dño acquireddi. pot rogari pater vel dñs vt restituat r aut ipsi filio vel seruo. r tunc tenet pater vel dñs ex sua voluntate. f. si manumissu. sed extraneo tenet ad voluntate fideicommissarij de tracta fal. qua nō

detrabit qñ filio restituit. r e rō qz heres retinere cō suenit. vñ pmo casu qñ extraneo: ex psona filij q est heres retinet. in secundo nō retinet: qz nō pater sed filius ē heres. r qz nō vt heres restituit: s3 vt hereditate nō retinet. s3 si añ emācipationē de cedit filius remanet patri ex cuius voluntate pendebat fideicommissus. b. pñ. als patris vt dñi. als patri vt dño. q. d. pot grauari pñ vel dominu cū comoduz ei quera: licz per obliquū. vt usufructus. vt. C. cō. de leg. l. i. §. r hec dispo nim. r. i. l. i. si alienus. in pñ. r. §. si quis omis. cau. ref. l. si seruus. r. i. ad. l. fal. nescimus. r. arg. l. si a seruo. r. ad. treb. l. quidā ita. §. si seruo.

Quam filio: Papina. fa. vel seruo alieno. legatu vel hñditas dat fideicommissu patri vt dño pot ac tūc demū ex psona ipsoꝝ fideicommissum vires capit: cū ipsis p quos comoduz hereditatis vel legati patri dñove querit

Quam filio: Papina. fa. vel seruo alieno. legatu vel hñditas dat fideicommissu patri vt dño pot ac tūc demū ex psona ipsoꝝ fideicommissum vires capit: cū ipsis p quos comoduz hereditatis vel legati patri dñove querit

Quam filio: Papina. fa. vel seruo alieno. legatu vel hñditas dat fideicommissu patri vt dño pot ac tūc demū ex psona ipsoꝝ fideicommissum vires capit: cū ipsis p quos comoduz hereditatis vel legati patri dñove querit

Quam filio: Papina. fa. vel seruo alieno. legatu vel hñditas dat fideicommissu patri vt dño pot ac tūc demū ex psona ipsoꝝ fideicommissum vires capit: cū ipsis p quos comoduz hereditatis vel legati patri dñove querit

Quam filio: Papina. fa. vel seruo alieno. legatu vel hñditas dat fideicommissu patri vt dño pot ac tūc demū ex psona ipsoꝝ fideicommissum vires capit: cū ipsis p quos comoduz hereditatis vel legati patri dñove querit

Quam filio: Papina. fa. vel seruo alieno. legatu vel hñditas dat fideicommissu patri vt dño pot ac tūc demū ex psona ipsoꝝ fideicommissum vires capit: cū ipsis p quos comoduz hereditatis vel legati patri dñove querit

Quam filio: Papina. fa. vel seruo alieno. legatu vel hñditas dat fideicommissu patri vt dño pot ac tūc demū ex psona ipsoꝝ fideicommissum vires capit: cū ipsis p quos comoduz hereditatis vel legati patri dñove querit

Quam filio: Papina. fa. vel seruo alieno. legatu vel hñditas dat fideicommissu patri vt dño pot ac tūc demū ex psona ipsoꝝ fideicommissum vires capit: cū ipsis p quos comoduz hereditatis vel legati patri dñove querit

Quam filio: Papina. fa. vel seruo alieno. legatu vel hñditas dat fideicommissu patri vt dño pot ac tūc demū ex psona ipsoꝝ fideicommissum vires capit: cū ipsis p quos comoduz hereditatis vel legati patri dñove querit

tra. i. l. i. si alienus. ibi nec seruus rē. Sol. vt ibi. k. nō admissa. i. nō retēta quarta: habēt tñ locuz alia remedia trebel. vt. i. ad. treb. l. i. §. sed filio.

Quam filio: Papina. fa. vel seruo alieno. legatu vel hñditas dat fideicommissu patri vt dño pot ac tūc demū ex psona ipsoꝝ fideicommissum vires capit: cū ipsis p quos comoduz hereditatis vel legati patri dñove querit

Quam filio: Papina. fa. vel seruo alieno. legatu vel hñditas dat fideicommissu patri vt dño pot ac tūc demū ex psona ipsoꝝ fideicommissum vires capit: cū ipsis p quos comoduz hereditatis vel legati patri dñove querit

Quam filio: Papina. fa. vel seruo alieno. legatu vel hñditas dat fideicommissu patri vt dño pot ac tūc demū ex psona ipsoꝝ fideicommissum vires capit: cū ipsis p quos comoduz hereditatis vel legati patri dñove querit

Quam filio: Papina. fa. vel seruo alieno. legatu vel hñditas dat fideicommissu patri vt dño pot ac tūc demū ex psona ipsoꝝ fideicommissum vires capit: cū ipsis p quos comoduz hereditatis vel legati patri dñove querit

Quam filio: Papina. fa. vel seruo alieno. legatu vel hñditas dat fideicommissu patri vt dño pot ac tūc demū ex psona ipsoꝝ fideicommissum vires capit: cū ipsis p quos comoduz hereditatis vel legati patri dñove querit

Quam filio: Papina. fa. vel seruo alieno. legatu vel hñditas dat fideicommissu patri vt dño pot ac tūc demū ex psona ipsoꝝ fideicommissum vires capit: cū ipsis p quos comoduz hereditatis vel legati patri dñove querit

Quam filio: Papina. fa. vel seruo alieno. legatu vel hñditas dat fideicommissu patri vt dño pot ac tūc demū ex psona ipsoꝝ fideicommissum vires capit: cū ipsis p quos comoduz hereditatis vel legati patri dñove querit

Quam filio: Papina. fa. vel seruo alieno. legatu vel hñditas dat fideicommissu patri vt dño pot ac tūc demū ex psona ipsoꝝ fideicommissum vires capit: cū ipsis p quos comoduz hereditatis vel legati patri dñove querit

Quam filio: Papina. fa. vel seruo alieno. legatu vel hñditas dat fideicommissu patri vt dño pot ac tūc demū ex psona ipsoꝝ fideicommissum vires capit: cū ipsis p quos comoduz hereditatis vel legati patri dñove querit

Quam filio: Papina. fa. vel seruo alieno. legatu vel hñditas dat fideicommissu patri vt dño pot ac tūc demū ex psona ipsoꝝ fideicommissum vires capit: cū ipsis p quos comoduz hereditatis vel legati patri dñove querit

Quam filio: Papina. fa. vel seruo alieno. legatu vel hñditas dat fideicommissu patri vt dño pot ac tūc demū ex psona ipsoꝝ fideicommissum vires capit: cū ipsis p quos comoduz hereditatis vel legati patri dñove querit

Quam filio: Papina. fa. vel seruo alieno. legatu vel hñditas dat fideicommissu patri vt dño pot ac tūc demū ex psona ipsoꝝ fideicommissum vires capit: cū ipsis p quos comoduz hereditatis vel legati patri dñove querit

Quam filio: Papina. fa. vel seruo alieno. legatu vel hñditas dat fideicommissu patri vt dño pot ac tūc demū ex psona ipsoꝝ fideicommissum vires capit: cū ipsis p quos comoduz hereditatis vel legati patri dñove querit

Quam filio: Papina. fa. vel seruo alieno. legatu vel hñditas dat fideicommissu patri vt dño pot ac tūc demū ex psona ipsoꝝ fideicommissum vires capit: cū ipsis p quos comoduz hereditatis vel legati patri dñove querit

Quam filio: Papina. fa. vel seruo alieno. legatu vel hñditas dat fideicommissu patri vt dño pot ac tūc demū ex psona ipsoꝝ fideicommissum vires capit: cū ipsis p quos comoduz hereditatis vel legati patri dñove querit

Quam filio: Papina. fa. vel seruo alieno. legatu vel hñditas dat fideicommissu patri vt dño pot ac tūc demū ex psona ipsoꝝ fideicommissum vires capit: cū ipsis p quos comoduz hereditatis vel legati patri dñove querit

Quam filio: Papina. fa. vel seruo alieno. legatu vel hñditas dat fideicommissu patri vt dño pot ac tūc demū ex psona ipsoꝝ fideicommissum vires capit: cū ipsis p quos comoduz hereditatis vel legati patri dñove querit

fm. l. C. de ca. tol. s. snast. eiusdē comodo cedit. R. rfa. J. de pdi. r. demō. l. si tibi. s. fi. r. l. se. r. C. de fideicō. l. q̄uis. **S** michi r. tibi. legata fuerit. insolidū. vel dic cōiun- cium r. sic partim iure suo partim iure accrescēdi. vel dic disuncti r. sic insolidū suo iure p̄ aliū nō diminuitur.

C. de ca. tol. s. vbi aūt. r. s. si p̄o non oēs r. r. facit ins. l. eo. s. si duobus. r. l. eo. si pluribus.

C. Cedente. q̄s. r. est a morte testa- tous q̄ ad trāsmis- sionē. vt. C. de ca. du. tollen. s. in no- uissimo.

C. Ex meo. par- tīm iure meo. par- tīm iure accrescē- di fm̄ p̄mū casus. vel dic totū vno iu- re fm̄ aliū casum.

C. Ut tota. vide- tur q̄ parte t̄m al- tera repudiata. vt. J. i. l. i. si iucio. so. vt. tibi. s. q̄d p̄dest hoc posse. R̄n. q̄p- onus ipostuz p̄i defecte q̄ disun- ctim. r. sic insolidū fuit ambob' lega- tū. vt. C. de cadu. tol. l. i. s. snautem ad finem.

C. Nō posse. nō ob. s. de act. emp. l. non est nouū. q̄ tibi nō sunt cāe lu- cratiue. hic sic r. iō hic sufficit semel p̄cipi q̄ nō est tibi vt ar. J. de ac. r. ob. l. oēs. r. facit. J. ob. l. si duo. r. s. de euc. l. si ci. s. r. J. e. l. duobus. r. l. seruo meo. s. an partum iure meo: partim iure hereditario. R̄n. hic innuit q̄ possim: tibi vt tota mea r. c. quasi possim velle p̄tra: s. q̄d cā minue- dat litū. vt no. d. l. nō est. J. e. si velit dimidiā suo iure pe- tere r. alterā repudiare an possit. R̄n. q̄n disunctim nō. vt. J. i. l. i. l. memine. q̄n p̄unctim videt q̄ sic. vt. C. de cad. tollen. s. vbi aūt. r. sic p̄t loqui. J. i. l. i. l. si iucio r. michi.

C. Hadibus. nomina quorūdam locorum que sunt di- stantia a roma.

C. Angustias. i. breuitatē. s. insi. de verb. ob. s. loca. r. s. de eo q̄d cer. lo. l. i. s. si q̄s ita. So. tibi inter viuos. vel so. vt inferiora p̄tra. J. e. p̄tra insi. eo. s. fi. r. C. de his que pe. no. l. i. vbi impossibilitas vicat legatū. sol. tibi impossibi- le ab initio fuit. hic possibile: nā testator poterat t̄m viue- re q̄ serui poterant Romā duc: vel hic remouet q̄d est impossibile. f. festinatio: s. nō tollit legatū quasi sit vnuz p̄ceptū habēs duo mēbra: sic. s. de ar. l. celsus. s. idem ait. J. e. no. angustia tēpous nō nocere. sic. C. eo. l. nō t̄m. r. J. de iure fil. l. edicto. s. i. r. s. ex qui. cau. ma. l. nec nō. r. si quis cau. l. i. s. q̄d aūt dicitur. r. J. de dam. infec. l. hoc amplius. s. i. sed arg. p̄tra. s. de cōli. pe. l. item illa.

Angu- stia t̄m non nocet.

C. Possimus. sed fallit. q̄ aliud seruo p̄t legari q̄ nō d̄no. vt si seruo lego rem domini vel q̄d ei debeo valz sed si d̄no non valet. vt. J. i. l. i. l. debitor. s. fi. r. cōtra aliqd̄ domino q̄ nō seruo: vt seruitutē ad p̄dictū domini. vt. J. de ser. leg. l. r. si maxime. r. sic nec quidē omne nec id so- lum. sed dicas id euenire mixta ras- tione p̄sone r. rei. hic ratione p̄sone t̄m: q̄ sit nō capax vel capax. vt. d. l. l. debitor. in fi. r. fa- cit. s. de heredi. in- sti. l. non minus. r. l. seruum meū. in- prin. r. C. de here- di. insi. l. neq̄.

si ccedēs sit derogatoria. B.

C. In legatis nouissime scri- ptuse valet: q̄ r. mutari cā p̄e- cedētis legati vel in diē vel in p̄ditionē vel in totū adēptiōe p̄t. S. r. si sub alia vel alia cō- ditiōe legatū ademptū est: no- uissima adēptio spectāda est.

C. Interdum t̄m in legatis nō posterior s. p̄cedēs scriptu- ra valet: nā si ita scripsero q̄d ticio infra legauero id neq̄ do- neq̄ lego: q̄d infra legatū erit nō valebit. nā r. eū^m sermōnē quo p̄sentia legata^m data i diē p̄ferunt: ad postea q̄s scripta legata p̄tinere placuit. volun- tas ergo facit q̄ in testamēto scriptum valeat.

C. In legato generis videt is legat⁹ qui postea legitime est solutus. Bar. I dem.

C. Am incertus homo le- gatus tibi esset: heres stichum seruo tuo tradidit. ne ratius respondit si voluntate⁹ domini tradiderit: vel ratum hoc dominus habuerit: per- inde eum liberatum: atq̄ si

tum. r. s. de testa. tu. l. tutor datus. s. fi.

C. Nō valebit. nisi expresse p̄uiois voluntatis dicat se penitere. vt. J. i. l. i. s. q̄s in p̄ncipio testa. r. s. si. i. diu⁹ s. s. sed quid si p̄mo dixit q̄ non liceret sibi penitere. R̄n. nichilominus p̄t penitere si exp̄mat qualitatem illius p̄ime voluntatis in secunda. vt. d. l. si quis.

C. Nam r. eū. videt q̄ p̄ior scriptura magis spectet: q̄ r. hoc est alibi. nā r. c. J. zo. r. facit. J. p̄i. l. si ita.

C. Presentia legata. vt si dixero que pure legauero tāli die dentur.

C. Postea q̄s. ergo r. hic non tā posterior scriptura q̄ p̄ior spectat. vt r. J. eo. l. talis. in fi. nā tota velut vna scri- ptura videt. vt. s. si. l. i. l. officium. s. si et seruo. sed p̄tra. J. tu. i. J. K. r. o. i. s. i. sed nō est p̄tra vt tibi pater.

C. Valeat. vel nō valeat. J. zo. r. facit. J. de condi. r. de- mon. l. an conditiōe.

C. Am incertus. i. in genere. r. dic quis eligat. vt no. s. fam. l. her. l. heredes. s. si de incerto.

C. Seruo tuo. s. legatarij.

C. Voluntate. alioq̄ nō. vt. J. eo. l. seruus legatus. s. i.

C. Liberatum. hoc ita si pleno iure stichus fact⁹ fue- rit legatarij. vt. J. eo. si a substituto. s. i.

l. sed dicas id euenire mixta ras- tione p̄sone r. rei. hic ratione p̄sone t̄m: q̄ sit nō capax vel capax. vt. d. l. l. debitor. in fi. r. fa- cit. s. de heredi. in- sti. l. non minus. r. l. seruum meū. in- prin. r. C. de here- di. insi. l. neq̄.

C. In legatis. apponēdo diē vel p̄ditionem in lega- tis puris. vt. J. eo. talis. vel adimen- dom totuz. vt. C. eo. l. datus. s. si po- nas legatus pure adēptuz r. postea sub p̄ditione adi- mi q̄d admittit. R̄n. adimēdo sub p̄ditione denno le- gare videt. ar. cō- tra in aut. q̄. mo. na. effi. leg. s. q̄m vbi faciēdo repu- diū videor p̄titeri m̄fimonū. vt. s. s. acq̄. here. l. illud. k.

C. Nouissima. facit. J. de adimen- lega. l. transactio. in fi. r. de condi. r. demō. l. q̄d tradis

C. Nouissima. facit. J. de adimen- lega. l. transactio. in fi. r. de condi. r. demō. l. q̄d tradis

C. Nouissima. facit. J. de adimen- lega. l. transactio. in fi. r. de condi. r. demō. l. q̄d tradis

C. Nouissima. facit. J. de adimen- lega. l. transactio. in fi. r. de condi. r. demō. l. q̄d tradis

C. Nouissima. facit. J. de adimen- lega. l. transactio. in fi. r. de condi. r. demō. l. q̄d tradis

C. Nouissima. facit. J. de adimen- lega. l. transactio. in fi. r. de condi. r. demō. l. q̄d tradis

C. Nouissima. facit. J. de adimen- lega. l. transactio. in fi. r. de condi. r. demō. l. q̄d tradis

C. Nouissima. facit. J. de adimen- lega. l. transactio. in fi. r. de condi. r. demō. l. q̄d tradis

C. Nouissima. facit. J. de adimen- lega. l. transactio. in fi. r. de condi. r. demō. l. q̄d tradis

C. Nouissima. facit. J. de adimen- lega. l. transactio. in fi. r. de condi. r. demō. l. q̄d tradis

C. Nouissima. facit. J. de adimen- lega. l. transactio. in fi. r. de condi. r. demō. l. q̄d tradis

C. Nouissima. facit. J. de adimen- lega. l. transactio. in fi. r. de condi. r. demō. l. q̄d tradis

C. Nouissima. facit. J. de adimen- lega. l. transactio. in fi. r. de condi. r. demō. l. q̄d tradis

C. Nouissima. facit. J. de adimen- lega. l. transactio. in fi. r. de condi. r. demō. l. q̄d tradis

C. Nouissima. facit. J. de adimen- lega. l. transactio. in fi. r. de condi. r. demō. l. q̄d tradis

C. Nouissima. facit. J. de adimen- lega. l. transactio. in fi. r. de condi. r. demō. l. q̄d tradis

C. Nouissima. facit. J. de adimen- lega. l. transactio. in fi. r. de condi. r. demō. l. q̄d tradis

C. Nouissima. facit. J. de adimen- lega. l. transactio. in fi. r. de condi. r. demō. l. q̄d tradis

a Stichus ergo legatus no erat. r fm hoc soluit aliis p debito. vt. l. p sol. l. i. r mli. qui. mo. tol. ob. in pn. fz est ptra. l. i. l. mēius. s. duobus. ubi hois r. fz dices conti net singulos quo ad solutionē nō quo ad obligationē: vt singuli videant obligati: vel sint in obligatione. nec obstat. s. de cōdi. in debi. l. cuz is. s. fi. vt ibi no.

b Esset. f. tātū in specie.

S Ita sit a scriptū. in te. namēto.

d Cideri lega tū. vt. s. eo. l. si mi ch. s. fi. nisi expse se pūois volūta tis se penituisse dicat. vt ibi no. et facit. s. de pdi. in sū. l. instituto.

e Ademptuz. eodē testamētovt statim dicet.

f Ipo iure. qz nec datū. alioqn si post pfectū testm in alia volūtate si quidē solēni vt te stamētō alio ipso iure adimif. si nō solēni vt codicillis tūc p exceptionē. vt. s. de hys que i testa. delē. l. i. s. fz hoc ita. r. s. sed si consulto. r. l. pzo pte. s. sed nōnul los. s. jo. Item r hoc qñ expse. nā si tacite. r tūc per excep. doli. vt. j. b adumē. leg. l. iij. s. fi. r. l. ex parte.

g Erguū. no. erigūū esse pstan dū. sic. j. i. i. l. qui cōcubinā. s. ij. r. l. nummīs. r. j. eo. l. apud. s. seio. r de regu. iur. semp in obscuris. r de verbo. ob. l. si ita. s. arg. ptra. j. de reb. bu. l. si fuerit: sed ibi est ambiguitas in psonis vbi vtrūqz vide tur. ademptū: hīc in rebus. Itē arg. ptra. j. de au. r argē. lega. l. qui lance. so. ibi. r. l. ticia. s. seia. arg. contra. so. ibi. Itē arg. ptra. j. pemp. l. emptoz fundi. so. ibi. Item arg. ptra. j. de aur. r ar. lega. l. scribit. s. item. so. ibi. Item con tm. j. de condi. r demon. l. idēz. ipsi. so. ibi in libertate ac cupit qd est vtilius seruo.

h Quartā par. Deul? tē bonoz legare voluit dimidiā scripsit: pculus recte ait posse defendi quartā lega tā qz inesset dimidie. idē erit r si. l. voluit legare r. c. scripta sint: quinquaginta. n. debebū tur. s. r si pl⁹ legare voluit r min⁹ scripsit: valebit legatuz.

i Noia sine appellatiua siue

stichus legatus esset.

Stichus ademptio pcedat si ue sequat in eodē testō lega tū perimit ipso iure r qd mini mū est debet.

lplanus.

Ita sit a scriptū: si cui bis legauero semel he res et dato: vel vt semel debea tur: r eidem duas qritates a scripserit: vel duos fundos an vtrūqz dbeat. r ait aristo vnū videri legatum. nam qd ad emptū est nec datū videri fm cellū r marcellū iniaz: qd a est. Sed papī. lib. xij. qñonū ait: r si post legata sept⁹ a scripta idē hec subiecerit semel pstarti velle: r hoc ante ipletuz testm fecerit: ipso iure videri cetera legata adempta: s. qd magis erit ademptū: nō em apparet r ait posse dici exiguum esse prestandū.

m voluntas testatoris pbata pualet scripture in augmētō r diminutione legati. h. d. Bar.

Est quartā par. Deul? tē bonoz legare voluit dimidiā scripsit: pculus recte ait posse defendi quartā lega tā qz inesset dimidie. idē erit r si. l. voluit legare r. c. scripta sint: quinquaginta. n. debebū tur. s. r si pl⁹ legare voluit r min⁹ scripsit: valebit legatuz.

Noia sine appellatiua siue

stichus legatus esset.

Stichus ademptio pcedat si ue sequat in eodē testō lega tū perimit ipso iure r qd mini mū est debet.

lplanus.

Ita sit a scriptū: si cui bis legauero semel he res et dato: vel vt semel debea tur: r eidem duas qritates a scripserit: vel duos fundos an vtrūqz dbeat. r ait aristo vnū videri legatum. nam qd ad emptū est nec datū videri fm cellū r marcellū iniaz: qd a est. Sed papī. lib. xij. qñonū ait: r si post legata sept⁹ a scripta idē hec subiecerit semel pstarti velle: r hoc ante ipletuz testm fecerit: ipso iure videri cetera legata adempta: s. qd magis erit ademptū: nō em apparet r ait posse dici exiguum esse prestandū.

contra. s. de here. insti. l. quoties. s. sed si non in corpore: vbi nocet in eo qd plus voluit. Sol. ibi pshabat de volūta te p verba licz nō essent scripta. hīc steterat in finib⁹ volū tatis. vel dic hīc valebit in eo qd est plus r sic pcedat: r facit. s. de ar. l. diē. s. si p lures. r. C. plus va. qd agi. l. i.

l Sentiret. qd est si d ca fecit mē tionē in testō. vt. j. eo. l. qui filiabus.

S duob⁹. de beri. imo cō: iuncto dz dari. vt C. de cadu. tol. s. in pmo. r. s. p se cundo. sol. fm. R. hīc nō erat in rez natura s. spabat vt r. j. ea. l. s. fi. ibi nō sperabat puta motū. vnde hīc hz partem. s. inte rim. vel fm Jo. h loquit in causa ca duci. r qd dicit nō fuerit. s. tpe motus testatoris: sed tpe testamētū sic: r fm hoc id corri git pillum. s. pto secido. at in pno scripto etiā olim iuncto debebat. vt. s. de heredi. in sti. l. quo loco. s. fi. r. d. s. in pmo. Itē no. facit pte etiā q nō admittitur ad partē. sic. l. e. l. pla ne. s. si iunctim. r l. hmo. s. si ticio. n

Qui nō est s. esse sperat fa cis partē. Bar. Ompontus.

S duob⁹ res iunctim legata sit (quis alter in rez natura nō fuerit) alteri de beri⁹ solam partem: r hoc pu to verum esse.

Heres tenet ad totū omus inunctū sibi r ei q a testatore grauari nō poterat. Bar.

Heres adiecto ei noie cu: iusdā qui heres nō sit dare dā natus: totū legatuz dz. nā et si duos ex heredib⁹ suis noia: tim qd damnasset: r alter here ditatē nō adijisset: q adijisset: to tū deberet: si ps er⁹ q nō adij sset ad eū q adijisset puenit.

Qui non est in rez natura nec esse speratur nō facit par tem sed totum debet coniu cto re tantum: vel re r verbis tm. Bartolus.

Si ticio⁹ r posthūo legatū sit: nō nato posthūo totū ti: cius vendicabit. s. r si testator: ticio r posthūo viriles ptes dari⁹ voluisset vel etiam id ex pressisset: totum legatū ticio

talē. in fi. r. j. de verbo. ob. l. eum qui. s. i. r. j. i. l. i. l. mortuo. s. fi. sed ptra. j. i. l. i. l. celsus. s. pe. vbi nichil debetur. Sol. ibi repudiantem tantum damnauit: hīc vtrūqz. vel ibi vnus solus erat r ille omisit.

Qui adijisset. vtpote iuncti re r verbis. erant em r alij disuncti. vt. s. vbi dixit de heredibus. ad qd facit. C. de cadu. tol. s. fi. vero quidam.

Si ticio. s. pmo r posthūo postea. r si sunt re tm coniecti. sed in sequēti re r verbis. in tertio verbis tan tum. r sic sunt tres casus.

Dari. s. tacite re r verbis eos iungendo.

Expressisset. vt haberet viriles. r us cōiuncti hīs tm. r sic datur eis ius accrescendi. vt. s. de here. insti. l. l

In lega tū: p drestādū. no. in legat qd minimū ē debere pstarti. nō mini mū pre: standuz h

U quartam. debebunt. vt. r. s. de heredi. insti. l. i. quotiens. s. sed si maiorem.

Valebit legatū. s. in min⁹ vt ibi inuit. sed r si plus est. r arg. s. l. p. i. in fi. r. j. de verb. ob. l. i. s. si iuliani. s. arg.

quis ita heredes. sed. s. de usufru. accret. l. l. n. r. l. pe. que sunt corra. nullo modo erant p. c. i. quoniam in l. pe. a diuersis erat singulis legatū. z sic etiam soluit. i. n. l. l. z partes. p. c. l. no. q. no facit partē qui nō admittit ad partē nō facit vt no. i. eo. l. h. m. o. s. f. i. t. i. o.

partes
nō facit vt no. i. eo. l. h. m. o. s. f. i. t. i. o.
qui non a
admitti quādo incōmūta-
tur ad biliter facit eū nō
partem
nasci. sic. i. de s. bo.
ob. quicquid. s. h. i. z
facit. i. de re. du. l.
vtrū. in prin. z. i. i.
si. i. l. re. p. i. c. t. i. ac.

debet nō nato posthumo.
Appellatione filiaz p. rmet
posthuma si de ea testator em
sensisse aliquid appareat p. i. n. d. i. a. Barro. Ulpianus

Uti filiaz legauit si mē
tōes aliq. pte testamētū
posthume fecit. videt i. filiaz
legato z de posthūa sensisse.
Distributiū si q. s. i. actus
p. i. m. i. v. e. r. b. i. t. r. i. b. u. t. u. r. p. l. u. r. i. b. u. s.
i. n. s. o. l. i. d. u. i. e. o. s. i. n. s. o. l. i. d. u. i. a. d. e. m. o. l. u. m. e. n. t. u. m. v. o. c. a. t. Bar.

Si q. s. ita legauerit. si qua
filia michi genita erit et heres
meus. c. dato. plurib. natis vt
singulis tantū de. z legasse. qd
ita accipiendū est nisi euide. s.
sit p. r. a. t. i. a. s. i. m. i. a. t. e. s. t. a. t. o. r. i. s.

Qui repudiat hereditates
consequit prelegatū totū. h. d.
cum. l. sequen. Bar.

Si vnus ex heredib. fuerit le
gatū: hoc debet et officio iu
dici. familie heredit. manife
stū est. s. z si abstinerit se ab
h. r. i. t. a. t. e. c. o. s. e. q. u. i. e. s. i. h. o. c. l. e. g. a. t. u. m. p. o. s. s. e. p. s. t. a. t. Iulia.

Quidem totum lega
tū posse p. s. t. a. t. Iulia.
Quidem totum lega
tū posse p. s. t. a. t. Iulia.

Uti filiaz
fecit. nō alio
vt. r. s. e. l. q. quar.
tā. s. h. i. sed contra
infutu. qui da. tu.
pos. s. n. r. s. de tes.
ta. t. u. t. e. l. i. f. i. q. s. i.
liab. sol. h. i. c. l. e.
gatū affectionis.
ibi tutor rōne filis
tionis dat. z facit
i. de verb. sig. l. no
men filiaz.

Legasse. hoc
facit charitas. vt
i. eo. l. si seru. plu
ri. s. h. i. a. l. s. e. c. u. s.
vt. i. n. l. i. si q. s. t. i.
c. i. o. i. n. s. i. v. e. l. h. i. c. d. i.
s. t. r. i. b. u. t. i. u. a. s. u. n. t. h. i.
b. a. i. t. e. n. o. o. e. s. c. o.
p. r. e. h. e. d. i. s. i. c. i. s. r. e.
b. u. s. d. u. l. v. t. r. u. m.
h. i. r. i. z. a. r. g. C. de
fideicomf. l. l. cū
inter. in s. i. sed. s. s.
de l. z. post. l. i. j.
sol. ibi exheredita
tio odiosa nulluz
comprehendit. Item facit. s. de here. inf. l. clemēs. z de
pe. heredi. l. i. l. u. d. in s. i.

Legatum. i. prelegatum.
Manifestū. vt. r. C. fam. her. l. si qua. r. s. fam. her.
l. si tale. z continua. l. sequentem.

Quidē totū legatū. cū. n. repudiat hereditatem:
pars quā iure hereditario habebat in legato acce
scit coheredibus cū certa pte hereditatis: s. cū suo one
re: sic totum habet iure legati vt hic. r. i. de his quib. vt
indig. l. eū. q. s. p. parte. r. i. eo. l. que s. i. r. s. duobus. sed
p. r. a. i. n. l. l. miles. s. i. v. b. i. p. parte coheredis tantum h. z.
So. hic in suo ppter verbū abstine. d. qd est. s. l. p. i. n. s. i.
ibi in extraneo. vel aliud in eius herede vt ibi. sr. C. de
euc. l. i. vel dic vt ibi. i. t. e. c. o. r. a. i. de do. excep. l. apud. s.
si ex vicia. i. r. h. sol. ibi. Item in eodē n. l. h. s. h. i. z. r. a. sol.
ibi. Item arg. r. a. i. ad trebel. si patroni. s. qd ergo. z fa
cit. i. eo. l. filio. r. l. nā nec. r. l. qd ergo. i. r. h. s. i. eo. l. s. z. nō
a. l. s. r. l. quid ergo. s. i. sed ibi appar. testatorē voluisse
contra. que pōt esse solutio omnium.

semper. vt. r. i. eo. l. legatum. s. i. sed nonne he
res institutus habet libertatem a seipso. sed dic vt. s. de
heredi. inf. l. i. sed si in condicione. s. h.

Legata. testator in testamento minus solennit reliquit
legatum fundi ticio z sic inutiliter. vel fundus erat
ticij z sic nō valet legatū: postea fecit codicillos. z eidem
ticio sic legauit. ticio hoc amplius lego. c. certe p hoc qd
dicit hoc amplius: videt legare iterū fundū z sic p. r. m. a.
uit: si tpe codicillo
rū fundus inueni
tur alienus. secus
do dicit esse sec. in
hoc alio cāu. testa
tor inutiliter lega
uit fundū ticio pu
re z postea eadez
scriptura vel alia
dixit: que legata
pure reliqui volo
deberi post annū.
nam non intelli
gitur confirmare
tantū sed tñ pro
rogare solutionē.
Tertio adducit
sum similem p. i.
mo si testator in
stituto filio impu
bere reliquit lega
tum fundi inutili
ter z dedit ei sub
stitutum. s. z si he
res non esset. z ab
eodem substituto
reliquit his ver
bis hoc amplius
ticio lego. c. videz
tur petere lega
tum fundi z con
firmare.

tum petere potest: quōis a se
metipso inutiliter ei legatum
fuisset.

Verbū hoc amplius indu
cit repetitionē p quā precedē
tia legata inualida cōfirmant:
secus in adiectione que fit ad
dilatationē pcedendā heredi. b.

Legata inutiliter data papl. putat
lib. questionū cōfirmari per re
petitionē. l. per hāc scripturā
postea forte in codicillis factā
hoc amplius ei heres me. da
to: z diuersum esse in illa scr
ptura quas pecunias legauit
quib. dies appositus non est:
annua bima trima die heres
me. dare dānas esto. nō enim
hoc egisse testatorē vt p. r. m. a.
ret q. inutilia sunt: s. vt die vti
libus progaret. Idem in eo
dē loco z in substituto impu
beri. scripsit: vt si fuerit ab im
pubere inutiliter legatū: sub
stitutus hoc debeat: si hoc am
plius legatū ab eo sit relictuz
aliquid: nec ille patri heres ex
titerit: z impubes decesserit.

sonam vel legatarij: quia non capax. vel rei quia legari
non possit. vt. i. eo. l. apud. s. fina. z facit. i. eo. l. si quis a fi.
in pun. r. l. seruo alieno. s. pe. r. i. n. i. l. si pure. r. l. si sic.
z arg. s. de testa. mili. l. tribunus. s. h. i.

Dato. s. z decem.
Quas pecunias. q. plura legata reliquit z in vno
z. z in altero alia. x. z sic de singulis: quorum legatorum
quedam vtilia: quedam inutilia.

Impuber. exhereditato fm. R. z fm hoc dic idem
quod in p. r. i. m. o. casu. s. z vt non valet repetitio: vel ye
nus instituto. z sic idēz qd in primo casu. l. z dic inutili
ter eodem modo quo r. s. non vt. R. q. sit exhereditatus.
ideo dico institutum. quia alio nō pōt relinqui etiā a sub
stituto. vt. C. eo. l. cū quidā. r. i. ad. l. fal. l. qui fundū. s. q.
filios. ibi nec. i. r. i. z. c. i. n. i. l. i. r. h. z. i. e. l. plane. i. r. h.

Et decesserit. z p. vel. nā vtroq. casu admittit sub
stitutus. s. siue nō sit heres siue sit z decesserit impubes: z te
ner repetitio qñ inutiliter p. r. a. data fuerit. alio si vtiliter
nō tenet repetitio eo casu quo est heres ipubes: s. z debe
bit substitutus tūc vt heres ipubertis. non autē ex repeti
tione. vt. i. e. si fundū. s. si pater. r. l. seruo alieno. s. sed si
pater. z facit. i. n. i. l. i. q. z. i. e. l. si fundū. s. h. i. z. l. seq.

Equae seruant. etiā si vni sepi^o. vt. C. eo. l. cū q̄stio. §. si. Itē hoc nisi aliud appareat ex voluntate testatoris expressa vel tacita: vt hic. r. §. de here. isti. l. quoniam §. here des. r. l. nci^o. r. l. interdū. r. ad trebel. l. quotiens.

Qu vnum ex his. nō nominādo. p̄prio note: qz tunc heres eligeret. vt. J. e. l. si q̄s a filio. §. si q̄s p̄les. r. l. apud. §. scio. que sunt contra.

Legatarij. a principio ēt fm. R. hoc hēde differēte eligere. vt. J. e. l. hmoi. §. is cui. §. ibi i ḡne: r. nō erat aliq̄s suus i familia. qd̄ dicit vt. J. e. l. legato ḡnālī. Itē in suitate legata: q̄s eligit locum: dicit nō. §. de ser. r. n. §. p̄di. l. s̄via. Itē J. e. cū res. §. §. si s̄ich^o: §. ibi alter: natiue. hic vni de suis suis cū duos t̄m h̄ret. Itē aliud in venditiōe: vt. §. de act. emp. l. pe. §. si. §. Solu. h̄ testator: n̄c̄r̄nū legatario vt ei legare. §. certe et emptor emere: §. die fauore vltime voluntat̄.

Rege legato: r. que post ea accedunt ad legatarium perueniunt.

Universitate legata qd̄ sup est tpe mortis deberunt: mutata fuerint legata vel ad vni perueniunt. Bar. Pompo.

Rege legato: r. que post ea accedunt ad legatarium perueniunt.

Universitate legata qd̄ sup est tpe mortis deberunt: mutata fuerint legata vel ad vni perueniunt. Bar. Pompo.

Rege legato: r. que post ea accedunt ad legatarium perueniunt.

Universitate legata qd̄ sup est tpe mortis deberunt: mutata fuerint legata vel ad vni perueniunt. Bar. Pompo.

Rege legato: r. que post ea accedunt ad legatarium perueniunt.

Universitate legata qd̄ sup est tpe mortis deberunt: mutata fuerint legata vel ad vni perueniunt. Bar. Pompo.

Rege legato: r. que post ea accedunt ad legatarium perueniunt.

Universitate legata qd̄ sup est tpe mortis deberunt: mutata fuerint legata vel ad vni perueniunt. Bar. Pompo.

Rege legato: r. que post ea accedunt ad legatarium perueniunt.

Universitate legata qd̄ sup est tpe mortis deberunt: mutata fuerint legata vel ad vni perueniunt. Bar. Pompo.

Rege legato: r. que post ea accedunt ad legatarium perueniunt.

Universitate legata qd̄ sup est tpe mortis deberunt: mutata fuerint legata vel ad vni perueniunt. Bar. Pompo.

Rege legato: r. que post ea accedunt ad legatarium perueniunt.

Universitate legata qd̄ sup est tpe mortis deberunt: mutata fuerint legata vel ad vni perueniunt. Bar. Pompo.

Rege legato: r. que post ea accedunt ad legatarium perueniunt.

Universitate legata qd̄ sup est tpe mortis deberunt: mutata fuerint legata vel ad vni perueniunt. Bar. Pompo.

Rege legato: r. que post ea accedunt ad legatarium perueniunt.

Universitate legata qd̄ sup est tpe mortis deberunt: mutata fuerint legata vel ad vni perueniunt. Bar. Pompo.

Rege legato: r. que post ea accedunt ad legatarium perueniunt.

Universitate legata qd̄ sup est tpe mortis deberunt: mutata fuerint legata vel ad vni perueniunt. Bar. Pompo.

Rege legato: r. que post ea accedunt ad legatarium perueniunt.

bonorum posse legari: vt r. J. ad trebel. l. mulier. §. si. et. J. eo. l. non amplius. §. si. et. J. i. l. si quis seruū. §. si. r. l. sequen. r. §. de vulga. substa. l. cum et filio.

Restituit. vt r. §. de vsur. l. paulus. r. J. de ali. le. l. cū vnus. §. §. bis. r. J. ad trebel. l. in fideicomis. §. quotiens.

Quod futurū est legari potest. Barro. Pomponius.

Quod in rerū natura ad huc nō sit legari posse: veluti quicquid illā ancillā perierit cōstituerim: vel ita ex vi no qd̄ in fundo meo nasciturū est: vel fetus t̄m dato.

In dubio videt quis legare us qd̄ habet in re: qz morte sit peritūrum. Bar.

Si vsufructum habeam et qz legauerim: nisi postea p̄prietatem eius nactus sim: iustitiam legatum est.

Si res legata augetur: legatum crescit: si diminuat: decrescit. h. d. Bar.

Si qd̄ post testm̄ factū fundo ticiano legato partē aliquā adiecerit quam fundo ticiano destinaret: id qd̄ adiectum est erigi a legatario potest. et similis est cā alluuntions: r. maxime si ex alio agro q̄ fuit eius cū testamētū faceret eā partē adiecit.

Si post testm̄ factū ex fundo ticiano aliqd̄ detraxerit: et alij fundo adiecit: videndū est vtrum ne eam quoqz partem legatarius petatur lit: an hoc minus quasi fundi ticiani esse desierit: cum nostra destinatio ne fundorum noia: et domus non natura constituerentur. et magis est vt quod alij destinatum est: ademptū esse videat.

Si qd̄ post testm̄ factū fundo ticiano legato partē aliquā adiecerit quam fundo ticiano destinaret: id qd̄ adiectum est erigi a legatario potest. et similis est cā alluuntions: r. maxime si ex alio agro q̄ fuit eius cū testamētū faceret eā partē adiecit.

Si post testm̄ factū ex fundo ticiano aliqd̄ detraxerit: et alij fundo adiecit: videndū est vtrum ne eam quoqz partem legatarius petatur lit: an hoc minus quasi fundi ticiani esse desierit: cum nostra destinatio ne fundorum noia: et domus non natura constituerentur. et magis est vt quod alij destinatum est: ademptū esse videat.

Si qd̄ post testm̄ factū fundo ticiano legato partē aliquā adiecerit quam fundo ticiano destinaret: id qd̄ adiectum est erigi a legatario potest. et similis est cā alluuntions: r. maxime si ex alio agro q̄ fuit eius cū testamētū faceret eā partē adiecit.

Si post testm̄ factū ex fundo ticiano aliqd̄ detraxerit: et alij fundo adiecit: videndū est vtrum ne eam quoqz partem legatarius petatur lit: an hoc minus quasi fundi ticiani esse desierit: cum nostra destinatio ne fundorum noia: et domus non natura constituerentur. et magis est vt quod alij destinatum est: ademptū esse videat.

Si qd̄ post testm̄ factū fundo ticiano legato partē aliquā adiecerit quam fundo ticiano destinaret: id qd̄ adiectum est erigi a legatario potest. et similis est cā alluuntions: r. maxime si ex alio agro q̄ fuit eius cū testamētū faceret eā partē adiecit.

Si post testm̄ factū ex fundo ticiano aliqd̄ detraxerit: et alij fundo adiecit: videndū est vtrum ne eam quoqz partem legatarius petatur lit: an hoc minus quasi fundi ticiani esse desierit: cum nostra destinatio ne fundorum noia: et domus non natura constituerentur. et magis est vt quod alij destinatum est: ademptū esse videat.

Si qd̄ post testm̄ factū fundo ticiano legato partē aliquā adiecerit quam fundo ticiano destinaret: id qd̄ adiectum est erigi a legatario potest. et similis est cā alluuntions: r. maxime si ex alio agro q̄ fuit eius cū testamētū faceret eā partē adiecit.

Si post testm̄ factū ex fundo ticiano aliqd̄ detraxerit: et alij fundo adiecit: videndū est vtrum ne eam quoqz partem legatarius petatur lit: an hoc minus quasi fundi ticiani esse desierit: cum nostra destinatio ne fundorum noia: et domus non natura constituerentur. et magis est vt quod alij destinatum est: ademptū esse videat.

Si qd̄ post testm̄ factū fundo ticiano legato partē aliquā adiecerit quam fundo ticiano destinaret: id qd̄ adiectum est erigi a legatario potest. et similis est cā alluuntions: r. maxime si ex alio agro q̄ fuit eius cū testamētū faceret eā partē adiecit.

Si post testm̄ factū ex fundo ticiano aliqd̄ detraxerit: et alij fundo adiecit: videndū est vtrum ne eam quoqz partem legatarius petatur lit: an hoc minus quasi fundi ticiani esse desierit: cum nostra destinatio ne fundorum noia: et domus non natura constituerentur. et magis est vt quod alij destinatum est: ademptū esse videat.

Si qd̄ post testm̄ factū fundo ticiano legato partē aliquā adiecerit quam fundo ticiano destinaret: id qd̄ adiectum est erigi a legatario potest. et similis est cā alluuntions: r. maxime si ex alio agro q̄ fuit eius cū testamētū faceret eā partē adiecit.

Si post testm̄ factū ex fundo ticiano aliqd̄ detraxerit: et alij fundo adiecit: videndū est vtrum ne eam quoqz partem legatarius petatur lit: an hoc minus quasi fundi ticiani esse desierit: cum nostra destinatio ne fundorum noia: et domus non natura constituerentur. et magis est vt quod alij destinatum est: ademptū esse videat.

Si qd̄ post testm̄ factū fundo ticiano legato partē aliquā adiecerit quam fundo ticiano destinaret: id qd̄ adiectum est erigi a legatario potest. et similis est cā alluuntions: r. maxime si ex alio agro q̄ fuit eius cū testamētū faceret eā partē adiecit.

Si post testm̄ factū ex fundo ticiano aliqd̄ detraxerit: et alij fundo adiecit: videndū est vtrum ne eam quoqz partem legatarius petatur lit: an hoc minus quasi fundi ticiani esse desierit: cum nostra destinatio ne fundorum noia: et domus non natura constituerentur. et magis est vt quod alij destinatum est: ademptū esse videat.

Si qd̄ post testm̄ factū fundo ticiano legato partē aliquā adiecerit quam fundo ticiano destinaret: id qd̄ adiectum est erigi a legatario potest. et similis est cā alluuntions: r. maxime si ex alio agro q̄ fuit eius cū testamētū faceret eā partē adiecit.

Si post testm̄ factū ex fundo ticiano aliqd̄ detraxerit: et alij fundo adiecit: videndū est vtrum ne eam quoqz partem legatarius petatur lit: an hoc minus quasi fundi ticiani esse desierit: cum nostra destinatio ne fundorum noia: et domus non natura constituerentur. et magis est vt quod alij destinatum est: ademptū esse videat.

Si qd̄ post testm̄ factū fundo ticiano legato partē aliquā adiecerit quam fundo ticiano destinaret: id qd̄ adiectum est erigi a legatario potest. et similis est cā alluuntions: r. maxime si ex alio agro q̄ fuit eius cū testamētū faceret eā partē adiecit.

Si post testm̄ factū ex fundo ticiano aliqd̄ detraxerit: et alij fundo adiecit: videndū est vtrum ne eam quoqz partem legatarius petatur lit: an hoc minus quasi fundi ticiani esse desierit: cum nostra destinatio ne fundorum noia: et domus non natura constituerentur. et magis est vt quod alij destinatum est: ademptū esse videat.

Si qd̄ post testm̄ factū fundo ticiano legato partē aliquā adiecerit quam fundo ticiano destinaret: id qd̄ adiectum est erigi a legatario potest. et similis est cā alluuntions: r. maxime si ex alio agro q̄ fuit eius cū testamētū faceret eā partē adiecit.

hoc aut fm. Jo. si non p̄sumat testatorē suū voluisse ex legatarij affectiōe vel h̄bōtū cōceptione. vt. §. de vsur. l. in fideicō. §. nonnunq̄. r. §. cū pollidius. r. eo dē mō r̄sum ead. J. ad trebel. l. babilista. et de do. p̄. l. cū q̄s v̄ro. in fi. r. J. n. l. si ita relictum. §. pegafus. Mod. nō sit. Sed sperat p hoc quod dicit ad huc. nec est conditionale tale legatum: vt. J. d. adi. r. de mon. l. cōditōes. m. Cōstituit. vt. isti. eo. §. ea q̄. et. J. n. §. i. etiā. r. J. de adi. r. demō. l. i. in fi. r. J. d. anu. l. e. legatū. §. vini. et §. de J̄h̄. ep. l. nec ēptio. r. §. v̄ro. ob. l. iter stipulatē. §. p̄quo. r. l. iterdū. n. Cōnuile. vt. r. C. e. l. v̄ro. patruī §. cur nō tenet vt rei aliene cum fuerit sc̄des. vt. J. n. §. i. l. q̄ p̄bina. §. si. r. de vsufruc. l. l. si cho. R̄n. q̄s errabat credens posse legare: alio nō legatur. vel dicit vt no. d. l. v̄ro. Itē si emit. p̄petatē r̄ relicti: vt. h. §. op. d̄ r̄sa catōiana: vt

J. de regu. catonia. l. i. R̄n. dies legati vsufrui. cedit ab adi ta h̄ditate. vt. C. d. ca. tol. l. i. §. in nouissimo. r. §. quā. di. vsufr. le. ce. l. i. §. i. §. catōiana r̄ta cessat: qz nō h̄z locū nisi legat̄ q̄rū dies cedit a morte testatoris. vt. J. d. reg. cat. l. i. et in alijs casib̄ fallit. vt. C. eo. l. i. r. u.

Legatario. q̄si h̄s ē in hoc: vt. J. d. vsufr. l. ad t̄ps. §. i. r. §. ad hoc r. ad sequētia. §. de pig. ac. l. si p̄uenerit. §. si nu da. r. §. d̄ vsufr. l. sitico. §. si. r. J. n. §. i. l. si cui. r. l. sepe. r. l. si cho. §. area. r. J. d. au. r. ar. leg. l. pedicul. §. si. r. §. e. l. si ex toto. cum suis concordat.

Et domo. partē medio posito in domo r. fundo p̄ regidēs. vt. §. cō. p̄. l. i. q̄s duas. §. si q̄s p̄. r. J. e. l. plane

ff. r. de verb. sig. l. locus. r. ff. cōi diu. l. cōmuni diuidun do. §. i. ut no. q. detractio est ademptionis loco: sic. §. i. ff. l. pcedis. per totum: r. litem. §. ff.

C Et specialiter eā. si em simpliciter nauē legasset se cus effect: vt. §. co. l. si domus. in pun. in fundo secus: r. est rō vt no. §. de iure do. l. cum post. §. gener.

C Ascripsero. in testamento.

C Carina. i. vē tre. Johan.

C Danēte. alio quin dislinguo §. alo dissoluit: vt. §. de verb. obli. l. in: ter stipulantē. §. r. nauis. r. de solu. l. qui res. §. areā. c. §. q. mo. vsufru. amit. l. quid tamē. §. si nauis.

A filio. filius fami. i. filius eius patri pure le gati prestandū a filio: valet legatū. nec curo tpe mor tis mee erit sui iu ris: vel nō. vep. re fert vtrū tpe quo adit: est sui iuris: vt r. tūc valeat: v' nō est sui iuris et sic iussu meo adit r. nō valet legatū: r. sic remanet i he reditate. r. simo: uet falcidā alioz legator. r. sic no.

C Illud videt qd habere: qd remanet deducto onere. b. r.

Quoniam amplius. D. o. p. legator. noie ad queqz pertinere videt: qd qd dducto eo qd explende causa cōditio nis datū esset: superesset.

C Species legata perit pici lo legatarij. b. d. Bar.

C Si certū corp^m heres da-

q. in ver. §. i. r. si iussu patris r. c. i. apit loqui qm nō valet. r. sic iure veteri pōr loqui: vtrū iure nono pōr loq in ad uentio peculio. r. sic est tota plana. r. qd in fi. dicit iputa bit in falcidia. i. deducta falcipia de hoc vt de alijs.

C pōr. vt. §. l. l. questu. in pun. r. in si. eo. §. ex p. rario. sed nō ecōtra. f. filio a patre instituto: vt in si. eo. §. an ser uo. r. quere ibi rationem.

C Cedente. i. cum moritur testator. vt. C. de cadu. tol len. §. in nouissimo.

C patris sit. sub. vel nō sit. qz vtrobiqz tenet legatus illud aut interest sit in patris ptāte necne: cū eius iussu adit hereditas: qz altero casu tenet legatū. f. cū nō sit in ptāte: altero nō. vt. §. qn di. l. ce. l. cū legato. in fi. r. in si. in. d. §. r. ad hūc subauditū casum. f. qn nō tenet: qz est in ptāte. vt. §. dicit. in fert. §. c. v. qz in fi.

C Iussu. p hoc ptz q nō loquit in castreñ. vel qsi: vt. §. de castre. pe. l. v. r. p id qd sequit patre retinere falcidiā.

C Imputabit ei in falcidia. vt eā submoueat non vt eā inducat: vt. §. ad. l. fal. l. si a seruo. r. l. ex asse. in fi. §. vi de f. legata seu prelegata in falcidiā seu in quartam non imputari: sed lucro heredis cedere: vt. §. ad. l. fal. l. id aut r. l. in quartā. r. l. in rōne. §. §. penul. que sunt contra. sed illud quādo valet: hoc quādo nō valet hoc casu quo hic dicit vt. d. l. ex asse. in fi. alij dicunt hāc loqui fm iura no

us in aduentio peculio. r. dicunt imputari in falcidia. i. cōtribui sech in fal. vt eam detrahāt filius de hoc lega to vt de ceteris. qd nō placet.

Quoniam amplius. alicui legata est domus. §. l. r. det here di: deductis. r. residuū domus videt esse in legato

re dānatus sit: nec fecerit quo minus ibi vbi id esset traderet si id postea sine dolo r. culpa heredis perierit: deterior sit le gatarij conditio.

C Legatario ptis bonoz pōt heres solvere estimationē vel partes rez: vel res prout sibi placebit: r. iudici expēdire vt: debetur. Bartolus.

C Cum bonoz pte legata du biū sit vtrū rez ptes^o an esti matio debeat: sabin^o quidez r. cassius estimationē^o: pculus r. nerua rez partes esse legatas estimauerūt. §. opz heredi suc curri vt ipse eligat: siue rerum ptes siue estimatōez dare ma luerit. in his tñ reb^o partē da re heres pcedit: q sine damno diuidi possunt. Si aut vel na turaliter diuise sint: vel sine dāno diuisio eaz fieri nō pōt estimatio ab herede omnino prestanda est. Paulus.

C Test^o aut heres v' in pauciorib^o vel in vna re

res. r. l. cū seruus. sed ptra. §. eo. l. si seruus. §. qui dñqz. r. §. si seruus. sed in vtroqz fuit heres in culpa. Itē no. dā num patit qui perdit lucrū. sic. §. ne qd in lo. publi. l. ij. §. mēto. sed arg. ptra. §. de dā. infec. l. pculus.

C Legata. qd fieri pōt. vt. §. eo. l. si quis bonorum.

C Rerū partes. nō ergo cōpellit adire ex trebel. vt. §. ad treb. l. mulier. §. fina. Jo.

C Estimationē. secus ergo si hic trebel. locū haberet nā tūc ipsaz rez fieret restituo fm Jo. vt in si. de fidei cō. here. §. si quis. r. §. ad. l. fal. l. linea. in fi. §. nōne. p par te vtraz sentit onera. vt in si. de fideicō. here. §. post qd senatuscōsul. Rñ. non immo heres tñ r. prestat legata rio ps eoz q supiunt deducto ere alieno. r. ita est intelli gēdū. h. alter in quadā sui pte inuat qd est. §. r. i. l. si qd seruū. §. fi. r. l. seq. §. 30. r. p hoc q heres tantū est. §. de iu re do. l. mulier. Item quō datur estimatio r. aliud. p alio so. iū inuito legatario. Rñ. bonoz dicit in genere nō rez singularitū. qz tūc secus. vt. §. de verb. sig. l. bonoz. r. §. de vsufru. l. quotiēs. §. fi. r. facit q estimatio possit prestari §. de aur. r. argē. lega. l. l. in fi. r. l. cū certuz. r. l. tūc. §. i. r. §. i. l. cū filius in pun. r. l. mortuo. §. l. r. C. cōi diu. l. i. r. §. de vsufru. leg. l. gñal. §. pe. r. l. fundi. r. p. r. l. l. §. q.

C Test. id est debet si vtriqz expediat. vt. §. de alimē. lega. l. solent.

Dānuz panē q lucrū pē dit.

Partē. f. legitimā. tertiā vel quartā. et hic est ar. q. in vna re possit detraxi fal. sic. f. ad. l. fal. l. si ex pluribus. et. C. fam. heraf. l. filii. et. C. q. n. et qui. quarta pars de. l. u. circa pn. et. S. fam. heraf. l. plane. h. nos. tra. vt. C. ad. l. fal. l. u. et. arg. f. de pec. leg. l. si peculium. S. i.

b. **C** Elum auerit. q. obliuiderat qd vtriq. expedit. sic. f. de solu. l. i. et. ij. et. f. de cap. post. l. mi. uis. S. tra. f. i. g. e.

S creditorii. vtile. vt. f. i. i. tu. i. l. meui. S. de bitor. et. insti. eo. S. si q. s. f. de libe. le. ga. l. si debitor. S. i. et. l. si creditor. et. l. et. seq. et. l. legauit. S. tra. et. l. aurelius. S. eu. et. f. n. u. l. si de p. t. i. S. f. et. f. ca. l. S. f. et. l. seq. et. f. i. u. l. l. debitor.

d. **I**d qd hono raria. vt de pecu nio vel redhibito ria. et est tuc ratio qz extitit perpe tua. vt arg. S. p. r. r. cu suis. cor. et hoc dicit qz ciuili s. p. p. t. u. a. p. h. o. no. raria. l. i. p. a. l. i. f. tunc est arg. S. S. si qd cau. l. si cu. S. q. in iuray. h. dic qz hic p. p. o. n. e. b. a. t. e. s. t. a. t. o. r. f. a. c. e. r. e. p. p. e. t. u. s. i. u. s. a. g. e. n. t. i. u. s. vel pone in p. r. e. t. o. r. i. a. p. p. e. t. u. a. vt de p. s. t. i. p. e. et qd dicit qz r. c. d. i. c. i. m. a. z. o. qz melior est ratio qz iure ciuili erat indebitu qd lega tur. cu ergo ius ci uile in testamēto et legatis verset:

dicit tenere legati. qz p. r. e. t. o. r. i. u. s. p. e. r. c. i. u. i. l. e. n. o. n. d. i. s. t. i. n. g. u. i. t. sed ciuile p. r. e. t. o. r. i. u. s. s. i. c. qd est posterius. vt. S. de insti. et iure. l. i. u. s. a. u. t. c. i. u. i. l. e. S. i. Ite qd dicit p. h. o. n. o. r. a. r. i. a. n. o. d. i. s. t. i. n. g. u. i. t. p. r. e. l. i. q. u. i. t. t. o. l. l. i. t. p. r. e. t. o. r. i. a. s. e. d. a. d. h. i. c. c. i. u. i. l. i. s. s. i. c. S. de exer. l. si eum. S. p. e. h. r. e. s. p. e. r. i. t. q. z. l. e. g. a. t. a. r. i. u. s. o. m. i. t. t. e. r. p. r. e. d. i. c. i. a. et ciuile intentabit. sic et ex snia dat actio l. z. et alia p. i. m. o. c. o. p. e. t. e. r. e. t. vt. f. de reiudi. l. miles. S. de cem.

e. **D**ebeas. no pure alioquin no teneret legatus. vt. f. l. p. r. i. a. z. o. vel forte teneret p. p. t. e. r. d. i. u. m. qd statim habebit et p. p. t. e. r. s. u. m. p. t. u. i. vt. f. n. u. l. l. i. u. S. si rem quis.

f. **M**inuat. inmo minuit. vt. f. ad. l. fal. l. i. S. si quis cre ditor. tra. fo. minuit in comodo representationis. vt ibi no in plus vtiq. vel hic extitit dies vel coditio viuo tes tator: nichilominus tamen tenet legatu. vt. f. ad. l. fal. l.

relecta pte. legatario dare in qua vel legatari. p. s. e. n. t. e. r. i. t. v. t. i. n. d. e. x. e. s. t. i. m. a. u. e. r. i. t. n. e. c. n. e. c. e. s. s. e. h. a. b. e. r. e. t. l. e. g. a. t. a. r. i. i. n. o. i. b. u. s. r. e. b. v. e. n. d. i. c. a. r. e. p. o. r. t. i. o. n. e.

Si creditor debitor legat debitu ita demu valet si credi tons interest. hoc dicit cum. l. sequenti.

Si creditor meo tutus aduersus eu exceptioe id qd ei debeo legat. vtile lega tu est: qz remissa ei exceptio vt def. sicut aristo ait. **I**d qd honoraria a crone michi debet si legat michi legatus valere: qz ciuili michi dat actio p. h. o. n. o. r. a. r. i. a. M. a. r. c. e. l. l. u. s. l. i. b. x. v. i. i. i. q. u. e. s. t. i. o. n. u. p. u. t. a. t. r. e. q. u. a. e. x. s. t. i. p. u. l. a. t. u. m. i. c. h. i. d. e. b. e. t. s. i. l. e. g. a. u. e. r. i. s. m. i. c. h. i. v. i. l. e. e. s. s. e. l. e. g. a. t. u. s. v. t. n. e. q. z. f. a. l. c. i. d. i. a. h. o. c. m. i. n. u. a. t.

In autē neq. Paul. mo. neq. loco debitu differa tur: inutile est legatum.

Scriptura p qua legata pe cuniaria qd dies no est adie cta progant: no p. t. i. n. e. t. a. d. c. o. r. p. o. r. a. n. e. c. a. d. l. e. g. a. t. a. q. b. u. s. d. i. e. s. e. s. t. g. r. a. t. a. d. i. f. f. e. r. e. d. e. s. o. l. u. t. i. o. n. i. s. v. e. l. m. u. l. t. i. p. l. i. c. a. d. e. o. b. l. i. g. a. t. i. o. n. i. s. v. e. l. i. n. d. u. c. e. d. e. p. d. i. n. o. i. s. a. d. i. e. c. t. a. et porrigit ad legata preceden tia et sequētia etiā post in codi cillis relicta. h. d. B. **A**pta.

verbis. cessat tamen fal. q. nullum commodum habet. vt. f. i. n. u. l. i. l. debitor. in p. r. i. n. c. i. s. e. d. i. n. c. o. n. t. r. a. r. i. o. e. x. t. i. n. t. p. o. s. t. m. o. r. t. e. m. **A**ccursus.

In autē neq. modo. dic. modo vt. C. de his que sub mo. l. si. vel dic q. erat alternatiua. vt. f. de act. et obr.

Allis scriptura: qd pe cunias ego legauit qd dies appositus no est eas hrs me. annua bima trima die da to: ad corpa legata no p. t. i. n. e. t. h. y. ad ea q. p. o. d. e. r. e. n. u. m. e. r. o. v. e. l. m. e. s. u. r. a. p. t. i. n. e. n. t. e. r. a. d. e. a. t. m. i. n. l. e. g. a. t. a. p. t. i. n. e. t. q. b. u. s. d. i. e. s. n. o. e. s. t. a. p. p. o. s. i. t. p. i. n. d. e. s. i. f. o. r. t. e. p. u. r. e. l. e. g. a. t. u. e. s. t. e. x. h. a. c. a. d. i. e. c. t. i. o. e. p. r. o. g. a. b. i. t. q. z. s. i. f. o. r. t. e. c. e. n. t. u. m. m. i. c. h. i. l. e. g. a. t. a. s. i. n. t. p. r. e. s. e. n. t. i. a. v. t. r. u. z. a. n. n. u. a. b. i. m. a. t. r. i. m. a. d. i. e. d. a. b. u. n. t. a. n. n. o. p. r. e. s. e. n. t. i. a. t. a. u. t. s. e. r. u. i. t. l. a. b. e. o. p. r. e. s. e. n. s. d. e. b. e. r. e. q. u. i. s. i. g. i. f. i. c. u. p. u. a. c. u. a. s. i. t. h. e. c. a. d. i. e. c. t. i. o. q. u. a. t. u. a. d. v. i. m. t. e. f. f. e. c. t. u. l. e. g. a. t. i. p. t. i. n. e. t. t. i. a. d. h. o. c. p. r. o. f. i. c. i. e. t. v. t. p. r. e. s. e. n. t. i. d. i. e. l. e. g. a. t. u. d. e. b. e. a. t. h. y. s. i. i. n. a. n. n. o. s. i. n. g. u. l. o. s. a. u. t. i. n. s. i. n. g. u. l. o. s. m. e. s. e. s. s. i. t. l. e. g. a. t. u. r. e. l. i. c. t. u. r. c. e. s. s. a. b. i. t. e. a. s. c. r. i. p. t. u. r. a. q. z. h. o. c. l. e. g. a. t. u. t. i. n. i. t. i. u. t. z. f. i. n. e. h. y. S. z. l. i. s. u. b. p. d. i. u. i. o. e. s. i. t. l. e. g. a. t. u. d. e. b. e. a. t. h. y. p. o. t. d. i. c. i. c. e. s. s. a. r. e. a. n. n. u. a. a. d. i. e. c. t. i. o. n. e. q. z. d. i. e. s. i. n. c. e. r. t. a. p. p. e. l. l. a. t. c. o. d. i. t. i. o. c. u. t. p. r. o. g. r. a. u. i. t. q. d. t. r. e. b. a. t. i. e. s. t. i. m. a. t. h. i. c. u. l. l. e. g. e. t. q. u. i. a. n. n. o. z. x. x. e. r. i. t. v. u. l. g. a. r. e. h. a. c. c. l. a. m. c. e. s. s. a. r. e.

Id si legat pecunia que in ar cha est: vel vinu qd in apothecis est: dicēdu est cessare clau sulā: quomā quoties species legatur cessare dicimus.

Verbis legauit p. r. e. s. e. n. t. i. t. p. r. i. o. s. p. o. r. r. i. g. i. t. a. d. p. r. e. t. e. r. i. a. et futura. b.

Presentia. hoc exp. p. r. e. s. e. n. t. i. e. r. g. o. d. i. e. a. p. p. o. s. i. t. a. **P**ertinet. vt. v. t. e. r. q. s. t. a. t. i. m. p. o. s. s. i. t. e. r. i. g. i. s. i. u. e. s. i. m. p. l. i. c. i. t. e. r. s. i. n. e. i. n. p. r. e. s. e. n. t. i. s. i. t. r. e. l. i. c. t. u. m.

Presentia die. id est no pure considerato hoc extrinsecō sez p. r. o. z. o. g. a. t. i. o. n. e. s. e. d. v. i. d. e. t. u. r. p. u. r. e. v. t. f. de verbo. ob l. i. g. a. l. l. i. b. e. r. h. o. m. o. S. i. c. o. n. t. r. a. s. e. d. i. b. i. e. f. f. e. c. t. u. m. c. o. n. s. i. d. e. r. a. t. u. r. z. n. i. c. h. i. l. e. x. t. r. i. n. s. e. c. u. s. **I**tem cōtra. f. n. i. l. i. c. i. o. s. o. l. i. b. i. z. f. a. c. i. t. f. de reg. i. u. r. l. i. n. o. m. n. i. b. u. s.

In autē. l. c. e. r. t. u. d. i. n. e. t. p. i. s. i. n. e. c. o. d. i. n. e. t. z. i. d. e. o. n. o. h. y. l. o. c. u. r. e. p. e. n. t. i. o. z. f. a. c. i. t. S. de do. cau. m. o. r. l. i. s. e. n. a. t. u. s. S. f. i.

Conditio. et contra. vt. f. de p. d. i. z. d. e. m. o. n. l. d. i. e. s. **S**pecies. accipitur p. pecunia vt species quādoq. vt. f. eo. l. plane. S. sed hoc.

Pure. e. r. p. i. m. e. n. d. o. p. u. r. e. v. e. l. s. i. m. p. l. i. c. i. t. e. r.

Pro rogabi tur. qz huic dies appositus no est. sed cōtra. f. de do. p. r. e. l. e. l. c. u. m. v. u. l. g. a. r. i. s. e. d. i. b. i. e. r. a. t. d. i. e. s. a. p. p. o. s. i. t. f. a. l. t. e. z. a. l. e. g. e. v. e. l. s. p. e. c. i. a. l. e. i. n. l. e. g. a. t. o. s. o. l. i. u. s. r. e. p. r. e. s. e. n. t. a. z.

Pro rogabi tur. qz huic dies appositus no est. sed cōtra. f. de do. p. r. e. l. e. l. c. u. m. v. u. l. g. a. r. i. s. e. d. i. b. i. e. r. a. t. d. i. e. s. a. p. p. o. s. i. t. f. a. l. t. e. z. a. l. e. g. e. v. e. l. s. p. e. c. i. a. l. e. i. n. l. e. g. a. t. o. s. o. l. i. u. s. r. e. p. r. e. s. e. n. t. a. z.

Pro rogabi tur. qz huic dies appositus no est. sed cōtra. f. de do. p. r. e. l. e. l. c. u. m. v. u. l. g. a. r. i. s. e. d. i. b. i. e. r. a. t. d. i. e. s. a. p. p. o. s. i. t. f. a. l. t. e. z. a. l. e. g. e. v. e. l. s. p. e. c. i. a. l. e. i. n. l. e. g. a. t. o. s. o. l. i. u. s. r. e. p. r. e. s. e. n. t. a. z.

Pro rogabi tur. qz huic dies appositus no est. sed cōtra. f. de do. p. r. e. l. e. l. c. u. m. v. u. l. g. a. r. i. s. e. d. i. b. i. e. r. a. t. d. i. e. s. a. p. p. o. s. i. t. f. a. l. t. e. z. a. l. e. g. e. v. e. l. s. p. e. c. i. a. l. e. i. n. l. e. g. a. t. o. s. o. l. i. u. s. r. e. p. r. e. s. e. n. t. a. z.

Pro rogabi tur. qz huic dies appositus no est. sed cōtra. f. de do. p. r. e. l. e. l. c. u. m. v. u. l. g. a. r. i. s. e. d. i. b. i. e. r. a. t. d. i. e. s. a. p. p. o. s. i. t. f. a. l. t. e. z. a. l. e. g. e. v. e. l. s. p. e. c. i. a. l. e. i. n. l. e. g. a. t. o. s. o. l. i. u. s. r. e. p. r. e. s. e. n. t. a. z.

Pro rogabi tur. qz huic dies appositus no est. sed cōtra. f. de do. p. r. e. l. e. l. c. u. m. v. u. l. g. a. r. i. s. e. d. i. b. i. e. r. a. t. d. i. e. s. a. p. p. o. s. i. t. f. a. l. t. e. z. a. l. e. g. e. v. e. l. s. p. e. c. i. a. l. e. i. n. l. e. g. a. t. o. s. o. l. i. u. s. r. e. p. r. e. s. e. n. t. a. z.

A hanc aut scripturam quibus dies et ut in pñ. huius l. b. Uniuersa etiam que sequuntur dimodo sunt in numero: potedere et mensura. ut in pñ. l. 2. facti. de verb. sig. l. secundo. uolam rñ. et l. pr. et l. de reb. dub. l. si. sed ptra. l. ii. q. l. vpo. n. s. vxo. fol. secus in donationibus que sunt inter viuos.

Hanc aut scripturam non solum ad precedentia sola legata: sed ad uniuersam que testis a scripta sunt extendi gallus a quillus of filius trebatius responderunt: quibus vix est. **Paulus.**

Sed etiam ad ea que codicillis confirmatis postea legata fuerint hec etiam pertinet.

Repetita a substituto intel ligantur repetita pure nisi aliud exprimat. Bar. Iulianus.

Sis a filio pupillo herede instituto cui is instituta sua venisset pecunia legauerit: et a substituto herede legato repetierit: impubere filio mortuo scds heres legatum non debebit. quod ita verum esse rā sextus q. pōpo. putat: si repetitio legatoꝝ ad eum modum pcepta sit: veluti que a filio meo legauit: queq; eum dare iussi si michi heres eēt: hic hīs meo iisdē dieb; dato. l. si ita repetita fuerit: legata que a filio meo legauit heres meo dato: pure repetita videbuntur legata dumtaxat demonstratio: eoz facta igitur et hocipm legatum de quo queritur presens debebit.

Si testator sensio de certo et dubio est de quo: electio est heredita. Barto.

Si quis plures stichos hñs

Si quis a filio in tutela sua. l. in pubertate. vt. l. ti. q. l. cū filio. et sic sub cōditione et in die. si autem pure ab utroq; distinguere adiret impubes: vel non. vt. l. eo. seruo aliepo. s. si pater. et l. si fundus. s. si pater.

Si quis diebus. l. sub eadē pñ. si in sua tute. et l. ita da to sicut fili; tenebat dare non aliter. s. fili; non tenebat dare qz decessit impubes. s. nec hic: et est hic nugatio qdā. sic. s. qui. mo. pig. vel hypo. fol. l. l. debitor. s. l. 230.

Daturat demonstratio. q. d. non pñtio repetita. non em̄ h; videri pñtio repenta que viciat: et legatū. sic. l. de pñ. ob. l. nca. s. i. in dubio non videt repenta. vt. l. e. l. suo alieno. s. si ab impubere. et l. si cum. s. l. si a filio. et l. licet. et l. s. de here. inst. l. l. vno pñtio. et facit. l. n. l. l. cu; pater. s. ab instituto. et l. eo. l. legata inuuliter.

Si quis plures. puta. et no. fm. R. q. h. c. l. et alie que legatarijs electione dāt: sic sunt intelligēde vt ex pluribus nec heredi de teriore: nec legatario meliore eligere pcedant: vt. l. eo. l. legato. R.

Heres elegent. s. qñcūq; etiā post suā morā: l. 3. fm R. aliud sit qñ in gñe: vel qñ nō sen sit de certo: vt. l. e. l. legato. et l. e. l. q. duos. q. sunt 3. et reddebat rōne: qz nō sic pñtio singulare vt gñale trāsfert electionē. Tu dic ad. l. qui duos qz hic sentit testator de aliquo certo. qd ex eo appet qz nomē stichi appofuit: qd nomē qsq; dignoscit. vñ volūtate defun: nō hñt magis vt dicit que vult: s. legatario interpretari cōcedit. s. pō de nullo certo sensit: qz nec nomē pñtio adiecit: vñ legatario est electio: sicut et vbi in gñe. vt. l. eo. l. legata. et l. si ferm; legat. s. cū hō. et no. s. fa. her. l. hñdes. s. si mcer to. et l. s. de test. l. tu. l. duo. s. l. ibi certo iudicio d; in tutela cauere: vt inst. e. s. tutor. sed adhuc subest qd. s. dicitur piculosū esse pupulo si eēt ille de q nō sensit. hñt qd qd hñt legatari; sibi cōmodo cū est. et l. facit. l. de vi. in. lega. l. cū certū. s. argu. l. s. s.

Stichum legauerit: si nō appareret de quo sticho sensit/ quem heres elegerit; d; prestare.

Calet qd relinquatur parti ciuitatis. Barto.

Si parti ciuitatis aliqd sit relictum qd ad ornatum vel cōpendiuz reipu. spectat: sine dubio debebitur.

Si pluribus eadē res legatur pñctim: cuiuslibet debet p se si disiunctim/ ptes sibi faciūt p pcursum: nisi testator voluerit a primo a dimerē: vel cuiq; insolitū pcedere. h. d. cū pñ. l. sequē. Bar. Paulus.

Si pluribus eadē res legata fuerit: siquidē cōiunctim etiā si alter vēdicet: aliter ex testō agat; nō plus qz pte habebit is q ex testō ager qz si separatim: siquidē euidētissime apparuerit adēptione a puore legatario facta/ ad se cū dū legatariū testatorē puo lasse: solū posteriorē ad legatū puenire placet. Sinaut hoc minime apparere pōt: p viri positionē ad legatū oēs veni res: s; nisi ipse testator ex scriptura manifestissimus esset: vtrūq; eoz solidū accipe voluisse: tunc em̄ vni precū; alij tpsa res assignat: electione rei vel precij seruanda et q puor

de iure delibe. l. in si. Item quid si dixit vñ de stichis. Rñ. h; locū. l. qui duos. qz nō sensit de certo.

Debebit. vt. l. n. l. cū pñ. s. si. et l. e. l. si heres. s. l. 1.

Si pluribus agat. vt. l. eo. l. duobus. et facit ad sententiam. s. de duob; re. l. reos. s. l. 1. C. si plures vna eadem. et l. de verb. obli. l. cum qui. q. rñ. et inst. eo. s. si eadem. et l. C. eo. l. si fortitanum.

Cōuolasse. sic. l. de his que pro nō scri. l. i. et l. n. q. l. vxoem. s. felixissimo.

Potūde. nisi sint qdā pñcti re et verbis. alij re tñ pñcti s; vbi disiuncti. tūc pñcti utroq; mō p vno repuant. vt. l. l. pu. q. rñ. et ita ipsi soli hñt et vñā medietate. alij disiuncti vtrius hñt ptes alteri medietatis. 230.

Preciuz. sic. l. n. q. l. i. res michi. et l. n. l. qui duos. s. si. et l. de manu. testa. l. iulianus.

Pretentum ad futurum potrigi tur.

Cōtestatus est. sic. de pcur. l. plurib⁹. qñq; in expectat sententia ut sit melior conditio. ut. de nora. l. si qñ a multis. et de pecu. l. si pō. Et no. qñ h̄ dicit Jo. q ante litē cōtesta. nulli debet: tūc demū lite p̄f. incipit deberi. alioquin r duo haberēt actionē in solidū r dominiū in solidū qñ est impossibile. h̄ et dici potest p parte cuius qñ sit: sed sub conditione in solidū si prius litē cōtestet quo casu alio con testante alteri ni questrū videt fm Jo. r facit. de m̄tur. l. iniuriarum actio. r de hb. ob. l. si ticius. r. C. de cad. tol. s. vbi aut lega. r. de iudi. l. q̄ prior. et no. in fi. de variatōe. similia no. de p̄ cura. in cāe. in fm. Lane. nō cōstitit. ut. de ad. leg. l. r si trāsferam.

C Si cōiuncti. hic p̄tina. s. l. p̄ xi. ibi p̄virili rē. et ut ibi dixi fm Azo. r hug. d. C. p̄tate. i. ut id solū ambobus prestet qñ vni soli prestaret. R. et facit. s. dote ple. l. ij. rñ. r. C. de la pube. r ali. sub. l. si. r. l. h̄mōi. s. si ticio. r. de heredi. l. si tici⁹. r. de usufruc. accre. l. si quis. 7.

C Si eadē res. eodē testō. i. eiusdē. nā siue eodem testō. siue testō et codicillis. idē est: ut h̄. r. de leg. ij. meui. s. duob⁹. r. s. eui. r. C. de le. l. cum qñ. s. si. r. s. l. qñ om̄i. cau. tes. l. si ab instituto. sec⁹ si sunt duoz iste voluntates. ut. s. subscit ff. Duorum. quoz alter alterius nō sit heres. ut. deo. l. h̄mōi. s. si sempromius. que est contra.

C Bis petere. hec vera sunt si prius habuit estimatio nem ex altero. secus eōtra. ut. l. si. de leg. s. si res aliena. r. de act. r ob. l. oēs. que sunt contra. et argu. s. de vsuf. l. si alij. s. rerum. Item hoc si directo. secus si p obliquū quod dicitur. ut. deo. l. si seruus legatus. s. i. h̄. Cōstēdatur. legatari⁹ ergo. pbat. sed certe immo h̄

De legato fidelve cōmissio litē cōtestatus⁹ est: ita tñ ut nō habeat licētiam altero electo ad alterum transire. **Ulpianus.** Lane vbi trāsferre voluerit legatū in nouissimū prior nō debet: tacet si nouissimus talis sit in cui⁹ psona legatū non cōstitit: at si cōiuncti⁹ distiunctive cōmixti sint/ contuncti vnus persone potestate funguntur. **C** Si circa idē corpus multiplicetur a testatore legatū nō debet nisi semel: secus si a diuersis testatorib⁹: sed si circa quantitatem vel genus plures debetur si de voluntate testatoris p̄cesserit. **Bar.** **C** Si eadē res sepius leges in eodē testamēto amplius q̄ semel peti non pōt: sufficit q̄ vel rē cōsequi vel rē estimationē. sed si duoz⁹ testamētis michi eadē res legata ē: bis petere potero: ut ex altero testō rē cōsequar/ ex altero estimationē. **C** Sed si non corp⁹ sit legatū s̄ quantitas eadē in eodē testō sepius: diuus pius rescriptis tūc sepius prestandā summā: si euidentissimis p̄bationibus ostēdatur⁹ testatorē multiplicare legatū voluisse: idē q̄ in fi deicōmissio cōstituit. et usq; rei ratio eudēs est/ q̄ eadē res sepius prestari non potest: eadē summa volēte testatore multiplicari pōt. sed hoc ita erit accipiendū si nō certū numimoz

res: ut. de proba. l. quinquaginta. que est s. Solu. hec fm illam ut dicat hic legatarius pbare eoispo qñ p̄batur s. fm Jo. tu dic fm. R. r Azo. q̄ ibi in diuersis scripturis: hic in vna. r fm hoc intellige. de ad. le. l. cū certum. r facit. s. de iu. do. l. cū pater. Itē no. hic quidā permitti variare. r sic ponunt similia. de coll. bo. l. non inuē. sed hic magis addidit q̄ variauerit. Itē facit. s. de i. l. nutu. s. l. i. **C** Comparatō. dñ. no. etiā quantitatē accipi qñq; ut specit: ut h̄. r. deo. l. s. si certos. r. s. eo. talis. s. ut si leges. r. deo. l. si seruus legatus. s. q̄ quinq;.

C Relicti. p̄ta marcha argenti. Accur. **C** Nō species. imo sp̄tias: q̄ cōstitit p̄dere. ut in sti. quib. mo. re s. ob. in pun. **C** Aliud. ut de cē pondo auri: v̄ olei. **C** Idem. q̄. s. ea. l. s. sed si non corpus.

C Si rem emissem. ab alio nō ab herede. alio quin actioe ex em pro repeteret pecū: ut. de. l. h̄mōi. s. q̄ seruū. r. s. de act. emp. l. cū res et facit. s. ad. l. fal. l. iij. **C** Restituere. quo casu id nō videtur michi relictū qñ michi non remanet. ut. l. i. l. cū ei qui. r. de. l. nō cum quocūq; q̄ p̄statur⁹. ut. r. s. eo. l. nō amplius. in pn. r. s. b

C Si coniunctim res legetur constat partes ab initio fieri: nec solum h̄i partē faciunt⁹ in quozū p̄sona constiterit legatū: verū h̄i quoz in quoz p̄sona non cōstiterit legatū: ut p̄ta si ticio r seruo p̄prio sine libertate legetur. Sed si in pu

condi. r demō. l. s. si hoc. s. i. sed s. ad. l. fal. l. ad veterani. s. si cui. Itē facit. s. de neg. ges. l. si quis mādato. **C** Ab initio fieri. idē s̄ distiuncti. ut. l. si. s̄ leg. s. i. eadē **C** faciunt partem. i. ut partē non totum legatū habeant. ut. s. de re. du. l. vtrum. **C** Prodo. testatoris: nō tici⁹: ut. l. i. l. si michi pure. et no. q̄ h̄ hoc legatū actioe deficiat. ut. C. de le. l. fun. r. l. i. l. i. l. statuliberū. in pn. r de ad. le. l. r si trāsferā. non tñ ip̄i heredes debēt eē rē. ut. C. de neces. ser. l. qdā. s. iij. b.

vnde fm. R. non est omnino inutile. Item contra. Ieo. s. si duobus. et plene dic vt. Ieo. l. hmoi. s. si ticio.

a **C**oncurfu. qz videt repenti a substituto. vt. Ie. l. l. 3. b **P**arte. s. sua pleno iure fm Jo. et sic facit p Jo. in. q. pposita. s. si ps hef. pe. l. ij. sed azo. r. p. dicitur alia quam forte ali' e hitur.

z sic no facit p Jo. na de sua no e dubiu: p hoc. s. qb. mo. vsufu. amit. l. si sub codinoe. et facit. I. n. l. l. si nicio c **I**nutilit. vt r. Ieo. legato gna. luer. s. i. r. I. n. l. l. ti cia. s. i. et. l. l. fina. s. scio. sed s. s. d. vsu fruc. accref. l. l. q. ticio. So. ibi. It' a colyde pt et legari: qd dic ponedo casuz. I. l. legato. s. i. It' a legatar: no pt et legari h' r. di. vt. I. stati subij. cit s3 vnā lecturā. et facit. s. eo. l. q. si. hab. s. si. r. l. seq. d **P**ertinet. s. s. si cōiuncti. s. s. dicit. I. e. l. hmoi. s. si nicio. it' cōi. nua h. s. s. plane. e **I**nde dicitur. qd iustititer legat her di a semet ipso. ergo qd no a semet ipso debet valere. f **H**eredes. ali cui' et dic casum fm Jo. q. duo sūt instituti. alit ex. xi. vncijs. alit ex vna et a qdā legatario cui legata fuerūt c. legat' est fund' heredit'. certe ha bebūt fundū. p he reditarius portio: bus. s. vn' p vnde cim partib' alius p vna. qz et p eis dem partib' senserāt on' de. c. et fm hoc habeas in l. fa. xi. vncias h' dē: vel si habeas vnciaz herede fm py. l. ram. dic casum vt prius qz duo sunt insti tui alter ex. xi. vncijs: alter ex vna: et adicit testator. vo bis lego fundum. nā tale est ac si dixisset a te instituto in xi. vncijs lego coheredi fundū. et ab alio instituto in vna legauit alij fundū: quib' casibus vide or grauarē instituti in. xi. vt det. xi. partes fundi alij. r. alij vt det huic vnā. secus si vnū tm onerasset alteri restituerē: qz tūc ille suo coh' dū teneat in solidū. sed hec l. fa. nō placet. R. et fm neu trā positionē legatur heredi a seipso. et sic nō obstat. s. p.

pillari testamēto legauerit alij eandē rē quā michi i suo testō legauit: Iul. scribit concursu partes nos habere: iterim igitur partē habebit is cui in suo testamento legatur.

Heres idēqz legatarius a iustio nō facit partē collegatario: secus si legatarius per psonā mediā heres fuerit. Bar.

Si duob' res sit legata qru alter heres instituitur: sit a semet ipso et legatū inutiliter videt. ideoqz qd ea se legatū est/ ad collegatarium pertinebit.

Si a legatario legat hereditus heredes admittuntur p hereditarijs portioibus. h. d. vel sic. si heredes grauantur inuicē prestare corpus hereditarium quilibet capiet pro hereditaria portione alterius. Bar.

Inde dicitur. si duo sint heredes: vnus ex vncia/ alter ex xi. vncijs: et eis fundus legatus sit: vnciarū herede. xi. pres in fundo habiturū: coherede vnciam. Plane si alter ex legatarijs heres extiterit heredi a q legatū erat relictu: nō ideo mi nus partē collegatarium faciet: retinet eū pro parte legatum.

In alternatiua si verba executiua referuntur ad legatarium eius erit electio. Bar.

Si ita ticio legat fundū seu num vel vsufructū eius sibi habeto: duo esse legata: r arbi trio' ei' esse/ an velit vsufructu

rum vindicare.

Pars fundi dicitur fundus si de mēte testatoris appeat. B.

Sed r si quis ita leget ticio fundū do lego vt eū p parte habeat: michi videt posse dici partē habiturū. videtur enim fundi appellatione non totum fundum sed partē appellasse. nam et pars fundi fundus recte appellatur.

Interitu speciei sine culpa heres liberatur. Bar. Paul.

Sallentū hoīem heres dare dānatus sit: et hic a dno manumissus sit: nichil ex hoc legato debetur.

Si duobus diuerse species seruoy legantur: serui qui participat de vtraqz debentur: siue fuerit excepti obscure/ siue nō excepti: sec' si clare fuerint excepti. Barto. Pōpōntus.

Icie' textores meos oēs preterqz quos hoc testamēto alij legauit lego: plocie vernas meos omnes preterqz quos alij legauit lego: cū essent quidā r verne ijdē r textores labeo ait: qm nec quos ticie textores nō legauerit aliter appere possit qz si cognitū fuerit quos eorum plocie legauerit: nec quos plocie vernas nō legauerit intelligi pōt: neutrius legato exceptos esse eos de quibus queritur. et ideo cōmunes ambobus esse. hoc eū iuris est. et si neutri' legati no

xit sic in testō: oēs seruos textores lego ticie preter illos qz alij legauit hoc testamento: et oēs vernas lego plocie preter illos quos alij legauit hoc testō. certe cum oēs sint textores nichil videt pmo legatū: qd in exceptione nō videatur secō datū. vnde perinde est ac si diceret ticie et plocie oēs seruos meos textores lego: sec' qm pmo cōmunes legat r excipiendo nulli legat: qz nulli aliquid debet. no. ergo qz exceptio d3 discerni ab eo a qz excipit vt valet. o. **I**ntelligi pōt. sub. alit qz si appuerit qz vernas ticie legauit. si nō hēs i tex. h' qd subijcit alit qz si cognitū rē.

xi. s. si duobus. It' ptra. Ieo. l. si seruos. s. si ex pluribus. Solu. vtribi. Item facit. I. de statulibe. l. ita. s. i. cōtra.

g **L**egatarijs. scilz extraneis. nam adiungitur ad pncipium. s. si duobus. h **A**rbitrio. sic. I. n. i. l. lucio. r. I. d. vsufu. le. l. si fundus ticio. s3. s. de iur. do. l. pleriqz. in fi. Sol. in vltima vocatione spāle. It' s. Jan. i. l. si ita relitctū. s. si. So. ibi est dato: h habeto. vt sol. ibi.

i **P**ro pte. que stelligit dimidia. vt. I. de hbo. sig. l. nomē filiarum. s. portiois.

k **R**ecte appellat. sic. s. cōi. di. l. cōi dimidūdo. s. i. r. I. de ver. sig. l. locus. r. l. appellatioue. r. s. e. l. qd in rerū. s. si. r. de fund. do. l. dotale pōiū. s. i. sic et in domib' panete iter postito. vt. s. cōi. pre. l. si qd duas. s. plane. sed s. hunc. s. I. n. i. l. gāius. s. si. Sol. ibi. It' facit. I. n. i. l. si quis seruuum. s. i.

s **S**allentū. he res. secus si fuit: vel testatoris vt. I. q. r. a. qui. l. heres seruuum.

m **N**ichil. nisi culpav' mora pos sit ei obijci. vt. I. de hbo. ob. l. si seruū. s. ij. r. l. is qui. et in l. i. eo. s. si res legata. cum. s. seq.

Icie. cuz qd testator h' rē: ples seruos textores/ quosdam cōmunes/ quosdam natos de ancillis qd dicunt verne. di

a **Exceptio** sic simpliciter dicti tunc textores: plocie vernas lego. sed qdā illud hnt in tex. s; tunc est d. de lega. iij. l. fuis vrbano. s. fi. Sol. ibi. Itē d. de pecu. l. c. l. seruo manumisso. So. ibi. Itē d. de lega. iij. l. legat; seruis. s. fi. vñ. sed dissimilis casus est. Itē dic vernā nati esse ex anallis no

stris. vt insti. de lega. s. huic. prim. Itē adhuc d. de leg. iij. v. v. s. co. d. callis. Solu. ibi ideo ne diuidatur agnatio.

b **Nichil** differt. sic. s. como. l. si vt certo. s. si me. r. Je. l. si qd inq; nius. s. si ita. r. d. de re. du. l. si is. s. i. et s. d. usufruc. accre. l. si qd tico. s. arg. d. de fun. instru. l. si cui. r. s. de po. l. s. q. depositis. Solu. vt ibi.

c **No** tenet. sic. Je. l. filius. s. fi. r. d. act. r. ob. l. is. r. s. e. l. si heres. et dic vtriq; in solidū legatū. vt. s. e. l. si ex pluribus. s. pe. **Legato** pessimus. idēz in ceteris rebus puta alalibus q sunt talis generis in q reperitū nonnulla que nō habere mag; expediat q; habere. f. vt detur mediocris. in ceteris nēpe fm regu

lā: vt multis expēplis ostēdit id qd minimū est pstat. vt. s. e. n. l. si ita. in fi. r. Je. l. apud. s. seio. r. l. si dom. r. J. i. l. si ita relicti. s. fi. r. J. i. l. q. p. cubinā. s. i. r. l. minimis. fm. R. Itē ad hoc q mediocris eligat est. C. de doñ. l. si qd arg. s. i. et C. coi. de le. l. si. s. i. r. Je. l. si heres gñalr. s; qd hz electionē rei relicte in gñe qñ nō minima est dāda: Rñ. aut ē genus gñalissimū: vt lego rem vel substātiā r nō valet: aut subalternū vt alal: tūc idē q; dādo muscā liberare: vñ est berisouū his duob; casib; vt de fundo iam dicā. Aut in gñe lferiou: tūc aut res et; gñis hz certos fines a natura designatos: vt bos equus hō. aut hz fines sola destinatione hois vt fundus. vt. s. e. l. qd in rep. s. fi. aut factio hois: vt dom. nā p factū hois de vna sūt due: vt de duabus vna relicto vt appositio pariete. vt. s. coi. pre. l. si qd duas. s. i. in pn. Circa electionē triplex est opinio. nā. R. tus est dat hfdi electionē ab lito: s; si differat trāsit electio in legatariū: vt r. als. s. de fut. l. si cui. r. d. de sol. l. i. r ita soluit nodū multax. l. quax alie dāt hfdi alie legatario. s; h. e; sem p legatario. Tu fm Jo. distingue aut testator relinquit seruos vel boues in suo pimento: r tunc eligat

Rei legatariū

mine quicq; esset exceptū. q si hoc modo eēt legatū: textores oēs pter vernas: et rursus vernas oēs pter textores: q et verne textores sunt: neutri fuisse legatum.

Inter et r cum: nō est differentia quando ponuntur inter personas. Barto.

Nichil differt vtrū ita legitur: ticio et meuo: an ita ticio cū meuo: vtrobiq; enim cōiunctum legatum videtur.

Si quātas debetur respectu speciei gempta specie debitor liberatur.

Si alteri stichū heres dederit quē duobus dare dānatus fuerat: et anteq; interpellaretur ab altero stichus mortuus est: heres nō tenetur: q; nichil per eum factum fuisse intelligitur.

In legato generis electio ē legatarij vt mediocre eligat: s; si testator sensit de certo: electio est heredis. Bar. Ulpia.

Legato gñaliter relicto veluti hois: ga; cassius scribit id esse obseruādum: ne

gatarius: vt hic. r insti. de lega. s. fi. gñalr. r. Je. l. si seru legat. s. cum hō. r. d. de op. le. l. ij. r. s. fa. hcr. l. heredes. s. si secro. Aut nō: tūc heres eligit. vt. d. de tri. le. l. iij. in pn. r. l. iij. vbi aut testator de cert; suis reliquit incertū: aut sensit de certo et hoc apparet p aliqua iudicia: r tūc heres eligit. vt. s. e. l. si qd a filio. s. fi. qd. et arg. s. pri. s. r. arg. s. e. l. si do mus. i. rñ. aut non sensit de certo: et tunc legatarij est electio. vt. s. e. l. q. duos. In scdo dic scz in fundo q nō valet. vt. s. d. iure do. l. cū post. s. gener. et est rō: q; dō do palmam terre heres liberaf cuz sola destinatione pstatuat fund. vt d. l. qd in rep. s. fi. in tertio. l. domo. dic vt. Je. l. si domus. in pun.

optim; vel pessimū accipiat: que snia rescripto imperatoris nri: r diu seueri iuuat: qui rescripserūt hoie legato actore nō posse eligi. **Si** de certo fūdo sensit testator: nec apparet de quo cogitauit: electio heredis erit quē velit dare: aut si appareat ipse fundus vendicabit. sed r si lancē legauerit nec appareat quā: eque electio est heredis quam velit dare.

Actio pro legato diuiditur inter heredes: et ideo pot vñ acquirere al; repudiare: licet distinet nō possit. Bar. Pōp.

Legatarij p parte acquirere: p parte repudiare legatū nō potest. heredes autem et; possunt vt alter eorum partem suam acquirat/alter repudiet.

Mo dicitur legatum ex quo est repudiatum. Bar.

Si legatū nobis relicti cōstituerim; nolle ad nos pertinere: p eo erit qñ nec legatū qdē sit. et tō dicemus nec psumas seruitutes: si forte prediū m-

re di pot; q; pereat oino. r no. q. R. iudicū hoc p se: vt res licit in genere heres habeat electio nē. qd dic vt. s. pri. s; qd si nō habeat fundū aliquē: sed sensit de niano: cū vñ cum sui plures haberēt nianos: vide ē legatarij electio. vt in suis dix. s. pri. vt illū teneat heres emere r dare. h. **Quā** velut dare. J. d. auro r ar. leg. l. qui lancē. J. So. ibi testator dixit minorē: ynde de media intelligitur. vt insti. de capi. dimi. s. i.

Legatarij nō p. vt. J. ti. i. l. iij. r. v. r. vi. r. l. si cui res. in fi. s. So. illud intelligit nisi det totū hfdi qd d; et dari. sed illo dato poterit partē h;e vñ heredi. Itē d. de ver bo. obli. l. ij. s. i. So. ibi stipulatio non recipit diuisionem. hic autem res legata sic. et facti. s. de usufruc. l. si alio. l. **Nec** legatum. vt r. Je. l. seruū fi. s. i. r. l. si ubi ho mo. s. cum seruus. r. s. ad. le. aqul. l. nam. sic. et argu. s. de iurcuran. l. non erit. s. fi. neg. et. C. de cur. fur. l. fina. s. penul. Accursum.

Nec cōsumas. qd effect si idē predij vtriusq; dñs esse cepit. vt. s. e. quē admo. ser. am. l. l.

in **Nec** cōsumas. qd effect si idē predij vtriusq; dñs esse cepit. vt. s. e. quē admo. ser. am. l. l.

in **Nec** cōsumas. qd effect si idē predij vtriusq; dñs esse cepit. vt. s. e. quē admo. ser. am. l. l.

Legatarius. que extingueret si dñs efficit factus. vt
J. de fur. l. a. ticio. et facti. J. de mani. l. h.

Um seruus. in fuga eēt. tēpore testamenti. vel die
secundo post mortem culpa heredis.

Exigat. l. p. legatariū ab herede. Distigue q̄ q̄mor

Seru
fugati
uus le
gatari
us sū
pūb^o q̄
n debet

tpa. l. ips testamē
ti: et tūc suo sum
ptu heres recupe
rat: vt hic. Si autē
dubitet sit in rerū
natura vel nō: tūc
cauet. vt. J. eo. l. ser
uo legato. §. si. J. de
post. testam. an mor
tē: tūc heres p̄se
quit sumptus p̄se
nulo legatarij. et
est rō: q̄ debz dari
vbi erat tēpore testa
mēti. vt. J. eo. l. ser
uus legat. i. rñ. si
aut post mortē et
aditā h̄ditatē: et
tūc aut culpa h̄re
dis: tūc tenet ad
estimationē. aut
nō: tunc cauebit
d̄ restituēdo si ad
eū puenit. sed si
alienus sit vel he
redis: s̄l̄r̄ distigui
tur sit in culpa fu
ge: vel nō. vt. J. eo.
l. cū res. §. itaq; si
fructus. r. §. seq. r.
J. a. i. l. si q̄ seruū
hoc etiā casu cum
fuerit i culpa pos
set h̄ loqui. si autē
ante aditā v̄ idē
cuz etiā in alieno
pōt culpa cōmitti
post aditā h̄ditatē.
vt. J. e. l. cū res.
§. sed si alien^o. et
ar. J. de regu. iur. l.
omnis hereditas

Um seru^o legat^o i fuga
esset: vel longiū ab
sens exigatur: operā prestare
heres dz vt eā rem requirat et
p̄stet. r. ita iul. scribit. nā r sum
ptum in h̄c rem facere heres
debet.

Hud iulianū^o queritur
puratos sumptū prestā
dū: q̄d r ego arbitror se q̄ndū.

Heres post morā tenet de
fructibus perceptis: r qui per
cipi potuerunt r de interitu et
omni casu. Barro.

Fructus autē h̄i deducunt^r
in petitionē: nō quos heres p̄
cepit: sed quos legatarius p̄ci
pere potuit. r idē in operis per
uorū: vel vecturis tumētoy: v̄
naultis nauitū dicendū est. q̄d i
fructib^o dicit: hoc r in pensio
nibus v̄banoy edificioy intel
ligēdū erit. **I**n vsurariū^o au
tē quātitate mos regionis erit
sequendus: iudex igitur vsura
rū modū estimabit/et statuet.
Ipsius quoq; rei iteritum^o post
morā debet: sicut in stipulatio
ne. Si post morā res iterierit:
estimatio eius prestatur. J. de
partus ancillarū: r si seru^o fue
rit legatus: r hereditas^o vel le
gatū vel quid p̄ eum aq̄sistū
sūt: heres debet prestare.

Res mea testatorū debita
pōt michi legari: et in quo con

Deducunt. rōne fugē: dic de
ducuntur. l. detra
huntur. q̄d possēt
esse verū s̄m p̄
mam possessionē ca
sus supioris leg^o.
s̄ nō dñ accederēt
sequentia. et ideo
dicas fugisse post
mortē r culpa h̄e
redis. et deducuntur. l. inducunt in petitione. et concor
dant ad sequentia. J. a. i. l. is qui. r. l. patronus.
In vsurariū. facit. §. d̄ adm. tu. l. tutor q̄ reperiōnū.

§. ex ceteris. r. §. de vsur. l. i. §. si. r. l. herennius. ij.

Interitū. vt r. J. e. l. cū res. l. si. r. l. si seru^o legat^o. §. si

Hereditas. J. e. l. si tibi h̄o. §. cū suus. in fi. (seru^o.

Nō cōsistere. q̄d q̄d mēi est amplius mēi fieri non
pōt. vt in fi. eo. §. sed si rem legatā. r. C. eo. l. pprias. sed

Sistat legatū declarabit eū: r
idem in re aliena testatorū de
bita. hoc dicit Bar.

Si ticius rē a me emisset: r
eandē michi legasset anteq̄ et
traderē: mox et tradidero et p̄
cū recepero: videf q̄dē is pri
ma facie rē michi meā legasse:
et iō legatū nō cōsistere. sed ex
empto actiōe liberat^o: vt iō p̄
legatū rē v̄dicare potero quā
tradidit. sed si nondū erat solu
tū michi p̄cium: Julia. scripsit
ex v̄dito quidē me acturū vt
p̄ciū cōsequar: ex testō vero
vt rē quā v̄didi r tradidi reci
p̄sā. J. dem subiungit: si p̄ciū
quidē michi erat solutū: rē au
tē nondū tradideram: ex testa
mento me agentē liberationē
consequi.

Idem iul. scribit: si fun
dū testator quē ab alto
emerat michi legauerit: here
dem cogendum michi a actionē
ex empto^o prestare: scilz si nō
dum res tradita fuerit vel de
functo vel heredi.

Si verba legati referuntur
ad factum in dubio cōcessio in
telligitur personalis. Bar.

Si q̄s alicui legauerit lice
te lapidē cedere^o: q̄sitū est an
etiā r ad heredē hoc legatum
trāseat. r marcel. negat ad he
redem hoc legatum trāsmitti:
nisi nomen heredis adiectum
legato fuerit.

Donus tributū et vectigalis
spectat ad heredem pro tem
pore preterito. Bar.

Heres cogitur legati p̄dis
soluere vectigal preteritū^o v̄l
tributū/vel salariū^o vel cloa
cariū/vel pro aque forma.

Donus tributū et vectigalis
spectat ad heredem pro tem
pore preterito. Bar.

Salarium. q̄d
salarium quia p
solo. alis salarium: r oia h̄c agnoscit fructuarius pro fut
tura tēpore. vt. J. de vsufruc. lega. l. quero. r. §. de vsufu.
l. si pendentes. §. si quid. r. l. hactenus.

ti hic valet: q̄ po
tius quod ei debe
tur videf michi le
gare q̄ q̄d sit mēi
vnde saltem cōse
quor liberationē.
et facit ad hoc. J. d̄
lib. le. l. si ei cui. et
§. d̄ vsufruc. l. quo
tiens. §. si colono.
r. §. loca. l. si in le
ge. §. si. r. J. eo. si ti
bi homo. §. valet.
k **L**iberat^o. p
traditionem quaz
fecit.

De iulianus
ex empto. q̄si
videat legasse iul
quod habebat. vt
r. §. prior. §.
m **C**edere. h̄c
posset eē seruitus
p̄dialis si ad v̄niti
tatē p̄dij q̄d habe
ret legatari^o ei le
garetur. vt. §. de
ser. rult. p̄di. l. er
go. et. l. velunt. et
trāstret ad h̄fēdē:
hic §. nō habebat
p̄dialit ad cui^o v̄n
litate cōstitueretur
illa seru^o: v̄n ius
est p̄sonale: nō di
co seruitus p̄sona
lis. vt no. l. e. n. l.
pecoris. sic r alibi
J. de vsufu. lega.
l. i. r. d̄ ser. leg. l. p̄f
et in. d. l. pecoris.
n **P**reteritū. is
mo legatari^o poss
essor: vt. J. d̄ pub.
et vecti. l. impera
tores. r. C. sine cē
sa vel re. l. si. q̄ sūt
contra. So. die cos
gitur legatario. vt
J. de cēsi. l. cū poss
essor. §. si. et facit
J. titu. ij. l. qui con
cubinam. §. q̄ hor
tos. Accur.
o **S**alarium. q̄d
salarium quia p

a **F**atebatur. i. dicebatur a sapientibus.
b **M**inore. sed si veller heres dare maiore vtiqz pote-
rit. vt. j. de verb. obli. l. qui ex pluribus. na is minor intel-
ligat. vt. in li. de ac. s. p. rera. z. j. de pdi. z. demon. l. sub di-
ueris. z. l. leuissim. z. sic intellige. j. n. i. l. si ita relictum

**In dubio debet quod mi-
nus est. Barto.**
Scilo ex facto tractatu: cuius
qdā duos fundos eiusdē nois
habens legasset fundū come-
lianū: z. eēt alter p̄cij maioris
alter minoris: z. heres diceret
minore legatū: legatari⁹ maio-
rem: vulgo fatebat⁹ vtiqz mi-
nore: eū legasse si maiorē non
poterit docere legatari⁹.

**Res que non est i coi comer-
cio vel est cū magna difficulta-
te non pot legari. sed si est i coi
comercio: sed non legatarij
ab hqz ei⁹ delicto: qz tūc estima-
tio debet. h. d. cū. l. seq. Bar.**

Cōstat etiā res alienas le-
gari posse vtiqz si cōpari pos-
sint etiā si difficulto earz cōpa-
tio sit. si p̄o salutatioz hortos
q̄ sunt augusti: vel fundū alba-
nū q̄ principalibus v̄sibus de-
seruit legauerit q̄s: furiosi ē ta-
lia legata testō ascribere. Itē
campū marciū: aut forz roma-
nū: vel edē sacrā legari nō pos-
se cōstat. s. z. p̄dia cesaris que
in formā primoniij redacta sub
pcuratore primoniij sunt si le-
genf: nec estimatio eoz dz pre-
stari. qm̄ cōmerciū eoz nisi ius
su p̄ncipis nō sit: cum distra-
hi nō soleant. **Idem.**

Sed si res aliena cui⁹ cō-
merciū legatari⁹ non
h̄z: ei⁹ cui⁹ ius possidēti nō est
p̄ fideicommissum relinqua: pu-
to estimationē deberi.

**Omnia possunt legari que
non sunt prohibita. item prohibi-
ta sunt que edibus sunt mun-**

Et distingue: aut nullius est cōmerciū rei legatē. vt qz
vel sacra vel religiosa. vel liber homo. vel est cum grauī
difficultate. z. tunc nec estimatio debet: nisi in casu. vt. s.
l. p̄i. s. fi. z. j. eo. l. senatus. s. fi. aut nō est heredi s. z. lega-
tario est. z. tunc valet. vt. j. n. i. l. mortuo. s. labeo. Aut ecō-
tra z. tunc aut p̄pter delictum suum: vt qz iudeus: vel he-

reticus cui legatur mancipiū xp̄ianū z nō valet. vt. d. s.
labeo. z. de verbo. obli. multū. Aut p̄pter corporis viciū
z testator scit: z. tūc debetur estimatio: alioquin nō: vt h̄c.
z. d. l. fideicō. s. si q̄s seruo. z. j. eo. l. filiū. s. si qd̄ alicui.
h̄ **E**i cui. quidā dicunt. i. ei cuius nō sit illa res: ceterę
sua res frustra ei
legatur: vel d̄c ei
cui z. c. s. z. ex predi-
cta causa.

Idem.
Quæra: igit̄ preter hec vt
deamus. z. quidē corpo-
ra legari oia: z. iura z. seruitu-
tes possunt: s. ea que edibus
tūcra sunt legari nō possunt.
qz hec legari nō posse senatus
cēuit: autolaz p̄sa cōsulib⁹.

**Legatus purū ab initio in-
uadū nō confirmat impedi-
mēto cessante. secus in legato
cōditionali. Bar.**

Tractari tamen poterit si
quando marmora vel colum-
ne fuerint separte ab edibus:
an legatū cōualecat. z. si qui-
dē ab initio nō cōstitit legatus
ex postfacto nō conualescet:
quēadmodum nec res mea le-
gata michi si post testm̄ factū
fuerit alienata: qz vires ab ini-
tio legatū nō habuerit. Sed si
sub cōditione legef poterit le-
gatū valere: si existentis cōdi-
tionis t̄pe mea non sit: vel edi-
bus iuncta non sit: fm̄ eos qui
z emi rē meam sub pditione: z
p̄mitti michi stipulat⁹: z. lega-
ri posse aiur. puz⁹ igit̄ legatū
catoniana regula ipedit: cōdi-
tionale nō. qz ad pditionalia⁹
legata catoniana nō p̄tinet.

**Ex vni⁹ edib⁹ possunt res
affixe in aliā transferri si idem
est dñs vtrarūqz in solidum: se-
cus si vni⁹ tm̄: vel p̄ pre. h. d.
cū. s. si duobus. Bar.**

Item queri pot: si q̄s binas
edes habēs alteras legauerit
z ex alteris aliquid inuicrum
ei est cui edes legauerit: an le-
gatū valeat: mouet quæstionē

qz ad pdiōna
lia. quoz pdiōtio etiā si incōtinēti moterēf testator suspen-
deref. alioq̄n qd̄ dicemus si t̄cio rē suā lego sub hac pdi-
tione si sua nō erit cū mouar: certe p̄ regulā catonianam
viciatur fm̄. R. vt. j. n. i. l. here dem. z. facit. s. de cōdi. ma-
si. l. mulier. s. pe. z. de cōdi. z. demon. l. meuius.
z. **E**x alteris. i. retentis. z. repte legant ei cui z. c.

Quæra. de q-
bus dubitat
an possint legari.
k **I**ura. id est
actiones.

Nō possunt.
vt ea debeant sed
debebit estimatio
vt. j. e. l. s. si duob⁹
m **C**ēuit. hoc
idē diuus vespasi-
an⁹. vt. c. s. edi.
p̄. l. i. j. z. facit. s.
de cōtrahē. emp.
l. senatus.

Alicuius. is
mo videt̄ valere.
vt. j. de regu. cato.
l. i. in fi. solu. ibi in
vita alienauit. h̄
post mortē sed nō
plz hec sol. vt. l. i.
eo. s. i. res. z. facit
c. e. l. p̄p̄ias.

Stipulat⁹. vt
j. de h̄b. ob. l. si rē.
z. l. i. si duo. z. l. ne-
mo. z. de p̄rahen.
emp. l. exultimo.

Purū. cui⁹
dies cedit a mor-
te testatoris. non
autē illa dz dies
cedit ab adita he-
reditate: vt. j. de
reg. cato. l. i. j. que
aut cedat ab adita
h̄ditate: h̄es
C. de ca. tol. l. i. s.
in nouissimo. hoc
aut fallit in casu.
vt. j. de opt. leg. l.
si optio. vbi lega-
tū h̄io legatō ce-
dit ab adita h̄di-
tate. z. tū viciat p̄
regulam si est he-
res necessarius.

Ad pdiōna
lia. quoz pdiōtio etiā si incōtinēti moterēf testator suspen-
deref. alioq̄n qd̄ dicemus si t̄cio rē suā lego sub hac pdi-
tione si sua nō erit cū mouar: certe p̄ regulā catonianam
viciatur fm̄. R. vt. j. n. i. l. here dem. z. facit. s. de cōdi. ma-
si. l. mulier. s. pe. z. de cōdi. z. demon. l. meuius.

a Licet. vt. C. eo. l. ij. r. l. si quis post hanc.

b Futur. vtra rursus edui vel. l. ille d. q. cogitavit fennar. f. ver. d. nis. et est hec rō: q. i. traditioe pōt. p. hui feruit. vt. s. d. ser. vt. p. l. binay. et facit. f. i. ij. l. fidei: cōmissa. f. si q. s. h. li. r. j. de dā. infec. l. fina.

c Utriusq. alteri. f. solidū r. alterius. p. parte: per qd videbat valeat. vt. s. d. p. rō. f. et no. d. d. n. q. est d. nis. partis. sic. s. eo. l. feruit. f. si.

d Non valere. f. i. re. r. sic loquitur. s. e. l. f. i. que videtur contra.

e Non cōmerciū in que casu veltatur. vt. s. d. p. h. e. emp. l. fenar. f. si negociā d. cā. h. p. h. i. b. i. o. cur. p. h. i. b. e. t. legari. R. n. q. r. et ilud quodā mō ex negociatōe queritur legatario. vt. s. p. focio. l. nec adiecit. r. l. r. ita. r. facit. j. de dā. infec. l. f. i.

f Cōstitutū. vt. C. de edi. p. u. l. si quis possit hanc.

g Hoc senatusconsultum. adiungit cum pcedenti. f. i.

h Urbem. i. romanā p. excellentiā. vt. l. i. de iu. natu. f. sed quotiens.

i Ob debitum publicū. i. ob pecuniā quā debebant reipublice.

k Hoc senatusconsultum. de quo dicitur. s. e. l. f. i.

l Edibus. als. porticum sine edibus. et als. porticum in edibus: scilicet applicatam.

m Bibliothec

q. ex senatusconsulto et constituto non licet nobis ab edibus nostris in alias edes transferre possessionem earum futuris. i. non distructuris. et ita impator nō et diuus seuerus rescripserūt. Nūquid ergo et legari possit ei cui alia domū leget: sed negandū erit: q. cui legatū est nō ē possessio futurus. **S**i duobus gari domū legauerit sempronianā et ex ea alteri eorum marmora ad extructionē domus seiane: quā ei legauerat: non male agitabitur an valeat: q. d. nis ē vtriusq. legatari. et qd si qd domū deductus marmoribus legauerit: que voluit hēdē hēre ad extruēdā domū quā retinebat in hereditate: sed melius dicitur in vtroq. detractionē nō valere: legatum tamen valebit vt estimatio eorum prestetur.

Pōt detrahi vel legari ex edibus ad utilitatē reipublice in cuius territorio res est: non alterius. h. d. Barto.

Sed et si quis ad opus reipublice sciendū legauerit: puto valere legatū. nā et papi. lib. xj. r. i. s. f. o. r. refert impatorē nostrū et diuū seuerū pstituisse eos q. reipublice ad opus pmisserūt posse detrahere ex edibus suis vrbatis atq. rusticis: et hīs ad id opus vti: q. h. i. q. nō cōmerciū cā id habent. **S**ed videam⁹ vtrū ei soli ciuitati legari possit in cuius territorio est: an et de alia ciuitate in alia transferre possit: et puto non esse pmittendū q. q. pstitutus sit vt de domo quam aliquis h. z. ei pmittat in domū alterius ciuitatis transferre.

Hoc senatusconsultū h. z. loquitur vbiq. et pro debito publico nō d. domus destrui. h. d. Bar.

Hoc senatusconsultū nō tñ ad vrbē: s. z. ad alias ciuitates p. tiner. sed et diuoz fratru est rescriptū ad libellū pculiant et eptichant: ob debitum publicū desiderantium vt sibi distrahere pmitteret: qui eis ius

distrahendi benegauerunt.

Prohibitio senatus extenditur ad omne edificium vt et in iuncta non detrahantur: secus in alijs que nō sunt affixa. hoc dicit Barto.

Hoc senatusconsultū nō tñ ad edes s. z. ad balnea: vel aliud quodlibet edificium: vel porticus in edibus: vel tabernas: vt p. p. nas extēdit. **I**tem hoc p. h. i. b. e. t. legari qd non als. prestari pōt q. vt edibus detrahaat vel subducat. l. marmora vel colūne. idē et in tegulis: et in tignis: et in hostijs senat⁹ censuit. sed et idē in bibliothecis parietibus inherētibus. Sed et si cācella sint vel vela legari poterūt non tñ fistule vel castelli: sed aut omentaria: aut si qui canthari: p. quos aque salūt. poterūt legari: maxie si ipositiu sint. quid ergo in status dicens: siquidē inherēt parietibus non licebit. si vero alio existat dubitari potest: veritatē sententia et mens senatusconsulti plenius accipienda est: vt si qua ibi fuerint perpetuo: quasi si portio edū distrahi nō possint: proinde dicendum est nec tabulas edium affixas: et parietibus adiunctas: vel singula sigilla adequata legari posse.

Licet res sit edibus destinata non prohibetur legari: et legatum extinguitur si postea per testatorem iungitur: secus si per heredem. Bar.

Sed si parauerit quedam testator: quasi translaturus in aliam domum et hec legauit: dubitari poterit an valeat: et puto valere. sed si ea que legauit edibus iunxit: extinctum erit legatū. sed si heres ea iunxit: puto non extingui.

Idem. **Z**ue scuit: siue ignorauerit.

Idem. **Z**ue est ea q. fut edū legari nō pmissit: hec autē mortis tpe edū nō fuerunt. heres ergo estimatione pre-

id est armatis. vt. f. i. ij. l. librorū. f. sed et si bibliothecam.

Cancelli. id est hostia qd murus p. rō. ante domū positi tecto nō coopertus clauditur fm. iug.

Celsa. q. frigiditatis causa vel ventis ponitur. vt. j. de fun. instr. l. i. questiū. f. i. idem.

Castelli. qd sit legit. f. de aqua quo. r. est. l. i. f. h. infidictū. r. vt i. ma sculino gñe h. p. ni. alibi in neutro gñe. vt. s. de actio. emp. r. v. d. i. l. fundi. f. castella.

Omentaria. als. ornatoria. p. tabulas pictas vt. j. de fun. instr. l. questiū. f. si domus.

Canthari. subaudi sunt. et h. i. v. l. gariter docie.

Sigilla. sigilla sunt quidam annuli de ferro qui ponuntur ad murum. Accur.

In aliam domum. sic. s. de actio. emp. et v. d. i. l. granaria.

Extinguitum. sic. j. de auro r. argen. l. e. l. f. i. in f. sed argu. f. i. ij. l. fideicommissa. f. si rem.

Zue scuit. f. i. i. l. i. f. i. heres rem. et. s. loca. l. sed addes. f. si inquilin. sed argu. contra. s. de condi. indebi. l. i. summa. f. p.

Zue scuit. estimacionem. hoc quia est affixa modo. als. ipaz rem non estimacionem. vt. f. i. ij. l. i. nutu. f. si. que est contra.

a Penis. que sunt. §. de contrahen. emp. 7 ven. l. fena
 tus. 7. f. de dam. infec. l. fi.
b Que vni eius. i. ad eius comodū. sec? si nichil est
 laturus nisi vt officiat. vt. §. de impē. l. p. voluptuaria. 7
 facit. §. de dona. iter vi. 7 vxo. l. marcellus. 7 qd ibi no.

c Legatum in
 aliena. f. legatarij
 vt 7. f. eo. l. si ita §.
 illi. 7. f. de condi. 7
 demon. l. si ita ex
 pressum. que dici
 tur aliena respe
 ctu heredis. sic. f.
 de sal. interdic. l. i.
 valet ergo si dicā
 lego tibi si voles.
 at in extranei vo
 luntate tacita pos
 test. expressa non
 pōt. vt. f. e. l. capta
 toue. 7. f. de cōdi. 7
 demon. l. non unq̄
 et. §. de here. insti.
 l. si q̄s sempromū
 h̄ cōtra. f. t. l. i. l. i. f.
 expone vt ibi. Itē
 si heres velit non
 valet. vt. hic. qd in
 tellige si liba sua
 voluntate: puta si
 voles. secus si nō
 libera: vt si iustuz
 putaueris que va
 let. vt. f. eo. l. si sic.
 vel nisi voluerit. vt
 euz volueris. vt. f.
 ti. iij. l. si fidei cōmis
 sa. §. si fidei cō. q̄ vi
 dentur cōtra. 7 sic
 facit. f. de reb? du.
 l. vtrū. §. cum qdā
 d. **C** Abi poterit.
 sic. C. de cōmu. ser.
 manu. l. ij.
e Pignoris. te
 nel em in pignore
 donec reddat pre
 cū redemptionis
 vel etiā hodie ser
 uat p quinquen
 mū licet sit liber.
 vt. h. 7. §. de testa.
 l. q̄ testō. circa pn.
 7. C. de capti. l. ij.
 et. l. fi. et facit. f. de
 lib. lega. l. ij. §. i. et
 de lega. th. l. ij. §.
 fina. 7. f. eo. l. si do
 mus. §. fina. Accursius florentinus.

S Erum filij. constant. si autem premoriatur pater:
 vel filius telletur non valet: quia ius quod habet
 legare videtur. vt. f. eo. l. si domus. §. fina. et facit. f. de ca
 stren. pecu. l. ij.

g Jure suo. scilicet testando: quod potest. vt insitu,

stabit. sed si detraxerit 7 prest
 terit: penis erit locus quous vt
 nō vedat straxit: svt exoluat.
**Parua domuncula rustica
 potest destruiet p cōsequens
 legari. Barto.**

Marcellus etiā scribit: si ma
 ritus dietam in vxoris hortis
 quos in dotem acceperat fece
 rit: posse eum hec detrudere q̄
 vsut eius? futura sunt/ sine mu
 lteris tñ dāno. nec ad hoc ei se
 natulconsultū futurū est ipedi
 mēto. ergo si non est et obfutu
 rū quomin? detrahat: dici op
 tebit posse eū hec legare/ que
 detrahere pōt. **Legatuz in
 aliena? voluntate poni pōt: in
 heredis nō pōt. Aut ab ho
 stibus redēptus est: legari si
 bi poterit? et proficiet legatū
 ad liberatiōez viculi pigno: is?
 quod i eo habuerit q̄ redemit.**

**Regula caroniana non ha
 bet locum in legatis in quibus
 impedimentū cessat ex cā que
 retrotrahitur. Bar. I dem.**

S Erum filij sui castrensis
 peculij legare pater po
 test: et si viuo patre mortu? sit
 fili?: et apud patrē peculū re
 māsit/ constitit? legatum. cum
 enim iure suo? non vtitur fili?:
 retro creditur pater dominū
 in seruo peculiari habuisse.

**Aut rem sibi legatam igno
 ras legat siue acceptat siue re
 pudiat: valet legatum factum
 a se. h. d. Barto.**

S i quis rem sibi legatam
 ignorās? adhuc legauerit: po
 stea cognouerit et voluerit ad

quibus non est per. fa. testamē. §. i. Accur.
 h. Ignorans. si vero scisset eo ipso videtur agnoscere,
 vt. C. de iure delibe. l. si auiā.

i Adita est. hic veritas intuetur. sic. f. eo. si tibi homo
 §. ch. seruus. 7. §. si cer. petā. l. proinde. als fictionē intue
 tur. vt. f. t. i. l. lega

se pertinere/ legatum valebit:
 quia vbi legatarius non repu
 dianit: retro ipsius fuisse vide
 tur res ex quo hereditas ad
 ta est. si vero repudiauert/ re
 tro videtur res repudiata fuis
 se heredis.

**Si fiat mutatio de materia
 in formam vel econuerso lega
 tum nō mutatur si testator vo
 luntatem non mutauit. Bar.**

S i pocula quis legauit et
 massa facta est: vel cōtra. Itē
 si lana legetur 7 vestimentum
 ex ea fiat: Zul. lib. xxij. digesto
 rū scribit legatum in omnibus
 consistere? supra scriptis: 7 de
 beri qd extat. quā sententiam
 puto verā/ si modo non muta
 uerit testator voluntatem. sed
 si lancē legauit 7 massam fece
 rit/ mox poculū: debetur po
 culum durante voluntate.

**Quod edificatur in area le
 gata debetur legatario. Bar.**

S i aree legate domus im
 posita? sit debet legatario?
 nisi testator mutauerit volun
 tatem.

**Abi est eadem ratio licitum
 est arguere de cōtractibus ad
 vitimas voluntates. Bar.**

Cum qui cyrographum le
 gat? debitum legare non solū
 tabulas argumento est vendi
 tio. nam si cyrographa v ene
 unt: nomen siue corpus veni
 se videtur. sed et si nomē lege
 tur: benigne id quod debetur
 accipiendum est: vt actio
 nes aduersus debitorem ce
 dantur?

n Legat. debitorū vt differat a se q̄nti casu. vel h̄ cyro
 graphū. ubi nomē. 7 facit. f. t. i. l. l. de cyrographū. 7. l. nomē. 74
 7. C. q̄ res pig. ob. pos. l. ij. 7 de remis. pigno. l. crediticē.
 o. **U**idetur. argu. C. de here. vel ac. ven. l. postq̄. 7 no.
 argu. quod no. insiti. de lege fusi. ca. tol.

p Cedantur. alij non debitorū. at debitorū haberet cy

tum. 7. f. de fur. l. a
 ricio. 7. §. de pecu.
 l. §. si damnū. §. ij.
 que sunt §. 7. facit
 f. eo. l. si fundus.
 §. si iucius. 7. §. ad
 le. aquil. l. nam si
 cut. 7. §. eo. l. lega
 tarius. §. i.
k Cōsistere. sic
 f. titu. ij. l. que sitū
 §. illud. et. l. itē. §.
 penni. sed cōtra. f.
 eo. titu. l. lana. 7. f.
 de au. lega. l. sea.
 in fi. Sol. ubi testa
 tor: hic heres hoc
 fecit. Itē secus in
 vsu fructu qui rei
 mutatione extin
 guntur. vt. §. quib.
 mo. vsu fruc. amu.
 l. quid tamē. §. si
 masse. et de vsu fr.
 l. qui vsu fructū.
 circa pan.
l Imposita. a
 testatore.
m Legatario.
 qd eadē est area li
 cer dom? imposi
 ta sit. vt. f. de solu.
 l. qui res. §. area.
 Secus cōtra si le
 gauerit domuz et
 eadē cadent vi
 uo testatore: qd de
 finit esse domus.
 vt. f. e. l. si ita lega
 tum. §. si dom?. et
 f. de verbo. obli. l.
 inrer. §. sacrom. in
 fi. §. hjo. et cōcot.
 huic. f. t. i. l. si aree
 7. §. co. l. si extoto.
 in pn. sed f. t. i. l. ij.
 l. si ehorus. §. area
 Solu. ubi mutant
 voluntatē. Itē f. §.
 qui. mo. vsu fruc.
 amu. l. repen. §. fi.
 So. ubi in vsu fruc.

ceptione. vt. i. vt in pos. lega. l. i. §. si debitor. et. i. de lib. lega. l. ij. Item contra. i. i. i. l. i. g. ius. sed ibi non legauit cyrographum specialiter.

a **I**ustus sit. directo. et ita fm istam regulā p̄ualet legatū libertatis. vt. i. i. l. i. si idē seruus. r. l. qui testō. sed hoc salit hīs tribus casibus.

b **I**n fraudem creditorū. quomodo ḡ legatū valet si creditores fraudentur? R̄. fuit legatus si legatari⁹ det. r. heredi. Itē q̄ falcidia detrahif de legato non de libertate. vt. §. de ioffi. testa. l. p̄p̄manus. §. qm̄. r. sic. p̄pter totū non p̄pter partē fraudatur creditores.

c **U**enient. q̄ fieri p̄t. vt. C. si mād. ita fu. ali. l. ea quidē. sed vide tur hoc casu etiā legatū nō valere. vt. i. de fun. i. i. l. i. §. si. Solu. ibi r̄ate. hic expresse fuit legat⁹. Itē ad idē contra. i. i. l. i. si quis. sed ibi nō legauit. sed vt mīstrū eum elegit. Item facit. i. de fideicō. libe. l. i. si seruus. r. de condi. et demon. l. si q̄s est.

d **P**ignori. specialiter. scē si generaliter. vt. C. de ser. pigno. da. l. ab eo. nec ob. i. de fideicō. lib. l. ḡhalit. §. si q̄s suo. q̄ ibi ḡhaliter. vt. ibi de equitate. Itē hoc nisi seruus luat se vt. §. de here. i. i. l. i. pignori. et facit. C. de neces. ser. heredi. in l. i. l. i.

e **P**restabit. si legatarius volet recipere. nec est cogitur nisi in casu. vt. i. eo. l. si domus. §. qui confiteur.

f **L**iber. q̄ non habet estimationem. vt. §. ad. l. r̄ho. diā de iac. l. i. §. cum in eadem. r. §. co. p̄ozum.

g **S**i duos. plenius est. i. de usufruc. lega. l. dāna. §. i. h.

h **L**egatarius. id est ticius.

i **N**on debet. obligatione personali. sed q̄ nō datur aditū videt. p̄hibere usufructū cōfessouā vni. vt. §. si usufru. pe. l. i. §. i. si sui. vt. l. h. §. recte. fm. R. §. certe ibi debebatur seruus fundo fructuario. hic non nisi constitatur. quia antea esse non poterat. cū ambo fundi erāt eiusdem domini. vt. §. quēdam. ser. amit. l. i.

k **R**edimere aditū. quē aut retentione aut condicione ne incerti. r. sine cā nullo dato redimet ab ip̄o legatario. vt. §. de cōdi. inde. l. h. si mcr⁹. r. de cōdi. sine cau. l. i. et de act. emp. l. si tibi. r. i. eo. l. si fundum. §. qui funduz. r. §. si ser. v̄di. l. testatrix. idē est si fundū alienasset. vt. in l. i. co. §. h. fm. R. r. facit §. de ser. vt. p̄di. l. si binas. r. l. olim. p̄ico. r. l. si binay. r. §. b. relig. l. si q̄s sepulchrum.

l **S**a substituta. legasset. scy testator.

m **E**t ante q̄. maxime. naz siue sciat siue nesciat siue alienet siue non tenet q̄ desinit esse sius ex cā emptionis. et incipit esse ex cā legationis. vt. i. e. u. l. h. mōi. §. q̄ seruū. r. i. ad le. fal. l. i. i. v. 30. et i. l. i. u. co. §. si rem alienam.

n **N**on d̄. me. diocrē tñ dare d̄. vt. §. e. l. legato.

o **L**iceat. ergo ipsum nō esse fugitiuū d̄. p̄mittere. q̄ eū habere nō licet. vt. §. de ac. ep̄. l. iulian⁹. §. i. et facit. i. eo. l. si heres ḡhaliter. r. i. de sol. l. i. qui decē. §. q̄ hoies. r. §. b. euict. l. heres seruū. r. i. si. i. l. q̄ cōcubinā. §. si heres. et. i. l. i. p̄ori.

p **U**e d̄ legato. Ita est lex magistralis. r. potuit tot casus q̄ nō recipit p̄gruā summationē fm. i. a. b. are. h. diuide fm.

q **I**ta est lex magistralis. r. potuit tot casus q̄ nō recipit p̄gruā summationē fm. i. a. b. are. h. diuide fm.

r **U**e d̄ legato. Ita est lex magistralis. r. potuit tot casus q̄ nō recipit p̄gruā summationē fm. i. a. b. are. h. diuide fm.

s **I**ta est lex magistralis. r. potuit tot casus q̄ nō recipit p̄gruā summationē fm. i. a. b. are. h. diuide fm.

t **U**e d̄ legato. Ita est lex magistralis. r. potuit tot casus q̄ nō recipit p̄gruā summationē fm. i. a. b. are. h. diuide fm.

u **I**ta est lex magistralis. r. potuit tot casus q̄ nō recipit p̄gruā summationē fm. i. a. b. are. h. diuide fm.

v **U**e d̄ legato. Ita est lex magistralis. r. potuit tot casus q̄ nō recipit p̄gruā summationē fm. i. a. b. are. h. diuide fm.

w **I**ta est lex magistralis. r. potuit tot casus q̄ nō recipit p̄gruā summationē fm. i. a. b. are. h. diuide fm.

k **R**edimere aditū. quē aut retentione aut condicione ne incerti. r. sine cā nullo dato redimet ab ip̄o legatario. vt. §. de cōdi. inde. l. h. si mcr⁹. r. de cōdi. sine cau. l. i. et de act. emp. l. si tibi. r. i. eo. l. si fundum. §. qui funduz. r. §. si ser. v̄di. l. testatrix. idē est si fundū alienasset. vt. in l. i. co. §. h. fm. R. r. facit §. de ser. vt. p̄di. l. si binas. r. l. olim. p̄ico. r. l. si binay. r. §. b. relig. l. si q̄s sepulchrum.

l **S**a substituta. legasset. scy testator.

m **E**t ante q̄. maxime. naz siue sciat siue nesciat siue alienet siue non tenet q̄ desinit esse sius ex cā emptionis. et incipit esse ex cā legationis. vt. i. e. u. l. h. mōi. §. q̄ seruū. r. i. ad le. fal. l. i. i. v. 30. et i. l. i. u. co. §. si rem alienam.

n **N**on d̄. me. diocrē tñ dare d̄. vt. §. e. l. legato.

o **L**iceat. ergo ipsum nō esse fugitiuū d̄. p̄mittere. q̄ eū habere nō licet. vt. §. de ac. ep̄. l. iulian⁹. §. i. et facit. i. eo. l. si heres ḡhaliter. r. i. de sol. l. i. qui decē. §. q̄ hoies. r. §. b. euict. l. heres seruū. r. i. si. i. l. q̄ cōcubinā. §. si heres. et. i. l. i. p̄ori.

p **U**e d̄ legato. Ita est lex magistralis. r. potuit tot casus q̄ nō recipit p̄gruā summationē fm. i. a. b. are. h. diuide fm.

q **I**ta est lex magistralis. r. potuit tot casus q̄ nō recipit p̄gruā summationē fm. i. a. b. are. h. diuide fm.

r **U**e d̄ legato. Ita est lex magistralis. r. potuit tot casus q̄ nō recipit p̄gruā summationē fm. i. a. b. are. h. diuide fm.

s **I**ta est lex magistralis. r. potuit tot casus q̄ nō recipit p̄gruā summationē fm. i. a. b. are. h. diuide fm.

t **U**e d̄ legato. Ita est lex magistralis. r. potuit tot casus q̄ nō recipit p̄gruā summationē fm. i. a. b. are. h. diuide fm.

u **I**ta est lex magistralis. r. potuit tot casus q̄ nō recipit p̄gruā summationē fm. i. a. b. are. h. diuide fm.

v **U**e d̄ legato. Ita est lex magistralis. r. potuit tot casus q̄ nō recipit p̄gruā summationē fm. i. a. b. are. h. diuide fm.

w **I**ta est lex magistralis. r. potuit tot casus q̄ nō recipit p̄gruā summationē fm. i. a. b. are. h. diuide fm.

x **U**e d̄ legato. Ita est lex magistralis. r. potuit tot casus q̄ nō recipit p̄gruā summationē fm. i. a. b. are. h. diuide fm.

y **I**ta est lex magistralis. r. potuit tot casus q̄ nō recipit p̄gruā summationē fm. i. a. b. are. h. diuide fm.

z **U**e d̄ legato. Ita est lex magistralis. r. potuit tot casus q̄ nō recipit p̄gruā summationē fm. i. a. b. are. h. diuide fm.

aa **I**ta est lex magistralis. r. potuit tot casus q̄ nō recipit p̄gruā summationē fm. i. a. b. are. h. diuide fm.

ab **U**e d̄ legato. Ita est lex magistralis. r. potuit tot casus q̄ nō recipit p̄gruā summationē fm. i. a. b. are. h. diuide fm.

ac **I**ta est lex magistralis. r. potuit tot casus q̄ nō recipit p̄gruā summationē fm. i. a. b. are. h. diuide fm.

ad **U**e d̄ legato. Ita est lex magistralis. r. potuit tot casus q̄ nō recipit p̄gruā summationē fm. i. a. b. are. h. diuide fm.

ae **I**ta est lex magistralis. r. potuit tot casus q̄ nō recipit p̄gruā summationē fm. i. a. b. are. h. diuide fm.

af **U**e d̄ legato. Ita est lex magistralis. r. potuit tot casus q̄ nō recipit p̄gruā summationē fm. i. a. b. are. h. diuide fm.

ag **I**ta est lex magistralis. r. potuit tot casus q̄ nō recipit p̄gruā summationē fm. i. a. b. are. h. diuide fm.

ah **U**e d̄ legato. Ita est lex magistralis. r. potuit tot casus q̄ nō recipit p̄gruā summationē fm. i. a. b. are. h. diuide fm.

ai **I**ta est lex magistralis. r. potuit tot casus q̄ nō recipit p̄gruā summationē fm. i. a. b. are. h. diuide fm.

aj **U**e d̄ legato. Ita est lex magistralis. r. potuit tot casus q̄ nō recipit p̄gruā summationē fm. i. a. b. are. h. diuide fm.

ak **I**ta est lex magistralis. r. potuit tot casus q̄ nō recipit p̄gruā summationē fm. i. a. b. are. h. diuide fm.

al **U**e d̄ legato. Ita est lex magistralis. r. potuit tot casus q̄ nō recipit p̄gruā summationē fm. i. a. b. are. h. diuide fm.

am **I**ta est lex magistralis. r. potuit tot casus q̄ nō recipit p̄gruā summationē fm. i. a. b. are. h. diuide fm.

an **U**e d̄ legato. Ita est lex magistralis. r. potuit tot casus q̄ nō recipit p̄gruā summationē fm. i. a. b. are. h. diuide fm.

a Relicta est. l. vbi facti est testm fin quosda. tur dic. i. existit. vt no. C. vbi fideico. pe. l. i.
b Verisimile. ex gne coparationis vel pditione perso nar. qd plene no. vbi soluat r vbi petat. s. de iudi. l. qd le gat. r argu. s. de arbi. l. si cu dies. s. quid ergo.

c Alienis lega tis. scz rebus.
d Relicta est. i. existit.
e Petif. de ius re qd est in tribus locis. vbi est ma ior ps hereditat. item vbi heres hz domiciliu. Itē vbi res est. vt. s. de iudi. l. si fideicomis sus. in prin. r. s. fi. r. l. sed r si sic. s. si ea. r no. in. v. l. qd legatur.

f Transulit. nisi actor velit da ri sua impesa vbi petif. vt. s. de rei vdi. l. si res. r ad exhi. l. si hfditas. s. i. r. s. de po. l. si in asta. s. i.

g Ubi relictuz est. i. existit. r not. qd quantitas vt spe cies relinquit. sic s. eo. l. plane. s. s. hoc ita.

h Ubi petif. ra tione foz. qd dic vt dix in l. quod legatur.

i Itaq. inferf ex illo. s. s. si alibi. r. s. ceteruz. no ex proxi.

k De restitu tione. si ipm apprez hederit. vt. s. sequi tur. s. arg. ptra. s. de rei vendi. l. si a bonefidei. r. l. si po r. l. si culpa.

l Idē r falsis. vt fiat talis distin ctio qualis est ab illo verbo itaq. si stichus: vsq. huc. Accursius.

m Alienus. que legauit testator.

n Nam. r bene dico sine culpa nā r. vt qz saltē fuit in mora. vt. s. de verbo. obli. l. si seruu. s. sinat. r. s. n. l. l. si quis seruū. r qd subijcit cauebit. r. quādo non fuit in cul pa. r facit. s. eo. l. cu seruus. r qd ibi no.

o Cauebit. s. heres. p Legef. alternatiue.

q Legatario. huc autē faceret morā: qz dicit heres se velle dare illū qui est ab hostibus captus. r facit. s. ti. l. l. statuliberū. s. stichus. r. s. de eo qd cer. lo. l. i. s. q. stichū.

Sed si res alibi sit qz vbi peti tur: primū qdē pstat ibi eē pre stādā vbi relictā est: nisi alibi testator voluerit. nā si alibi vo luerit: ibi pstanda est vbi testa tor voluit: vt vbi verisimile est eū voluisse. r ita Iur. scripsit tam in pprijs qz in alienis le gatis. Sed si alibi relictā est: alibi autē ab herede trans lata est dolo malo eius: nisi ibi prestet vbi petif. heres pdem nabif doli sui noie. ceterū si si ne dolo: ibi prestabit quo trā stulit. Sed si id petat qd pōdere numero mēsurā ptine tur: siquidē certū corp⁹ lega tū est: veluti frumentū ex illo horeo: vel vinū ex apotheca illa: ibi prestabit vbi relictuz est nisi alia mēs fuerit testātis sinuero non fuerit certa spēs ibi erit pstandū vbi petitur.

Itaq. si stichus sit legat⁹: r culpa heredis nō appeat: de bebif estimationē eius presta re. s. si culpa eius nulla inter uenerit: cauere heres dz de re stitutione seruit: nō estimatio nē ei⁹ prestare. Idē r in alijs in re a ctionibus Julia. putat. Sed r si alienus seruus i fu ga sit sine culpa hfdis: idē di ci pōt. Nā in alieno culpa ad mitti pōt: cauebit aut sic: vt si fuerit apprehensus aut ipse: aut estimatio prestetur. qd et in seruo ab hostib⁹ capto con stat. Sed si stich⁹ aut pam

r Preciū. s. c. h. vinēte nō longe vilior forte qui est mor tuus. vt. s. de sol. stichū aut pamphilū. que est s. Solu. vt ibi. Itē s. de nora. l. si ad libertatē. s. si qd. sol. h. vterq. est in obligatione. ibi alter tm. s. seruus. vt. s. de re iudi. l. miles. s. decē. Itē facit. s. ad. l. aq. l. stichū. r. s. de fidei comis. l. l. si lega tario. s. a duob⁹. r. s. de vsufu. leg. l. nio.

f Cauere. cum nō coparet.

t Sed si culpa. m. tomagis si do lo. vt. s. de rei ven di. l. q. si dolo.

v Proxi ma l. lata.

r Leuis est. in negligendo.

y Diligētia. i. vt faciat qd dz: nō aut dicas de leuis sima eē teneri: vt Iad trebel. l. mul lier. s. si heres. nec em gratia hfdis legatuz relinquit. vt ar. s. como. l. si vt certo. s. nbc vi dendū. r est bona silitudo. vt. s. e. l. si seru⁹ legat⁹. s. c. h. qd. s. h. hic dixit teneri de leuissima. r facit. s. eo. l. nō amplius. s. i. r. s. de sbo. obli. l. si seruū stichū. s. i. s. i. l. cum ita. s. spēs. r. s. de sur. r argē. lega. l. si ima ginem.

Quā restm videf factū prim capaliter cā hfdis tenef de cul pa leuissima. h. v. fm glo. bar.

Culpa aut qualiter sit esti mada videamus: an nō solum ea que dolo prima sit: verum etiā que leuis est: an nūquid r diligētia quoq. exigēda est ab herede: qd verius est.

Post morā piculū interit⁹ pertinet ad heredē. Bar.

Itē si fundus casmate pe rterit: labeo ait: vtqz estimatio nē nō debet⁹: qd ita verū est si non post morā factā id eue nerit: potuit enim eum ac ce ptum legatarius vendere.

Legatarius agit cōtra he redē ex delicto serui heredis

fluo. s. si post di. r. s. de vsufu. leg. l. vi. r. s. eo. l. apud. s. ipf. r. s. de re iudi. l. si hō. r. de sbo. ob. l. nemo. s. i. s. cōtra s. de rei ven. l. itē si verberatū. in fi. vbi distinguit erat pe ntura als vel nō. Sol. fm Mar. r hic nō erat peritura: qz erat vediturus. vel ibi iustā cām litigādi hēbat: hic non. Itē s. de possi. l. si plures. s. fi. sol. ibi. Itē s. s. ad. l. rpo di. de iac. l. si. s. i. So. vt ibi. Itē s. s. qd me. cā. l. si cū. s. qd si hō. dic vt ibi. Itē no. inspic qd euenire pōt. sic. s. de iur. nfdi. om. iu. l. si idē. s. fi. r. s. de sur. r arg. lega. l. argēto. in prin. r. s. de ar. l. si cui. arg. s. qui r a qbus. l. iulianus.

Inspici tur qd eue nire pōt

S. Pomponius. 7. Tit. l. i. l. fideicommissa. §. interduz. 7. Teo. l. si tibi. in pn. 7. no. hic heredi legari a legatario. vt 7. no. §. eo. l. plane. §. si duobus.

a. Legatū. i. fideicommissi. nā primū pstat valere. lz alij sit restituendū si modo legatarius vult. nec em cogit cū nec heres cogat p

pter singulares legatarios. vt insti. ad. l. falc. §. ex diuerso. accepit ergo hic sponte. b. Debit. 7. legatū alij vt michi solueret.

c. Intēdere. vt 7. de lib. le. l. si debitor. 7. §. de cōpē. l. iij. 7. §. pri. §.

f. Fideiussor satis. §. iul. 7. al. lex si fideiussor. e. Ex testō actio nē. 7. herede fideiussoris vt soluat creditou.

f. Non poterit. actione mandauit fuit legatum eo alo vt gratis liberaret re sine spe actōis mādati. et fact. §. pr. §. 7. qd ibi no. Itē fact. 7. de lib. leg. l. nō soluz. in pn. Itē no. q. expressus est in ualidū. f. creditori legatū. 7. tñ valet. l. d. est. tacitū. §. arg. §. §. de ser. rusti. p. d. l. item sic. §. si.

g. Uero p̄cio. i. iusto. sic. §. de ad. tu. l. l. 7. de peti. he redi. l. si possessor. §. si. 7. fact. §. eo. l. 7. si equo.

h. Necessē. sic. ad. l. falc. l. si di. §. iij. 7. l. in rōne. §. viderē. 7. l. q. fun. d. in pn.

i. Funs. acq. ret. sic. §. de acq. here. l. seruus cōs. 7. §. de stipu. ser. l. funs cōs. ser. 7. de iniur. l. §. non esse. 7. §. i. l. 7. p. cula. 7. §. eo. l. si fundū. §. i.

k. Herede scriptū. p legitimo vel p filio exheredato. ad qd. §. de inoffi. testa. l. qui reipublice. §. si.

l. Nocebit. qz ageret ptra institutū. vt no. in. d. l. q. reipub. in fi. 7. §. pri. §. in fi. sic ergo no. q. colludēt snia non pdest. sic. §. de dol. l. 7. elegāter. §. si dolo. nec emptou. vt §. p emp. l. qui fundū. §. pcurator.

m. Per iniuriā. cū cām p̄bit heres. vt. §. de einc. l. si

per imprudentiā. 7. §. de fideiuf. l. exceptione. n. Nō nocebit legatarijs. qz appellat. vt. §. de appel. l. si plusio. imo forte ipso iure non nocet: nisi in cā inoffi. testamētū. 7. est site in coherede cui nō sit p̄iudicium: 7. tamen appellat. §. de appel. l. a sententia.

de allegare. Bar.

Si hereditatis iudex ptra herede p̄nunciaverit nō agē tē cām: vel luforie agentē: nichil hoc nocebit legatarijs. Quid ergo si p̄ iniuriā m̄ fuerit p̄nunciatum: nō tñ puoca uerit: iniuria ei facta nō nocebit legatarijs: vt 7. fabinus si gnificat. si tñ scōm substitutū p̄nucier: an ille legatarijs tenear videamus: 7. cū ius facit hec p̄nunciatio qd̄ attinet ad ipsius psonā? nunqd̄ legatarijs teneat. nec em tā iprobe⁹ causari pōt fm se iudicatus p gratiā. r̄ fidebit igit 7. legatarijs 7. creditoribus.

Hereditas transit ad fiscū cū onere legator. Bar.

Si q̄s ante q̄stionez de familia habitā adierit hereditate: vel necē testatoris non defenderit: legator p̄secutio ad uersus fiscum locū hz. Quid tñ si fiscus bona nō agnoscat ex necessitate redūdabit on⁹ legator ad herede. §. si subiecit delatorē sibi vt ei h̄ditas adiudicet: 7. onerib⁹ careret: v̄l min⁹ plene defendit cām: non se exonerat exēplo ei⁹ qui coluforie de h̄ditate litigauit.

Legatū obscurū declarat ex p̄ictur hac lege exp̄ssis. b.

Si numer⁹ nummoy⁹ legat⁹ sit. neqz apparer q̄les sint legatante oia ipsi⁹ patrisfa. p̄uetudo: deinde regionis in qua versatus est exp̄reda est. §. et

vt 7. de interdic. 7. re. l. relegator. §. si. 7. est hic ar. ad. q. vtrum heres nō implens volūtate defuncti obibus alijs deficientibus cōpellatur ipse accipere 7. legata dare. vt in auf. de heredi. 7. fal. §. si quis aut nō implens.

v. Ut ei. l. fisco vel delatorū noie fisci: vt sic non subeat hereditaria onera. 7. facit. C. e. l. si in fraudem.

x. Litigauit. vt. §. pri. §. dixit.

y. Si numerus nummoy⁹ puta. c. solidos.

z. Cōsuetudo. no. ex septe colligit de qbus senserit te

o. Bonificet. q̄ institutū repudiat se dicebat: 7. heres dicit ad se deuolutā. nam 7. si uere substitut⁹ nō esset qualiter legatari⁹ teneretur.

p. Ad ipsius psonā. nā habet p̄ substituto est effectus: licet nō repudasset institutū. nō tñ est de casib⁹ illis in quibus fit ius iter oēs quos no. §. de inoffi. testa. l. papinianus. §. si. Accur.

q. Improbe. no. ta improbi esse al legare. p̄uatur: pitudinē. si ita sit C. de trāfac. l. trāf. p̄uaz actione. Itē p̄cor. allegat sunt. §. de exceptio. re ipso rei iudi. l. i. §. p̄tra. §. de p̄is. l. si superatus. §. i. sed ibi non fuit collusum ab herede.

r. Nō defende ris. accusando oecifores. sic. C. de te. si. l. i. 7. die vt no. C. de his quib. vt indig. l. §. 7. l. cum fratrem.

s. Fisci. ad quē bona uenit. vt. §. ad sil. l. cū fisco. 7. §. tuu. §. l. i. 7. ad treb. l. marcel. §. si na. 7. C. ad. l. fal. l. etiam.

t. Onus lega. nam qd̄ eius odio est inductū. f. heredis: nō dz cedere ad eius cōmodū.

Turpi tudinez p̄uaz re ipso buz est.

Tacitū q̄nq̄ va lid⁹ est exp̄ssio.

Collu dētū sen tētia nō p̄dest. m.

Legat. staton. primis puetudo testatoris. f. loquedi no vt edi: ne tum ob sit. f. de fun. instr. l. cu certu. Itē arg. f. de usufru. le. l. scuru ex dānas. f. de ali. lega. l. pe. Scdm puetudo regionis. septē cō ad qd. f. de fun. instr. l. cu delamionis. f. in fi. r. s. de le. securia z senatuscō. l. nā ad ea. f. ptra. f. de tritu. leg. l. cu certu. sol. declara aliud in vino z sili

tur, bus q̄ in nūmis f. r. Ternū mēs que colligit ex premissis z sequētib⁹ vel etiā qz expref sit. r hoc an oia in quiret. vt. C. de li be. pte. vel exhe reda. l. iij. r. f. de re gu. iur. l. semper. Quartū dignitas legatarij. vt. r. s. d iudi. f. r. si suscepe rit. f. f. si pponas r. f. de aur. r. ar. le. l. ticia. f. si. Quin tū charitas. i. dilec tio. vt. f. de re. du. l. si fuerit. r. l. si is qui. f. i. r. de lib. le. l. pe. Sextū neces situdo. i. p̄sugmita tas. vt. s. de iusti. r. iur. l. fi. r. f. de li. leg. l. aurelius. f. si ticius. Septimū vicinitas scriptu re. sic. s. de testa. l. heredes. f. f. si no tā. r. s. e. l. q̄ si ubi⁹ i. rñ. r. s. de postu. l. i. f. deinde adq̄ at. r. f. de aur. r. ar gē. leg. l. plauti⁹. r. l. spēs. r. C. fami. her. l. quonēs. sed si ex his nō appa ret qd̄ senserit exi guiores debētur. vt. f. i. l. nūmis.

Sed z certos cōnenti. sic. s. eo. l. plane. f. ij. r. f. de do. prele. l. i. f. sed si dorē. r. f. ad. l. fal. in rōne. f. diligēter. r. f. e. l. si seru⁹ legatus. f. qui quinqz. r. s. de pecu. l. si creditor. b. Permutationē. vt aliq̄d aliud. p̄ ets soluat. sic in alijs speciebus est. vt. C. de solu. l. eum a quo. e. Estimāda. i. habēda. hoc tñ fallit. q̄nqz. vt. s. d̄ in li. tu. l. nūmis. r. f. de fidei. l. si usa. in fi. f. cui nullū peculū. qz verba illa cū peculio cā au gendi nō mūmēdi sunt dicta. vt. f. de vi. tr. r. oleo le gal. cū vinum. in fi. r. f. de aur. r. argen. lega. l. si quis. sed arg. ptra. f. de tri. lega. l. cu certus. f. Sub p̄ditione. si nauis ex asia venerit. f. Legatum sit. r a substituto expresse repetitum vt statim colligitur. Accur. f. Exiur. sub. maxie quātū ad ea que hac. l. dicunt. f. z quātū ad id qd̄. f. l. pxi. dicit. nō subaudiō: qz ex vniuſqz tabul nō possēt uberi legata. qd̄ ubi p̄cedit qz. vt ubi dicef.

mens patris. z legatarij di gnitas/ z charitas/ z necessitu do. Itē eaz q̄ p̄cedūt vel q̄ sequunt̄ summaz/ scripta sūt spectanda. **P**apinianus **S**ed z si certos nūmos veluti quos i archa hz: aut certā lancē legauerit: non numerata pecunia/ f. i. p̄a cor: poia nūmoz vel rei legate cō tinent⁹: neqz permutationem⁹ recipiūt: z exemplo cuiuslibet corporis estimanda sunt.

Dictio cū ponit̄ augmentati ue nō taratiue. Bar. **P**aul⁹ **S**icut seru⁹ oēs cum pe cūto legatū sint: etiam hī seru⁹ debentur qui nullum peculium⁹ habent.

Repetitio a substituto sim pliciter facta intelligit̄ pure: z ipubere adēute debet̄ ex pri mis tabulis nisi relictū sit vl tra/ vel coniunctus sit datus. h. d. cum pxi. l. seq. Bar.

Si a filio ipubere sub cōdi tione⁹ legatū sit: z filio heres extitit⁹: deinde mortuus est pōt dici patrēfa. qui a filio sub p̄ditione legauit/ a substituto pure⁹ repetijt: statim voluisse a substituto dari: si filius pen dente conditione decessisset.

Pure. hic distingue qm quis instituit aliquē here dē z ab eo legat. deinde substituit: intelligunt̄ a substituto repetita legata: tacite: nisi aliq̄ p̄ectura appeat mens testatoris. Ita. vt. f. eo. l. l. z sub eadē die z cōdi. vt. f. i. l. i. l. cū pater. f. ab instituto. qz si expresse repetit̄ legata nec

Quid ergo si **P**ipian⁹ maiorē quātitate a sub stituto reliq̄t: qd̄ excedit hoc erit qd̄ a substituto relictū est: qd̄ vero p̄currit cū summa su periorib⁹ tabulis inscripta in del debebit. f. z si m̄ reperierit legatū cū aliū forte fundum michi legauerit ab ipubere re petijt hunc ab ipuberis here dem: michi z solo repetitio hoc efficiet/ vt ps michi debeat.

Quid relinquit a diuersis p̄ inde est ac si relinqueref in di uerſoz testamentis. Bar.

Si qd̄ duos hīdes scripse rit: z dāauerit vniūquēqz soli dā rē legatario p̄stare: idē est atqz si duob⁹ testamētis lega tus esset. nā z si michi z filio vel seruo meo eēt eodē testa mento legatū: sine dubio vale ret legatū vniuſqz: vt z mar. apud iul. adiecit.

Si heres rē legatā iuste in termit̄ nō tenet: sed si iniuste vel nō diligēter se habuit. B.

Si heres hōiem legatum occiderit ob facinus/ hoc est merentē: sine dubio dicendū erit eū ex testamēto nō teneri. sed si noxe dedit an teneat qz pōt redimere: z puto teneri.

Sed z si. i. q̄uis. ergo. f. dixit ubi est repetitū a sub stituto cum augmento. hic cū diminutione.

Legatū vniuſ fundi: cū duos legasset: hoc si ha beas cum aliū. si qd̄ cum alio sic plana est.

Ut pars michi debeatur. cū vniēte impubere. vt s. eo. l. plane. f. si coniunctim. r. fact. s. de usufruc. ac. l. si quis natio. r. s. eo. l. ticia. f. nichil.

Legatū esset. distingue qz p̄ rē vel estimationē pe rat. vt in li. de le. f. si res. r. s. e. l. plane. f. f. si duoz. f. f. i. n. i. l. meū. f. s. e. l. fo. distingue vt no. r. f. i. l. l. si plurib⁹. r. Azo. ibi supplem. r. fact. f. eo. l. seruo alio no. f. ij. Accur.

Merentē. vt qz cum filia vel p̄ore inuenerit. r. fact. f. de verbo. obli. l. qui seruum. r. s. de pigno. act. l. elegan ter. f. fi. r. C. de adul. l. graecus.

Et puto teneri. imo v̄ qz nō qz r tollis fuerat dād⁹ q̄lis erat. vt. s. e. l. si a substituto. f. fi. r. f. e. l. si legat. r. s. de rei. v. l. a. q̄ in fi. q̄ sūt f. sol. h. erat als tātū dē legatur⁹.

repetit̄ p̄ditionem vel diē pure p̄stan tur a substituto: vt hic. r. s. eo. l. si qd̄ a filio. f. f. si usa. si qd̄ repetit̄ diē vel p̄ditionē. expecta bit ea nisi erat ta lis q̄ viciat legatū. vt. s. e. l. si qd̄ a fi lio. in p̄n. r. f. de fi deicō. lib. l. fi. f. r. f. e. l. si fund⁹. f. fi. r. fact. s. de here. in li. l. sub p̄ditione.

Quid g. maio rē. forte ab i stituto. r. reliquit. a substituto. r. h.

Qd̄ excedit. nūmē responder.

Inde. i. ex pri mis tabul. l. tanq̄ ab ipubere relictū: non a substituto. z hoc qz ipubere adi ut hīditatē: alio q̄n tāq̄ a substituto relictā debent: vt. f. ad. l. fal. q̄ fun dū. f. qui filii. h. r. hoc p̄siderare nec esse est. p̄p̄ fal. si q̄rat de pte ipube ris: vel substituti sit grauamē v̄ nō sic no. f. ad. l. fal. l. qz si alterutro. Itē no. qz p̄m ex vni⁹ tab. p̄m ex alijs debet. vt. r. s. eo. l. pxi. no.

Liber Sextus.

arg. C. de fidei cō. l. p̄dia. vel hic sciebat noris testator. ar gu. i. e. l. si res obligata. vel dic q̄ h̄ magis exp̄ditur re tinere eū q̄ nō dare. ar. j. de do. auf. i. u. pof. l. p̄tor. s. his p̄bis. r. s. de p̄f. here. l. viles. r. de p̄cuf. l. vel in operis. et de rei ven. l. fin autem. s. in re p̄uita.

a **N**ō vt carnē. imo ad carnē r̄ co r̄iū. vt. s. de cōdi. fur. l. si seruū. s. bo ue. r. s. de rei v̄. l. solū. q̄ est s̄. Solu. rei v̄dicatōe agi tur ibi: non actōe ex testō: vt h̄. et s̄ hoc occidit post a dūā h̄ f̄ditatē: vel dic q̄ h̄ occidit an te adūā h̄re dīta tē: ibi pof. vt. s. de dolo. l. r̄ elegāt. s. itē si seruū. vel dic q̄ hic erat alienū aīal legatū. vt. j. ti tu. i. l. moruo.

b **P**assus est. heres: r̄ dic ex se cūdo decreto vt iā sit locus cautioni. vt. j. de dā. infec. l. si finura. s. postea aūt. ak̄s si ex p̄mo tū nō possidet. vt. j. de acquit. pof. l. iij. s. fi.

c **R**epromitte re. si hoc erat me lus: nō ak̄s. vt. s. de p̄cuf. l. sed h̄. s. fina.

d **N**ō tenebit. vt. s. de reli. l. scri ptus. s. fi.

e **E**x testō non tenebit. etiam ad p̄cium.

f **D**ebebit p̄ stare. vt. j. ti. i. l. me nius. s. in fundo. r. s. de reli. l. fi. i. responsō.

g **A**d hoc processit. l. seruus.

h **D**olo. et culpa. vt. s. eo. l. cum res. s. pe. r. l. hoc am

Tripia. pro nō scriptis. imo videt q̄ (plus. s. i. valeāt. vt. s. de here. insi. l. his p̄bis. s. i. p̄ra. Sol. refert an exp̄mar cām turpitudinis vt illi adultero: vel illi ex monacha nato: r̄ tunc nō valet vt h̄. Aut in ḡie vt illi impio vel maledictor: tunc tenet legatū vt ibi. sic est in cōmendatōe rei v̄dite. vt. s. de dolo. l. q̄ v̄ditor. Itē p̄ra. s. de libe. r̄ pofth. l. r̄ si pep̄erit. s. i. s̄ ibi in p̄uā do ab hereditate: hic in dādo legato. r̄ facit. s. de her. in. si. l. quotiens. s. sed si nomen. Item facit. C. quēs dmo. testa. aperi. l. iij. Accur.

k **D**eberi. vt. r. j. de cōdi. r̄ demō. l. filie. r̄ est rō: qz et si esset suspensa qz viueret ticius: pro nichilo foret. vt. j. de condi. r̄ demō. l. cum tale. s. si arbitratu.

l **L**egatum. scilicet aliquid.

sed si animal legatū occiderit: puto teneri nō vt carnē p̄stet/ vel cetera. s̄ vt p̄stet p̄ciū quanti esset si viueret. Item si edes legatas ob damnū infec tū possideri passus est: puto eum teneri. debuit enim repro mittere. **S**ed si mortuū in tulit fecitqz religio sum locū le gatū: siquidē patrēfamī. itulit cū alio inferre nō posset/ vel tā oportune nō haberet: ex testa mēto non tenebitur: an p̄o te neatur vt p̄ciū loci p̄stet. si q̄ dē ip̄e patēfamī. illo i ferri vo luit: ex testō nō tenebit. qz si heres itulit suo arbitrio: debe bit p̄stare: si sit in hereditate v̄n p̄ciū p̄stet. testator em̄ q̄ legauit vel alio voluit i ferri: vel p̄cium loci legatario of ferri. **I**tē si seruū nō ip̄se oc cidit: s̄ cōpult ad maleficium. vt ab alio occideret/ vel suppli cio afficeret: eq̄ssimū erit p̄ciū eū p̄stare. qz si sua mala mē te ad hoc p̄cessit/ cessabit est ma tio. **S**eruus legat⁹ si ab hostibus captus sit sine dolo heredis: non prestabitur: si do lo prestabitur.

Legata facta per p̄ba dif famatoria non valent. **B**arro.

in **P**er tenō stetit. sed p̄ casum deceffit: s̄ viuo testato re: vel postea ante motā. vt. s. de p̄di. l. i. q̄ sub cōditōe. s̄ quotiēs. sec⁹ si post motā: vt. j. de p̄di. r̄ demō. l. ātepe. s. i. si aut nō casu: s̄ si ab alio occideret viuo testatore: et tunc agit. l. adl. s̄ occasiōe in q̄ venit p̄ciū legat⁹. vt. s. ad. l. aq̄. l. i. de n̄erati⁹. s̄ idē ait. in fi. s̄ q̄ est s̄. Itē nō habe ri p̄ factō qd casu i: pedis. vt. et. C. de cōdi. inser. l. si. r̄ j. ti. ij. l. pat. s̄ tuscū lan⁹. est et alia rō: quia p̄ hoc legato magis p̄t gratiari q̄ p̄ alio. vt. s. de mio. l. si mior. r̄ xv an. fufi. r̄ facit. j. s̄ condi. r̄ demon. l. cum ita.

Pomponius. **T**ripia legata que deno tādi maḡ legatarij gra tia scribunt: odio scribētis pro non scriptis habentur.

Defectus conditionis inu lide non perimit legatum. hoc dicit **B**arro.

Si ticle legatū relictuū est si arbitratu sei⁹ nup̄sisset: et viuo testatore sei⁹ decessisset r̄ ea nup̄sisset: legatū ei debet.

Si cōditio potestatiua defi ciat per casum: legatū non pe rimitur. **B**arro.

Sed r̄ si serui mors ip̄edis set manumissionē/ cū tibi lega tū esset si eū manumississet: ni chilomin⁹ debet tibi legatū: qz per te non stetit quomin⁹ perueniat ad libertatem.

Moiati p̄ noia p̄p̄ta tenent in vitiles: p̄ appellatiua in h̄e reditarias portiones. **B**ar.

Si pars herediū nomina ta sit in legando: viriles par tes heredes debent: si p̄o om nes hereditarias.

Nemo potest **I**dem. in testamēto suo caue re nē leges in suo testamento locum habeāt: quia nec⁹ tem pore aut loco aut conditione

lo nocere. qz v̄s testes nō ad sint vel nō rogati: v̄ nō p̄u beres: vel nō masculi: v̄ nō liberi: v̄ aliud substātale. s̄ ar. j. n. i. l. codicillis. s. fi. s̄ ibi erat volūtas solēnis iure qz nec accipe finiri: qd est. j. r̄ subau. (codicilloz. l. z testator velit. nā qz sequētib⁹ tribus casib⁹ volūtas nō opat quicqz. ergo nec in alijs s̄libus. Et dic tpe sic qz tes tator dixit. volo qz si heres nō petat vsqz ad decē annos vel qnqz nō possit postea agere. nō em̄ p̄ hoc finit actio ex testō que durat. xxx. an. vt ceterē p̄sonales. vt. C. de p̄li. pecu. l. ij. s̄ sed nec. sed tñ exceptione pōt repelli. arg. s̄. de serui. l. iij. r̄ j. de actio. r̄ obli. l. obligationū fere. s̄ plas cet. Itē nō finitur obligatio loco: forte qz dixit testator nō lo conueniri herede vbi habet domiciliū: ip̄se alibi nō inuenitur. argu. s̄. de eo qd cer. lo. l. i. vel dic qz heres mu tavit domiciliū re r̄ facto. vt. j. ad municipa. l. domici lium. vel per dignitatem: vt. j. eo. iij. l. municipes. vel cum esset laicus factus est clericus: et sic de loco et foro

Casu l: pedisq p facto habet.

o **C**ōs. s̄ qz ps illi tenent nō aliū. r̄ facit. j. e. l. si h̄f des notatim. r̄ de stipu. ser. l. si cōis fuus. r̄ j. de statu li. l. ita. et ad treb. l. qnēs. s̄ nō nō h̄f. r̄ j. n. ij. l. si p̄les. r̄ de reb⁹ du. l. vtrū. s̄ fina.

Nemo. ne le ges. siue h̄ dicat i ḡie. nā nō valet in substātis lib⁹ testamēti: siue specifcet dicēno

a s̄ quōis

episcopi. vel paganus: & factus est miles. & sic locum for
ri mutavit qz sub magistro militu ammō erit: heres cer-
te nō per hoc liberat licet testator dicit: qd de rigore:
sed de equitate pōt dici ptra: vt in alio articulo dicit. Itē
qz dicit cōditiōe scz tacita que in pmo vel scdo anno de-
ficiat nō ideo tamē

obligari dfinit he
res. vt. j. de pdi. z
demō. l. i. §. fi. z. j.
de verbo. obli. in-
ter stipulantez. §.
sacra. possit dici
idem in expressa
si deficiat. tūc em
non pōt dici finiri
obligatio hfdia.
qz nunq̄ fuit obli-
gatio cōtracta. vt
j. de verbo. obli. l.
cedere. z de cōdi.
z demō. l. i. cūo vsu
fruc. Uel pone in
expresse seruutu-
te pcediat. vt. §. §.
serui. l. iij. Itē ad
id qd dicit de tpe
est ptra. C. eo. l. si.
vt ad tps legat.
Sol. ibi. Item ad
idē ptra. j. de verbo.
obli. l. si si-
chuz. §. stipulatio
hmoī. sed ibi non
tantū tps s3 mors
legatarij interue-
nit cui erat annuz
legatū dum viue-
ret. Item facit ad
hoc. C. vt in pos.
leg. l. scire. dz. z. §.
de admi. tu. l. qui-
dā. z. j. de reg. iur.

finiri obligatio heredis lega-
torum nomine potest.
**Stipulatio erronea in effe-
ctu nō obligat. h. d. Uel aliter.**
**Stipulatio accessoria limitat
fm naturā sui pncipalis. h. d.
fm altam lectu. Bar. Idem.**

S legati serui. noie sti-
pule^b legatarius fugi-
tiuū eum nō esse p̄stari: nichil
veniet in eā stipulationē: quia
qualis sit talis^c ex testō p̄stari
dz: nec vllū in legato dānuz fa-
cere intelligitur.

**Item legatam cogit heres
luere in tribus casibus: z illis
modis q̄ hac lege exp̄munt. b.**

S tres obli^a Ulpian⁹
gata per fideicommissuz
fuerit relicta: siquidē scit eā te-
stator obligatā ab herede^b luē-
da est: nisi aio alio fuerit. Si
nesciat^a /a fideico. nisi vel hāc
vel aliā rē relicturus fuisset si
scisset obligatā: vel nisi pōt^b
aliquid esse sup̄fluum exolutio
ere alieno. qz si testator eo aio
fuit: vt q̄q̄ liberandoz p̄dio:
rū onus ad heredes suos p̄t-

nec ex pretorio. z. j. de ope. lib. l. cordonē. z. l. cū donatiōe.
z. j. ad. l. fal. l. qd de bonis. §. i. Item argu. contra. C. vt in
pos. leg. l. ij. sed ibi suo fauou tū derogat.

S legati serui. in specie. vt in si. l. colligit.
**Stipule^b ab hfdē errāte. se^c forte si scit se nō
tenere: vt. §. si quis cau. l. sed z si quis. §. fi.**

**Talis. vt. §. e. l. si a substituto. §. hfdē. ḡ nec plus ve-
nit in stipulatione. arg. §. de vsur. l. si stipulatus. §. veruz
si emptor. z. j. vt legator. no. caue. l. i. §. si quis sub condi-
tione. s3 videt valere hoc pmissio. vt. §. de cūc. l. si ita. z
C. de ed. ac. l. si apud. que sunt ptra. sol. alle in tractu vē
duomis quibus cōuenit dicta. pmissio.**

S tres obligata. ab herede. vt. j. de do. pte. l. licz. vbi
ponitur nosher casus.

**Et nesciat. qd presumit. vt. §. de pba. l. verius. sed
quō suum factū ignorat. Rñ. cōcess. rat seruo vel pcurator
toui aliquā rem obligare: nec dixerat quā. si aut. p̄bet ob-
ligasse satis videt sufficere. vt. §. ad vll. l. q̄q̄. nec ob. §.
de cōdi. inde. l. fed z si me putē. vbi enā in facto suo tole-
ratur ignorantia: qz illud in damno vitando qd sustine-
ret sine sua vel antecessoris voluntate.**

Et scisset obligatā. qz erat cōiuncta persona. vt. C.

de fideicomis. l. p̄dia.
**Uel nisi pōt. repete si non qd trahit ex p̄bo nisi. z sic
diuisim ponit i repetitōe fm Jo. z facit. j. eo. l. ciuitanb⁹
§. si. z. j. si. i. l. meuius. circa punc. ibi debitor aut z. z. sic
no. tribus casibus heredem luere.**

nere voluerit: nō tñ vtqz aper-
te de his liberādis senserit: po-
terit fideicommissari⁹ p doli ex-
ceptionē^a creditoribus q̄ hy-
pothecaria secū agerēt p̄seq̄
vt actiōes sibi exhiberent^b. qd
q̄q̄ suo tpe^c nō fecerit: tñ per
iurisdictionez p̄sidiis prouin-
cie id prestabitur.

**Expense facte in reparāda
re sub cōditiōe legata a lega-
tario repetunt rei valore in spe-
cto. Barto. Papinianus.**

D omos hereditarias¹
Dexias^m: z hfdis nū-
mis extractas ex causa fidei-
comissi post mortē heredis re-
stituendas boni viri arbitratu
sumptuū rōnibus deductis: z
edificioz quāttatibus extāti-
bus estimatis^r: rñdi. Ulpia.

S modo nulla culpa^a
eius incendium conti-
gisset. Iulianus.

**Uod si nulla rōne facta
domū tradidisset: incer-
tū p̄dictio ei competeret quasi
plus debito soluerit.**

Papinianus.

iurisdictionem zc.
D omos. hereditarias: scz legatas.
Uel Crustas. s. casu. vt. j. colligitur.

**Estimatis. als estimatis. z als examinatis. s3 cum
sciēs in rem alienā impēdit: nō videt posse deducere. vt
C. de rei ven. l. si qd sciens. que est ptra. Sol. ibi in p̄pua
sua re ipendit z noie suo licet alienā sciret: hic eo aio im-
pendit vt cū haberet obligatū ad quē sciebat rem puen-
turā. Item hic psonaliter erat obligatus abi nō licz rei
vendī. ibi teneret. vt in si. de actio. §. i. Item ptra. j. eo. l. si
ita legatū §. si. solu. ibi in vita testatoris.**

S modo culpa. lata vel leui. de leuissima nō tenet.
vt no. §. eo. l. cū res. §. pe. itē caute dicit eius. l. here. Incēdi-
dis. nā sine alicuius culpa nō fit facile incendū. vt. §. de um facti
peri. z cōmo. rei vendi. l. si vendū. z facit. §. de neg. gef. le nō fit
l. siue hereditaria. z. §. mada. l. inter. §. sed cū seruis. sine alt-

**Uod si nulla. incerti. huius actiōis naturā habes cui⁹ cul-
§. de pdi. inde. l. s3 z si me putē. §. cū inter. s3 ptra. §. pa.
de pdi. inde. l. si area. vbi nō dicit possessio dño restitu-
ta. ppter impētas. So. hic erat legata sub p̄di. z ea p̄dē
te extraxit eā hfdē. ibi pure debebat restitui fm. R. vt dic
vt no. §. de pdi. inde. l. qui exceptionē §. si pars.**

Doli exce-
ptionez. z nūc ha-
bet necesse. pba-
re illū animum.
Exhiberent
id est cederent.

Suo tpe. id
est añ suam in hy-
pothecaria lata.
ad qd est. j. de fide-
iur. l. si fideiussozē
§. idēz rñ. vel dic
añq̄ soluat s3 post
restitutā hypothe-
cam p suam. nāz
adhuc viuut perso-
nalis z debitorz:
als aut si post so-
lutionē sec⁹. vt. j.
de sol. l. si chuz. §. si
mandato. z. l. mo-
destinus. Uel dic
etiā post solutionēz
quam fecit luēdo
hypothecā. mag⁹
em sue rei liberā-
de eā soluisse vi-
det. q̄ eā heredis
vt. §. mada. l. pa-
pinian⁹. z ideo nō
tolli⁹ actio. vt. d.
ll. z. j. de fideiur. l.
cū te. s3 quo ture⁹
Rñ. officio iudic⁹
hoc psequit legat-
tari⁹ vt et fiat ces-
sio: vt subijct per

Sumptus legatarius cui legati erat sub p̄di. ea p̄de-
dente refect: p̄dione existēte heres vult deduce-
re has impensas: quasi legatarius voluisset donare ea
occasione: q̄ fecerat pendēte conditione.

Necessarios. puta ex custodia & diligētia rei lega-
te debita. R. & fm̄

Sumptus aut̄ in reficē-
da domo necessarios
a legatario factos: petēt ei le-
gatū cui⁹ postea p̄ditio extite-
rit: nō eē reputādos existīaui.

Dictio cū: & dictio 2: posita
inter p̄sonas seruoꝝ legatorū
equualēt. h. v. cū. l. seq. Bar.

Sancilla cū li. Paul.
beris legata sit: & ancil-
la sola si nō fuerint liberi: & li-
beri soli si non sit ancilla / de-
bentur. **C**elsus.

Sancillas oēs & q̄d ex
his natū erit testator le-
gauerit: vna mortua seruius
partū eius negat deberi: q̄ ac-
cessiōis loco legat⁹ sit: q̄d sal-
sum⁹ puto: & nec verbis nec vo-
luntati defuncti accōmodata
hec sentētia est.

Legatū q̄d p̄fert in alteri⁹
volūtātē nō valet. B. & alius

Aptatorie scripture si
mūl mō neq; in h̄dita-
tibus neq; in legatis valet.

Dictio p̄ter: h̄z excludē-
re id ad q̄d refert. Bar. I. dē.

Sita legatū sit: seio ser-
uos decez do p̄ter eos
dece quos ticio legauit: si qui-
dē dece m̄ inuentant in here-
ditate: inutile est legatū. si h̄o
āpliores post eos q̄s tici⁹ ele-
gerit⁹ in ceteris valet legatū:
s̄ non in ampliores q̄ dece q̄
legati sunt. q̄ si minus sunt: in
tāros quāri inuentantur.

Expresso eoz que tacte
infant per alium modū q̄ in
sint aliquid operatur. Bar.

Illi si volet stichū do. p̄di-
tionale est legatū: & nō aliter
ad heredē transit q̄ si legata-
rius voluerit: q̄uis alias q̄d si

l. iij. que est J. Sol. ibi heredi. hic legatario fuit apposta:
k **E**xprimat. vt. J. de p̄di. & demō. l. si ita expressum.
& l. nōnunq̄. & l. si in diē. & de reg. iur. l. actus. & J. si. l. i. l. i.
& l. iij. & J. de verbo. obliga. l. cū qui. §. si. sed arg. cōtra. J. de
condi. & demon. l. aliquando.

ne adiectione si volet legatū
sit: ad heredē legatarij trans-
mittit. aliud est em̄ turis si q̄d
tacte continetur: aliud si ver-
bis exprimat⁹.

Si domus legata particu-
lari reficatur legatū nō extrin-
guis: secus si i totū destruat: &
a testatore reficiatur. Bar.

Si domus fuerit legata: il-
cet p̄ticularim ita refecta sit
vt nichil ex p̄stima mā super-
sit: tū dicem⁹ vtile manere le-
gatū. at si ea domo destructa
aliā eodē loco testator edifica-
uerit: dicem⁹ interire legatum
nisi aliud testatorē sensisse fue-
rit approbatum.

Valeat legatū de re emēda
vel vendēda iusto p̄cto. Bar.

Et si equo p̄re: I dem-
cio emere vel vendere
iusserit heredē suum testator:
adhuc vtile legatū est. Quid
em̄ si legatarius a quo emere
fundū heres iustus est: cuz ex
necessitate eum fundū vende-
ret⁹: nullū inueniret emptorē
vel ex diuerso: quid si legata-
rii magni interesset eum fun-
dum emere⁹: nec aliter heres
venditurus esset q̄ si testator
iussisset.

Traditio rei legatę differ-
et causa legitima. Bar. I. dē.

Seruus vni ex heredib⁹
legatus⁹ si q̄d in here-
ditate maliciose fecisse dicat:
forte rationes⁹ interleuisse: nō
aliter adiudicandus⁹ est q̄ vt
ex eo voluntibus coheredib⁹
questio habeatur. idē est & si
extraneo fuerit legatus.

Rominati per noia p̄pta
vocant in viriles. Bar.

l. his consequenter. in prin.
q̄ **A**diudicandus. vt in iudicio fami. herci. vt. C. fa-
m. herascū. l. si quis.

Interire. sic
J. de sum. instru. l.
tabernam. & J. de
verbo. obli. l. inter
stipulantem. §. sa-
cram. & J. de sol. l.
q̄ res. §. areā. & J.
si. ij. l. si chous. §.
areā. & J. qui. mo.
vfrusu. am. l. qui
fr. §. i. & J. eo. l. cer-
ta. §. si. sed arg. cō-
tra. §. eo. l. seruuum
siliij. §. si aree. §. ibi
est econtra casus.
J. de est cōtra. §. de
pig. l. si fundus. §.
si res. §. ibi de dā-
no vitando agitur
hic de lucro captū
do. Item arg. cō-
tra. §. eo. l. si gre-
ge. i. h. §. ibi cōbu-
sta & nō refecta: h̄
obstructa & refecta
& sic nichil sit ibi a
testatore p̄ q̄d vi-
deatur mutari vo-
luntā.

Et si equo v̄
deret. i. ven-
dere vellet. & die
necessitate rei fa-
miliaris q̄ necessi-
tas nō facit rescin-
di venditiōē. vt
C. de rescin. vendi-
di. l. non idarco.

Emere. quia
confines fundos
habet. vt. J. si. l. si
cui fundus. vel q̄
maioruz eius fut-
§. de mino. l. si in-
emphione. & facit
J. in. ij. l. qui con-
cubinam. §. si fun-
dus. occur.

Seruus. lega-
tus. id est p̄
legatus.
p. **R**ationes. vel
per se confectas.
vt. J. eo. l. seruo. §.
seruus. vel alio. vt
§. famuli. herascū.

Sumptus. puta circa sar-
tatecta vel etiam
in totū si id culpe
rō nō idurit. vt. §.
eo. l. cum res. R. &
fm̄ hoc facit. §. de
vfrusu. leg. l. septi-
ma. §. q̄m. & l. seq.
vt dic necessarios
quo ad rē nō quo
ad p̄sonam legata-
rii: & oia s̄t plana
Sancilla. de
benē. ponit
ergo cuz. p. & vt. §.
de vfrusu. accref.
l. si mulieri. & §. e.
l. si cui. & J. de pecu.
lega. l. iij. & iij. & J.
de manu. testa. l.
si ita fuerit. §. si.

Sancillas.
falsum. vt. J.
de pecu. leg. l. iij.

Aptatorie. i.
adulatorie.
R. & sunt exempla
§. de here. insti. l. il-
la. & l. captatiuas
& C. de testa. mili.
captatiuas. §. in
libertate tenet. vt
J. de fideicō. lib. l.
fideicōmissa. Item
J. si. l. i. l. i. sol. l. i.

Sita. ticio le-
gati. cui ve-
re legauerat: alio
p̄ hec verba nō vi-
dēt legare. vt. J. ti-
mi. l. i. i. i. in pn.
§. **E**legant. est
q̄t legatarius. sic
§. eo. l. q̄ duos. se-
cus in p̄tracibus
vt. §. de cōtrahen.
emp. l. cōphēsum.
h. **Q**uāti inue-
niatur. ad hoc. §.
de actio. emp. l. q̄
fundū. §. qui agrū
& l. si debitor. §. l.

Ad heredēz
legatarij. sed vide-
tur nō valere. vt. C. de p̄trahē. emp. in v̄dentis. contra.
Sol. hic etiā si nō dicat: tū crit in eius arbitrio: ubi secus:
vt. C. de acti. & obli. l. si cut. J. de videt nō p̄ditioale. vt. §. e.

Si ex pluribus tres sunt heredes. vn' in sex: alter in quatuor vn' c'is. tertius in duob' vn' c'is institut'. & in vi. institutus rem sua dare duobus iussus est: vel a legatario cui. c. legauerat pcepit dari fundu' duob': ab his est pot' legari: vi in si. de le. s' no' solu. si aut' res erat testatoris: tunc idem in pte qua valet legatu'.

Si ex pluribus heredibus ex disparibus partibus institutis duob' eadem res legata sit: heredes no' p' h' d'itaria portione: sed p' virili id legatum habere debent.

Quo ad acquisitionem in spl'it dies legati cedens: & si occurrat in puncto fauere ei cui legatu' est. Bar. Idem.

Si post mortem patris filio legat' dubiu' no' est qn' mortuo pre ad fillum p' t'neat legatu': nec interest an pater heres extiterit necne. s' si seruo post mortem d'ni relictu' est legatu': siquid' in ea ca' d'urauerit: ad heredem d'ni p' t'net vsq' adeo vt idem iuris eet: & si test' d'ni liber ee iussus' fuerit. ante est' cedit dies legati: q' aliq's heres d'no ext'at. q' fit vt hereditati acq' sit legatu' postea herede aliq' existente ad eu' p' t'neat: p' t' q' si su' heres aliq's aut' necessari' d'no ex eo test' factus erit: tunc em' q' in vnu' co'currunt: vt heres ext'at: & dies legati cedat: p' babilus dicit ad ipm' potius cui relictu' est p' t'neat legatu' q' ad heredem eius a quo libertate consequitur.

Quatio libertatis directa sub p' d'itioe facit legatu' videri d'ntu' sub p' raria p' d'itioe: sed si def' in die oino ext'it' / legatu' videt' simpl' reuocatu'. B.

Si pure legat' seruus / sub p' d'itioe liber esse iussus fuerit: sub p' raria p' d'itioe valet legatu'. & ideo ext'it' p' d'itioe

Si post mortem d'ni. d'uraue rit. seruus sub. et mouat d'no. d' iussus. non tamen institutus: vt sub. iat. e' ext'at. q' an test' libertas huic suo copet'at: q' cedit libertas a die adue hereditatis: s' dies legat' a die mort'. vt. C. de cadu. tol. l. i. s. i. & s. in nouissimo. & ita acquir' huic suo legatu' & p' e' here d'ntu' no' adite. et p' hereditate futu ro h' d' i. & facit. s. si cer. pe. l. eius q' in p' uincia. ver. q' si ibi: fm. h.

Si post mortem d'no aliq's. ergo libertas copet' suo relicta: q' c' d'it' dies legat' liber e. a. 30. necesse est q' vt adita sit here d'ntas vt valet legatu' libertatis & pecuniar' i. & sic est p' j. n. l. l. pecul' s' ticio. u. r' n. Sol. necesse est adiri h' d'it'ate eius qui libertate reliquit vt h' c' no' eius post cuius morte aliq' reliquit vt ibi. a. 30. & facit. de op. le. l. si optio. & i. l. l. statulibez. & l. q' d' fu'.

Non p' t'net. videt' est legatu' ita esse si p' d'itio aduenit. fo. vi. de p' d' i. & dem' l. aliq' n. in fi. & ito ea pendere no' transmittit vt h' c. & de cadu. tol. l. i. s. finalit.

Certum est. alioquin legatum seru' est in suspensio: vt & C. de necessa. ser. l. pe. s' fi. & s. p' rari.

legatu' perimef: deficiente ad legatariu' p' t'nebit. & ito si pendere p' d'itioe libertatis legatarius decesserit: postea q' de fecerit p' d'itio libertatis: ad heredem legatarij no' p' t'net' legatum. & si idem pure legat' sit: et ex die liber esse iussus erit: oimodo inutile legatu' est: q' die vetura' certu' est: & ita tu lianus q' sensit. vn' ait: si seruus ticio legat' sit: & idem post mortem ticij liber ee iussus fuerit: inutile legatu' est: q' mortuorum ticio certum est.

Seruo proprio legato pot' q' legare & dies cedit ab adita hereditate. Bar. Idem.

Seruo legato legari pot' se receptu' est: q' adita h' d'it'ate statim seru' acq' rit legatario. deinde sequit' legatu'.

Alienatio rei sub p' d'itioe legat' vires legat' no' p' t'net. b.

Si seru' sub co' d'itioe legat' heres alienauerit: deinde p' d'itio ext'it' pot' nichilominus a legatario vendicari: nec ext'inguit legatum.

Ille agit ex legato cuius interest: licet ad eum verba no' dirigantur. Barro.

Si testator quosda' ex heredibus iusserit es alienu' soluere no' creditores eius habent aduersus eos actione: s' coheredes' quoru' interest hoc fieri. nec solum hoc casu alius habet actione: q' cui testator dare iussit: s' alio quoq' casu veluti si filie nomine genero aut sponso dote dari iusserit.

Si testator quosda' ex heredibus iusserit es alienu' soluere no' creditores eius habent aduersus eos actione: s' coheredes' quoru' interest hoc fieri. nec solum hoc casu alius habet actione: q' cui testator dare iussit: s' alio quoq' casu veluti si filie nomine genero aut sponso dote dari iusserit.

Si testator quosda' ex heredibus iusserit es alienu' soluere no' creditores eius habent aduersus eos actione: s' coheredes' quoru' interest hoc fieri. nec solum hoc casu alius habet actione: q' cui testator dare iussit: s' alio quoq' casu veluti si filie nomine genero aut sponso dote dari iusserit.

Si testator quosda' ex heredibus iusserit es alienu' soluere no' creditores eius habent aduersus eos actione: s' coheredes' quoru' interest hoc fieri. nec solum hoc casu alius habet actione: q' cui testator dare iussit: s' alio quoq' casu veluti si filie nomine genero aut sponso dote dari iusserit.

Si testator quosda' ex heredibus iusserit es alienu' soluere no' creditores eius habent aduersus eos actione: s' coheredes' quoru' interest hoc fieri. nec solum hoc casu alius habet actione: q' cui testator dare iussit: s' alio quoq' casu veluti si filie nomine genero aut sponso dote dari iusserit.

Si testator quosda' ex heredibus iusserit es alienu' soluere no' creditores eius habent aduersus eos actione: s' coheredes' quoru' interest hoc fieri. nec solum hoc casu alius habet actione: q' cui testator dare iussit: s' alio quoq' casu veluti si filie nomine genero aut sponso dote dari iusserit.

Si testator quosda' ex heredibus iusserit es alienu' soluere no' creditores eius habent aduersus eos actione: s' coheredes' quoru' interest hoc fieri. nec solum hoc casu alius habet actione: q' cui testator dare iussit: s' alio quoq' casu veluti si filie nomine genero aut sponso dote dari iusserit.

Si testator quosda' ex heredibus iusserit es alienu' soluere no' creditores eius habent aduersus eos actione: s' coheredes' quoru' interest hoc fieri. nec solum hoc casu alius habet actione: q' cui testator dare iussit: s' alio quoq' casu veluti si filie nomine genero aut sponso dote dari iusserit.

Si testator quosda' ex heredibus iusserit es alienu' soluere no' creditores eius habent aduersus eos actione: s' coheredes' quoru' interest hoc fieri. nec solum hoc casu alius habet actione: q' cui testator dare iussit: s' alio quoq' casu veluti si filie nomine genero aut sponso dote dari iusserit.

Si testator quosda' ex heredibus iusserit es alienu' soluere no' creditores eius habent aduersus eos actione: s' coheredes' quoru' interest hoc fieri. nec solum hoc casu alius habet actione: q' cui testator dare iussit: s' alio quoq' casu veluti si filie nomine genero aut sponso dote dari iusserit.

Si testator quosda' ex heredibus iusserit es alienu' soluere no' creditores eius habent aduersus eos actione: s' coheredes' quoru' interest hoc fieri. nec solum hoc casu alius habet actione: q' cui testator dare iussit: s' alio quoq' casu veluti si filie nomine genero aut sponso dote dari iusserit.

Si testator quosda' ex heredibus iusserit es alienu' soluere no' creditores eius habent aduersus eos actione: s' coheredes' quoru' interest hoc fieri. nec solum hoc casu alius habet actione: q' cui testator dare iussit: s' alio quoq' casu veluti si filie nomine genero aut sponso dote dari iusserit.

Si testator quosda' ex heredibus iusserit es alienu' soluere no' creditores eius habent aduersus eos actione: s' coheredes' quoru' interest hoc fieri. nec solum hoc casu alius habet actione: q' cui testator dare iussit: s' alio quoq' casu veluti si filie nomine genero aut sponso dote dari iusserit.

Si testator quosda' ex heredibus iusserit es alienu' soluere no' creditores eius habent aduersus eos actione: s' coheredes' quoru' interest hoc fieri. nec solum hoc casu alius habet actione: q' cui testator dare iussit: s' alio quoq' casu veluti si filie nomine genero aut sponso dote dari iusserit.

Intuile liber tas tamen tenet: sed videtur etiam p' rari valere. vt i. i. l. l. pecul' s' fi. que est co' tra Sol. hic p' mo fuit legatus: & postea liber ee iussus. ibi s' o' co' tra. q' non placet. arg. j. u. l. l. si idem. dic ergo fm' h' h' c' d'irecta fuit se libertate relicta vel fidelcomissa: r' ab herede p' t'neat. ibi de fidelcomissaria & ab herede legatario p' t'neanda.

Seruo legato adita. veritate inspecta. vt i. i. l. l. si ubi h' d' s' c' i. seruus.

Legatu' i. res legata sequit' seruuum. & sic ab adita hereditate cedit dies legat' relicti a d'no seruo legato. vt h' c. & de cad. tol. s' in nouissimo. si aut' ab extraneo reliqua' tali seruo: tunc inspicit ip' s' quo cedit dies leg. vt si ante adita hereditate cederet: tunc hereditate & p' ca' heredi futuro. si aut' post: tunc legatario: vt i. i. l. l. q' d' seruus. & s. l. p' rari. circa prin. & facit. j. d' op. le. l. si h' s' m.

Alienatio rei sub p' d'itioe legat' vires legat' no' p' t'net. b.

Si seru' sub co' d'itioe legat' heres alienauerit: deinde p' d'itio ext'it' pot' nichilominus a legatario vendicari: nec ext'inguit legatum.

Ille agit ex legato cuius interest: licet ad eum verba no' dirigantur. Barro.

Si testator quosda' ex heredibus iusserit es alienu' soluere no' creditores eius habent aduersus eos actione: s' coheredes' quoru' interest hoc fieri. nec solum hoc casu alius habet actione: q' cui testator dare iussit: s' alio quoq' casu veluti si filie nomine genero aut sponso dote dari iusserit.

Si testator quosda' ex heredibus iusserit es alienu' soluere no' creditores eius habent aduersus eos actione: s' coheredes' quoru' interest hoc fieri. nec solum hoc casu alius habet actione: q' cui testator dare iussit: s' alio quoq' casu veluti si filie nomine genero aut sponso dote dari iusserit.

Si testator quosda' ex heredibus iusserit es alienu' soluere no' creditores eius habent aduersus eos actione: s' coheredes' quoru' interest hoc fieri. nec solum hoc casu alius habet actione: q' cui testator dare iussit: s' alio quoq' casu veluti si filie nomine genero aut sponso dote dari iusserit.

Si testator quosda' ex heredibus iusserit es alienu' soluere no' creditores eius habent aduersus eos actione: s' coheredes' quoru' interest hoc fieri. nec solum hoc casu alius habet actione: q' cui testator dare iussit: s' alio quoq' casu veluti si filie nomine genero aut sponso dote dari iusserit.

Si testator quosda' ex heredibus iusserit es alienu' soluere no' creditores eius habent aduersus eos actione: s' coheredes' quoru' interest hoc fieri. nec solum hoc casu alius habet actione: q' cui testator dare iussit: s' alio quoq' casu veluti si filie nomine genero aut sponso dote dari iusserit.

Si testator quosda' ex heredibus iusserit es alienu' soluere no' creditores eius habent aduersus eos actione: s' coheredes' quoru' interest hoc fieri. nec solum hoc casu alius habet actione: q' cui testator dare iussit: s' alio quoq' casu veluti si filie nomine genero aut sponso dote dari iusserit.

Si testator quosda' ex heredibus iusserit es alienu' soluere no' creditores eius habent aduersus eos actione: s' coheredes' quoru' interest hoc fieri. nec solum hoc casu alius habet actione: q' cui testator dare iussit: s' alio quoq' casu veluti si filie nomine genero aut sponso dote dari iusserit.

Si testator quosda' ex heredibus iusserit es alienu' soluere no' creditores eius habent aduersus eos actione: s' coheredes' quoru' interest hoc fieri. nec solum hoc casu alius habet actione: q' cui testator dare iussit: s' alio quoq' casu veluti si filie nomine genero aut sponso dote dari iusserit.

Si testator quosda' ex heredibus iusserit es alienu' soluere no' creditores eius habent aduersus eos actione: s' coheredes' quoru' interest hoc fieri. nec solum hoc casu alius habet actione: q' cui testator dare iussit: s' alio quoq' casu veluti si filie nomine genero aut sponso dote dari iusserit.

Si testator quosda' ex heredibus iusserit es alienu' soluere no' creditores eius habent aduersus eos actione: s' coheredes' quoru' interest hoc fieri. nec solum hoc casu alius habet actione: q' cui testator dare iussit: s' alio quoq' casu veluti si filie nomine genero aut sponso dote dari iusserit.

Si testator quosda' ex heredibus iusserit es alienu' soluere no' creditores eius habent aduersus eos actione: s' coheredes' quoru' interest hoc fieri. nec solum hoc casu alius habet actione: q' cui testator dare iussit: s' alio quoq' casu veluti si filie nomine genero aut sponso dote dari iusserit.

Si testator quosda' ex heredibus iusserit es alienu' soluere no' creditores eius habent aduersus eos actione: s' coheredes' quoru' interest hoc fieri. nec solum hoc casu alius habet actione: q' cui testator dare iussit: s' alio quoq' casu veluti si filie nomine genero aut sponso dote dari iusserit.

Si testator quosda' ex heredibus iusserit es alienu' soluere no' creditores eius habent aduersus eos actione: s' coheredes' quoru' interest hoc fieri. nec solum hoc casu alius habet actione: q' cui testator dare iussit: s' alio quoq' casu veluti si filie nomine genero aut sponso dote dari iusserit.

Si testator quosda' ex heredibus iusserit es alienu' soluere no' creditores eius habent aduersus eos actione: s' coheredes' quoru' interest hoc fieri. nec solum hoc casu alius habet actione: q' cui testator dare iussit: s' alio quoq' casu veluti si filie nomine genero aut sponso dote dari iusserit.

Si testator quosda' ex heredibus iusserit es alienu' soluere no' creditores eius habent aduersus eos actione: s' coheredes' quoru' interest hoc fieri. nec solum hoc casu alius habet actione: q' cui testator dare iussit: s' alio quoq' casu veluti si filie nomine genero aut sponso dote dari iusserit.

de. s' hodie nec alienare. vt. C. coi. de le. aut. res que.

Legatario. i. legatarius poterit vendicare. vt. j. de coi. & dem' l. fundu'. in medio aut' an teneat alienatio: dic vt. C. coi. de leg. l. si s' finalit m.

Sed coheredes. vt & s. fami. heres. l. si filia. s' si p' rari. & s' idem papinianus.

Non enim gener. sic. Tit. ij. l. fideicommissa. Interdum. et. J. lib. le. l. no. sol. l. in. fi. la. ij. l. laureti. §. pe. et. b. iur. do. l. cu. p. sed. §. C. de. do. p. l. si. p. te. Sol. ibi. stiplo. h. le. gatu. J. de. iur. do. l. rali. et. J. de. pdi. et. dem. l. n. cio. §. fi. vbi. etia. sp. so. co. peti. actio. ex. test. So. vt. in. l. n. cio. no. ite. J. de. libe. leg. l. ij. in. fi. So. al. §. e. ibi. casus. et. adde. qd. no. §. eo. l. si. ita. legatum. §. fi.

Maxie. hoc. id. qd. vni. ite. res. et. p. fruct. vt. C. de. iur. do. l. poneri. bus. et. reip. vt. §. solu. mati. l. i.

Qualis. e. vt. et. J. ti. l. i. m. cur. §. pe. et. arg. §. e. n. si. a. substituto. §. fi.

Prestandus. est. sic. §. de. J. hen. emp. l. cu. vederes. et. de. euc. l. pe.

Seruus. qui. in. negotio. i. qui. dñi. negotii. gesserat.

Tradi. dz. e. J. ius. vt. differat. a. sequenti. rñ.

Explicit. fa. cit. C. de. bo. pos. l. i. et. §. e. l. f. uis. vni. et. J. famul. her. l. is. cum. in. pin.

Restitutus. Je. l. si. seru. lega. tus. in. pn. et. §. eo. l. cu. seruus. et. l. cu. res. §. sed. si. nulla.

Seruus. le. gauent. sub. p. tione. vel. i. dñe. vt. aliq. sit. dubitatio.

Is. fecerit. f. michi. ad. qd. J. de. f. r. l. a. n. cio. et. l. si. seruus. com. unis.

Recipias. vt. et. J. e. l. legatu. §. fi. et. §. de. ser. l. papi. man. aliud. m. ser. uitate. p. sonali. v. su. fruct. vt. J. tit. i. l. is. cu. et. l. cu. filii.

S. dñs. que. sunt. J. et. est. ratio. vt. ibi. in. §. dominus.

Seruus. emit. vt. §. ma. l. iter. cas. §. sed. cum. seruus.

Redhibet. §. de. edul. edic. l. cu. autem. filius. §. iulianus. et. facti. J. ad. trebel. l. cum. hereditas.

Quare. et. sic. redit. ad. primum. casum.

Legatario. nam. et. si. esset. manumissus. actione. in. factu. teneret. ex. illo. edicto. J. si. quis. tes. l. e. esse. ius. fu. l. i.

non enim gener aut sp. so. s. f. filia. habet. actione. cur. maxie. b. ite. rest. indorata. non. esse.

Species legata debet vari talis qualis est nisi aliud sit expressum. Barto.

Si fundus qui legatus est seruitute debeat iposita/qualis est dari debet. q. si ita legatus sit/vti optimus maximus est: liber p. standus est. Seruus qui in negotio fuerit legatus: no. ante. tradi. debet. q. r. rationes. explicet. et. si. ad. iudiciu. itum. sit: iudicis. eodem. partes. esse. debent.

Si dubitatur an res legata existat: heres debet cauere de persequendo et restituendo si eam inuenit. Bar.

Si res que legata est/an in reru natura sit dubitatur: forte si dubitum sit an homo legatus viuat: placuit agi qdem ex test. r. vt. cautio. interponeret: qua. heres. caueat. eam. rem. se. p. se. cuturum: et. si. nactus. sit. lega. tario. restitutum.

Si res in qua vel p qua ius habeo peruenit ad me sub spe restituendi: possum p retentione conseruare ius meum. Bar. J. de.

Seruus ticius furtu michi fecerit: deinde ticius herede me instituto seruui tibi legauerit: no. est. iniquu. talem. seruui. tibi. tradi. qualis. ap. d. ticius. fuerit. i. vt. me. indēnem. p. stes. furti. nomie. qd. is. fecerit. apud. ticiu. na. et. si. fundus. qui. meo. fundo. seruebat. legatus.

Domus. simplr. sensu. tñ. de. certa. l. z. nesciam. de. qua. vt. §. eo. l. legatu. §. i.

Habebat. sic. et. J. de. auro. et. ar. le. l. si. v. x. in. fi.

Reliquerit. i. non. habuerit.

Denouit. qm. no. natura. s. n. f. a. tibi. fuerit: non. aliter. a. me. tibi. prestari. dz. q. vt. pristina. seruit. tutē. recipias. nec. dñ. simile. est. et. qui. mada. alicuius. seruui. emit. vel. ei. q. fuu. redhibet: qui. oēs. no. aliter. restituere. seru. uum. cogunt. q. vt. ratio. habea. tur. furti. qd. ab. eo. seruo. factu. fuerit: vel. anteq. negotiu. con. traheret. vel. postea. quare. et. si. post. adita. hereditate. seru. legatus. heredi. furtum. fecerit. ita. prestari. debet: vt. ob. hoc. delictu. quasi. litis. estimatio. a. legatario. offeratur. heredi.

Legatus incertu rei que hz fines facto hois valet si in patrimonio reperitur: alis secus h. d. Barto. J. l. p. i. am. us.

Domus alicui simpliciter sit legata neq. ad lectu sit que domus: cu de certa domo testator senserit: non tñ appet de qua/coget heres qua domu vellet ex his quas testator habebat legatario dare. q. si nullas edes reliquerit magis derisorium est q. vtile legatum.

De legata euicta no presta cautione agit ex testamento: sed anteq. euincat officio iudicis cautio postulat. Bar.

De euictione an cauere debeat is qui seruui prestat ex ca legati videam. et regulariter dicendu est quoties sine iudicio prestata res legata euinctur: posse ea ex test. peti. ceteru si in iudicio petita est: officio iudicis cautio necessaria e: vt sit ex stipulatu actio.

C. de fideic. l. p. dia. et. l. si. e. §. s. si. re. legat. qd. res. aliena. aut. a. sciēte. aut. ab. igno. tate. seu. tacēte. primo. casu. debet. euictio. vt. C. e. l. cu. aliena. et. l. si. e. §. no. sol. et. J. ti. ij. l. q. p. cubina. §. fi. sedo. et. t. no. aut. p. tate. p. sone. et. h. debet. eu. ctio: nisi. als. no. legatur. p. cedet. eae. nulle. vel. et. finite. erro. ad. legadu. id. iuxta. p. sum. que. p. ia. vt. C. e. l. cu. aliena.

destinatio domus et fundus p. titulu. tur. vt. §. e. l. qd. in. reru. §. si. qd. post. et. facit. §. de. iur. do. l. cu. post. §. gener. §. arg. J. de. tri. vi. et. ole. l. l. ij. et. C. de. doñ. l. si. qd. ar. §. s. n. autē. sed. ille. in. quatuor. vel. generib. et. no. vt. §. e. l. legatu. l. pn. v. Sine iudicio hec p. ba. sine. iudi. cio. determinat. il. lud. p. b. p. lita. no. illud. eum. ca. §. 30. et. Ex. test. nec. em. pot. implorari. iudicis. offi. vt. ca. ueat. de. euictio. q. no. est. actio. cui. seruiat. est. em. so. lutiō. sub. lita. qd. est. vbi. iudicio. pe. titur. Accur. vt. p. titu. ab. he. rede. et. nihilomin. ex. test. alioq. J. vt. J. de. excep. rei. iur. di. l. euictio. et. J. de. re. in. l. no. solet. et. l. nemo. est. h. v. sic. alioq. si. cautio. no. sit. non. ex. stipu. latur. §. ex. test. a. get. l. z. dicat. §. 30. et. no. §. R. aut. ge. n. legat. et. h. v. bel. euictio. magis. ex. qualitate. q. n. si. ue. obligatio. spe. vt. §. e. l. si. a. subli. tuto. §. heres. et. J. ti. ij. l. q. cocubina. §. si. heres. et. §. de. euc. l. heres. fuu. Aut. legat. spes. a. liena. §. p. p. em. frustra. q. rere. nisi. forte. l. p. g. rata. vt.

de aur. et arg. lega. l. qntus. et i. i. l. c. i. p. f. Senici. et i. de usufruc. l. l. i. i. l. i. c. q. d. in reru. in pn. et g. i. aut extrane. et hoc casu cessat euctio. vt. i. i. l. vnu. s. si re. et in l. i. co. s. no. solu. et. C. eo. l. cu. alie. et i. de aur. et ar. leg. l. q. yrou. Ro. de donatore dic vt no. C. de euc. l. i. j.

Modicu tpe: qd indulget pdena nis. vt. s. d. iudi. l. si obuou. Jo. alij dicat ad arbitriu iudic. vt. i. d. inf. t. l. i. et hic subicit. et facit. i. de iure fit. l. in fraud. s. fiscalibus. et. j. de solu. l. qd dicim. in fi. ti. et. j. de iudi. l. i. j. et de iuc. ed. l. i. s. l. i. c. et. j. de col. bo. l. si qd filiu. s. fi. et de pcur. l. l. i. reus. b. Affirmet. da bit s. iusta estimatio: vt. h. et. i. i. l. i. j. q. d. eubina. s. fi. et. l. nodum. s. fi.

Affectio c. p. stare. ha mis ra: bet g. ro affectio nis qnq. rei. et sic est. s. de hnda e. oper. ser. l. fi. s. j. no habet ibi ad vnu tatez actoris s. rei sic vt hic. J. rez no. aliud. p. alio solu: s. regularit. s. que dic vt no. C. si cer. pe. l. i. j. s. i. et facit. j. p. i. s. et. C. comu. vriu. s. i. l. i. i. l. i. i. postessorium.

Solui quado p. alio pot. d. No impetra bit. qz erit in specie. sec. si i. podere. vt. i. de aur. et ar. le. l. i. j. et. l. si cuz certu. et facit. C. d. dona. l. si qd argentum. e. Supra. sic. s. p. i. s. f. Si fund. mu nicip. q. munici pes dederit i em phiteosim. g. Legatus. ab emphiteota. h. possit. a mu nicipibus. i. Municipuz. directo dno. k. Aliqd ius. i. vtile dnum. l. Habem. aut ergo e. plene legat is: aut heredis: vel extranei procius: et tunc dicitur insti.

Confitei fit pceptu de solu uedo a iudice et dat terminus ad soluendu et ex causa permititur vt soluatur estimatio p specie: sine causa non. Bar.

In pecunia legata pfitenti heredi modicu tepus ad solu tionē dādū est: nec vigēdū ad suscipiendū iudiciū: qd quidē tps ex bono et equo ptoze obseruare oportebit. Qui pfitet se qdē debere: iustā autem cām affert cur vtiqz p stare nō possit: audiēdū ē. v. puta si alie na res legata sit: negetz dnm eā vēdere: vel imēsum ptiū ei rei petere affirmet. aut si suū hfditariū neget se debere p stare: forte prez suū vel mrez: vel fratres naturales: eqdsumū est ei pcedi ex hac cā estimatio nē officio iudicē p stare. Cū alicui poculū legatū esset: vel letqz heres estimatiōem p stare: qz iūquū eē aiebat id sepa rari a semō ipetrabit id a ptoze. alia em p dntio est hoiz: alia ceteraz rez. in hoibz em beni gna ratione receptū est: qd sup. p. a. probauimus.

Cū quis dicitur directū pte legari ab eo qd hz vtile: et i dubio vt qd legare ius qd hz i re. B. Si fund. municipi vectigalis ipis municipibus sit legatus: an legatū cōsistat: petiqz possit videam. et iulian. lib. xxix. digest. scribit. q. uis fundus vectigalis municipi sit: attamē qz aliqd ius in eo is qd legauit hz valere legatū. S. et si nō municipibz s. alij fundū vectigalē legauerit: non videri p. p. i. etatez rei legatā: sed id ius quod in vectigalibus fundis habemus.

Confitei fit pceptu de solu uedo a iudice et dat terminus ad soluendu et ex causa permititur vt soluatur estimatio p specie: sine causa non. Bar. In pecunia legata pfitenti heredi modicu tepus ad solu tionē dādū est: nec vigēdū ad suscipiendū iudiciū: qd quidē tps ex bono et equo ptoze obseruare oportebit. Qui pfitet se qdē debere: iustā autem cām affert cur vtiqz p stare nō possit: audiēdū ē. v. puta si alie na res legata sit: negetz dnm eā vēdere: vel imēsum ptiū ei rei petere affirmet. aut si suū hfditariū neget se debere p stare: forte prez suū vel mrez: vel fratres naturales: eqdsumū est ei pcedi ex hac cā estimatio nē officio iudicē p stare. Cū alicui poculū legatū esset: vel letqz heres estimatiōem p stare: qz iūquū eē aiebat id sepa rari a semō ipetrabit id a ptoze. alia em p dntio est hoiz: alia ceteraz rez. in hoibz em beni gna ratione receptū est: qd sup. p. a. probauimus. Cū quis dicitur directū pte legari ab eo qd hz vtile: et i dubio vt qd legare ius qd hz i re. B. Si fund. municipi vectigalis ipis municipibus sit legatus: an legatū cōsistat: petiqz possit videam. et iulian. lib. xxix. digest. scribit. q. uis fundus vectigalis municipi sit: attamē qz aliqd ius in eo is qd legauit hz valere legatū. S. et si nō municipibz s. alij fundū vectigalē legauerit: non videri p. p. i. etatez rei legatā: sed id ius quod in vectigalibus fundis habemus.

de leg. s. non solum. et. s. en. l. s. qui cōfiterur. aut in alic: na: s. legas habet in ea aliqd ius: et tūc id solū videt legare. s. ius qd hz: vt hic. et. j. e. l. s. i. c. i. s. fi. et. l. nō quocūqz. s. i. et. j. de libe. le. l. i. in fi. et. s. eo. l. senatus. s. fi. et. arg. s. de con: trahē. emp. l. qui tabernas. et. s. eo. l. serui. s. fi.

Exceptio rei que nō reperi tur nichil iportat. Bar. Dau. S. qd legauerit funduz comelianū exceptz vi nets que tēpore mortis eius erunt: si nulle vinee erūt lega to nichil decedit. Qui iussus est facere vt ha beam tenet michi dare. Bar. Heres ius. Galus. S. ius sit facere vt luci cē tū habeat: cogēdus est heres centū dare: quia nemo facere potest vt ego habeā cētum ni si michi dederit. Cū quis potest legari sicut ci uitatibus. Bar. Cū quis legatū perinde lice re capere atqz ciuitatibus: res: scripto ipato: is nri significat. Legata ab instituto relicta censent tm repetita a substitu to vulgari: nisi ex aliqua conue ctura de cōtraria voluntate de: fucti p. ster. h. d. Alex. Ulpia. J. cet imperator: nri cuz pte rescripserit / videri ex voluntate testatoris repeti ta a substituto que ab instituto fuerant relicta: tm hoc ita erit accipiēdū si nō fuerit euidens diuerfa voluntas: qd ex multis colligit an qd ab herede lega tum vel fideicomissum relictu noluerit a substituto dberi. qd em si aliā rē reliquit a substituto ei fideicomissario vel lega tario: quā ab instituto non reli querat: vel quid si certa cau sa fuerit cur ab instituto reli querat qd a substituto cessaret: vel quid si substituit ex parte fideicommissarium: cui ab in stituto reliquerat fideicomis. in obscura igitur voluntate lo cū hre rescriptū dicendū est.

S qd legauerit funduz comelianū exceptz vi nets que tēpore mortis eius erunt: si nulle vinee erūt lega to nichil decedit. Qui iussus est facere vt ha beam tenet michi dare. Bar. Heres ius. Galus. S. ius sit facere vt luci cē tū habeat: cogēdus est heres centū dare: quia nemo facere potest vt ego habeā cētum ni si michi dederit. Cū quis potest legari sicut ci uitatibus. Bar. Cū quis legatū perinde lice re capere atqz ciuitatibus: res: scripto ipato: is nri significat. Legata ab instituto relicta censent tm repetita a substitu to vulgari: nisi ex aliqua conue ctura de cōtraria voluntate de: fucti p. ster. h. d. Alex. Ulpia. J. cet imperator: nri cuz pte rescripserit / videri ex voluntate testatoris repeti ta a substituto que ab instituto fuerant relicta: tm hoc ita erit accipiēdū si nō fuerit euidens diuerfa voluntas: qd ex multis colligit an qd ab herede lega tum vel fideicomissum relictu noluerit a substituto dberi. qd em si aliā rē reliquit a substituto ei fideicomissario vel lega tario: quā ab instituto non reli querat: vel quid si certa cau sa fuerit cur ab instituto reli querat qd a substituto cessaret: vel quid si substituit ex parte fideicommissarium: cui ab in stituto reliquerat fideicomis. in obscura igitur voluntate lo cū hre rescriptū dicendū est.

Cū quis potest legari sicut ci uitatibus. Bar. Cū quis legatū perinde lice re capere atqz ciuitatibus: res: scripto ipato: is nri significat. Legata ab instituto relicta censent tm repetita a substitu to vulgari: nisi ex aliqua conue ctura de cōtraria voluntate de: fucti p. ster. h. d. Alex. Ulpia. J. cet imperator: nri cuz pte rescripserit / videri ex voluntate testatoris repeti ta a substituto que ab instituto fuerant relicta: tm hoc ita erit accipiēdū si nō fuerit euidens diuerfa voluntas: qd ex multis colligit an qd ab herede lega tum vel fideicomissum relictu noluerit a substituto dberi. qd em si aliā rē reliquit a substituto ei fideicomissario vel lega tario: quā ab instituto non reli querat: vel quid si certa cau sa fuerit cur ab instituto reli querat qd a substituto cessaret: vel quid si substituit ex parte fideicommissarium: cui ab in stituto reliquerat fideicomis. in obscura igitur voluntate lo cū hre rescriptū dicendū est.

I cet imperator: nri cuz pte rescripserit / videri ex voluntate testatoris repeti ta a substituto que ab instituto fuerant relicta: tm hoc ita erit accipiēdū si nō fuerit euidens diuerfa voluntas: qd ex multis colligit an qd ab herede lega tum vel fideicomissum relictu noluerit a substituto dberi. qd em si aliā rē reliquit a substituto ei fideicomissario vel lega tario: quā ab instituto non reli querat: vel quid si certa cau sa fuerit cur ab instituto reli querat qd a substituto cessaret: vel quid si substituit ex parte fideicommissarium: cui ab in stituto reliquerat fideicomis. in obscura igitur voluntate lo cū hre rescriptū dicendū est.

S qd legauerit funduz comelianū exceptz vi nets que tēpore mortis eius erunt: si nulle vinee erūt lega to nichil decedit.

Qui iussus est facere vt ha beam tenet michi dare. Bar. Heres ius. Galus. S. ius sit facere vt luci cē tū habeat: cogēdus est heres centū dare: quia nemo facere potest vt ego habeā cētum ni si michi dederit.

Cū quis potest legari sicut ci uitatibus. Bar. Cū quis legatū perinde lice re capere atqz ciuitatibus: res: scripto ipato: is nri significat.

Legata ab instituto relicta censent tm repetita a substitu to vulgari: nisi ex aliqua conue ctura de cōtraria voluntate de: fucti p. ster. h. d. Alex. Ulpia. J. cet imperator: nri cuz pte rescripserit / videri ex voluntate testatoris repeti ta a substituto que ab instituto fuerant relicta: tm hoc ita erit accipiēdū si nō fuerit euidens diuerfa voluntas: qd ex multis colligit an qd ab herede lega tum vel fideicomissum relictu noluerit a substituto dberi. qd em si aliā rē reliquit a substituto ei fideicomissario vel lega tario: quā ab instituto non reli querat: vel quid si certa cau sa fuerit cur ab instituto reli querat qd a substituto cessaret: vel quid si substituit ex parte fideicommissarium: cui ab in stituto reliquerat fideicomis. in obscura igitur voluntate lo cū hre rescriptū dicendū est.

U cet. reliq: rat. fideicō: mis. tunc enim nō videtur repetitū. vt. j. i. i. latimus. et facit. j. eo. titu. si ti cio. s. iulianus. et l. cum pater. s. ab instituto. et. C. ad rebel. l. non iustā. et. s. titu. l. quidā. et. j. eo. l. seruo alie no. s. pe. et. s. eo. l.

Cū quis potest legari sicut ci uitatibus. Bar. Cū quis legatū perinde lice re capere atqz ciuitatibus: res: scripto ipato: is nri significat. Legata ab instituto relicta censent tm repetita a substitu to vulgari: nisi ex aliqua conue ctura de cōtraria voluntate de: fucti p. ster. h. d. Alex. Ulpia. J. cet imperator: nri cuz pte rescripserit / videri ex voluntate testatoris repeti ta a substituto que ab instituto fuerant relicta: tm hoc ita erit accipiēdū si nō fuerit euidens diuerfa voluntas: qd ex multis colligit an qd ab herede lega tum vel fideicomissum relictu noluerit a substituto dberi. qd em si aliā rē reliquit a substituto ei fideicomissario vel lega tario: quā ab instituto non reli querat: vel quid si certa cau sa fuerit cur ab instituto reli querat qd a substituto cessaret: vel quid si substituit ex parte fideicommissarium: cui ab in stituto reliquerat fideicomis. in obscura igitur voluntate lo cū hre rescriptū dicendū est.

U cet. reliq: rat. fideicō: mis. tunc enim nō videtur repetitū. vt. j. i. i. latimus. et facit. j. eo. titu. si ti cio. s. iulianus. et l. cum pater. s. ab instituto. et. C. ad rebel. l. non iustā. et. s. titu. l. quidā. et. j. eo. l. seruo alie no. s. pe. et. s. eo. l.

si quis a filio. in prin. et. j. de alimen. et. ciba. lega. l. gata.

nō habet electionē. tunc est res soluta p̄statu ei cui lega-
ta est: alteri nichil idēq; si solvatur testatori. sicut et cū
stichū tñ legat vni. vt. s. pri. et hoc est q̄ ex euentu et. vt. f.
ti. i. l. stichus. et argu. l. cum stichus. §. heres.

Actionē suā. i. actiōis cōmodū. idēq; meli⁹ dixisset ex
actiōez suā. vt. s. l.
pri. dixit. nō ḡ ce-
dit actio: quia nō
fuit legatū qd̄ i sti-
pulanōe p̄tinet. et
facit. f. de li. leg. l. si
dānatus.

Pecunia. eiusq; depo-
sitarij.

Debitori. i.
depositario.
d. ut potest. sic
f. de doli excep. l.
dolo.

Debitore. cō-
tra. f. ti. i. l. cū p̄. §.
d. dotalē. Sol. si de
ficii agat. iudici-
cū tenet vt p̄edi-
cat. si non nō tene-
tur. sed tñ valet vt
heres actiones ce-
dat: vt ibi. et facit
f. e. l. si feruus. §. q̄
margaritā. et. f. ti.
ij. l. cū qd̄ decedēs
§. pater. et. f. l. pri.

Fideicomis-
sum. p̄uenerit. vt. et. c. cō. de
le. l. i. §. cū em. et. f.
ti. i. l. impator. et. f.
et. ij. l. viij. et. l. cum
qd̄ decedēs. in p̄n.

Quod testō.
facit. f. de p̄.
ob. l. stipulatō ista
§. eū. et. l. eū q̄. et. f.
ti. i. l. plurib⁹. et
de duobus reis. l.
reos. §. i.

Reliq̄rat. i. l.
bonis dimisit.
i. Consecuturo-
ros. sic. s. de libe. et
posthu. l. si ita sit.
et de here. l. n. l. ins-
terdū. et. l. demēs.
et. l. si ita fuerit. et. f.
eo. ti. l. motuo. i. fi.

Fundum.
alij. si autē eis
dē: dic vt. f. titu. l. l.
vnum. in p̄n.

Post. si autēz
p̄mo dic vt. f. ad le-
gē fal. l. iij. et. f. de p̄di. et demō. l. fūdū. et. s. eo. l. ser-
uo legato. §. i.

p̄philuz: oneratus heres in-
telligitur: vt necesse habeat al-
teri a actionē suā: alteri estima-
tionē stichi aut p̄phili dare.

Debitor p̄t grauari onere
fideicomis. Bar. et l. pia.

Si pecunia fuerit depo-
sita ap̄d aliquē: eiusq; d̄
fidei commissum vt eam pecu-
niā p̄ter: fideicomissum ex re-
scripto diui pij debet: q̄si vi-
deat heres rogatus remittere
id debitor. Nā si p̄ueniat de-
bitor: ab herede: doli exceptio
ne vt p̄t: q̄ res vtile fideicom-
missum facit. qd̄ cū ita se h̄yēt
ab omni debitorē fideicomis-
sum relinqui potest. Idem.

Fideicomissum qd̄ a le-
gatario relinquitur ita
demū ab eo debet: si ad lega-
tariū legatum peruenerit.

Qui relinq̄t decē nō videt
relinquere viginti. Bar. et ul.

Si qd̄ testamēto ficio et
seio decē dare iusserit
nullā hec verba recipiūt am-
biguitatē: vt dena dixisse vi-
deatur qui decem dixerit.

Propter defectum facilita-
tum et p̄pter falcidiā fit dimi-
nutio legatorum pro rata. B.

Apod iulianū lib. xxxij. di-
gestoz marcell⁹ notatis q̄ so-
la. xxx. reliquerat ficio. xxx. le-
gavit: seio. xx. meuiō. x. massu-
rius sabin⁹ p̄bat ficio. xv. seiu
x. meuium. v. cōsecuturos: ita
tamen vt ex his p̄ rata portio-
nis falcidie satisfiat.

Per legatū heredis nō au-
fertur dominiū legatario de-
functi. Bar. Iulia.

Si fundū sub p̄ditōe le-
gatū heres p̄dēte p̄ditōe sub

M repellere. f. ti. i. l. et p̄culo. et. s. eo. l. legatarius.
Sunt. sic in stipulatōe. vt. f. de stipu. ser. l. i. §. cōmu-
nis seruus.

Pertinere. imo videt succedere p̄stitutio ad auidiū
victorinū: et facere eū liberū. vt. C. si māci. ita fu. alie. l. ij.
et nemo p̄t face-
re et. vt. s. eo. l. ne-
mo. Rñ. imo testa-
tor potuit hoc fas-
cere. nec ob. d. l. ne-
mo. vt ibi not. vel
aliter refert p̄ce-
pit vt manumit-
tat: et tñ succedit
constitutio. an po-
tuit in ei⁹ volūta-
te: tñ nō valet vt
hic. et ar. s. de p̄di.
insti. l. p̄ba. et. vel
certo modo pura
vidicta voluit fieri
manumissionē.
quo casu cessat cō-
stitutio. vt. f. de p̄.
ob. l. q̄rome. §. sta-
uius.

alia cōditione aliq̄ legasset: et
post existentē p̄ditionē q̄ p̄io-
re testō p̄posita fuisset: tūc ea
p̄ditio sub qua heres legaue-
rat extitisset: dñiuz a p̄iore le-
gatario non discedit.

An ex dñis p̄t repudiare
legatū factū seruo cōl. Bar.

Si suo cōi res legata fuisset: p̄t alter dñis agnoscere le-
gatū: alter repellere. nam in
hac causa seruus cōmunis q̄si
duo serui sunt.

Existente cōditione substi-
tutionis facte legatario lega-
tū trāsit ad substitutū. Bar.

Stichum semp̄onio do le-
go: et si semp̄onio stichū intra
annū nō manumiserit. eūdem
stichū ticio do lego: q̄situz est
qd̄ iuris eēt: Rñdi semp̄oniū
iterum totū habiturū: et si qd̄
itra annū manumisisset liberū
eū effecturū. si autē hoc nō fe-
cisset: totū ad ticiū p̄tinere.

Qui excipit edificū videt
excipere solū in quo consistit in
dubio. et p̄ re legatā debet he-
redi p̄stinari ius eūdi sicut ibat
testator. h. d. Bar.

Qui fundum excepto edifi-
cio legat: appellatiōe edificij
aut sup̄ficie significat: aut so-
lū quoq; cui edificū sup̄posi-
tū est. si de sola sup̄ficie exce-
perit: nichilominus iure lega-
ti tot⁹ fund⁹ v̄dicabitur: sed
exceptiōe doli mali opposita
p̄sequitur heres id vt sibi habi-
tare i villa liceat: in quo inerit
vt iter quoq; et actum⁹ in ea ha-
beat. Si vero solū quoq; exce-
ptū fuerit: fundus excepta vil-
la vendicari debeat: et seruus
ipso iure ville debeat:

ret q̄ de fuitute nō sibi cauit. et facit. s. si v̄sfru. pe. l. i. et si
fui. v̄di. l. testatry. et. f. de fui. leg. l. i. et. s. c. l. fūū filij. §. fi.
na ij

a **S**eruiret. qd fieri potest. vt. s. coia p dno. l. iij. §. fina.
b **C**ogitasse. s. de serui. ru. pre. l. qui duo. cōtra. sol. ibi
et eo qd aqne seruitutē exceperat. sicut in. x. pedib⁹ seruitu
re excepte. s. videf. Idē est arg. p. eo qd legauit nūcēvt ⁊ fo
lum videatur legasse et viam.

c **E**x ceteris. f.

quinq; vncijs.

d **D**ichi ali⁹.

a p fono scz. ⁊ ita li

quet qd p fono vo

luit p fulare: vt in

fuis retineret por

tionē suam. alij qd

go portioēs suas

fātūmō p fhabunt:

qz nihil ap f hnt

nech hre pnt vt eri

gaf a p fono cui

p fperit testator.

sed aliud in quāti

tate: ⁊ est rō qz iso

lidū p fari pōt de

eorū p fōs onera

uir testator. 230.

vt. j. e. l. ab oib⁹. in

p n. que est 3. ⁊ fa

cit. j. n. i. s. i. b. i. §. i.

⁊. j. n. i. l. cū pater.

§. pater qui filio.

et. l. f. §. i.

e **T**icium. lega

tarium.

f **Q**uincunce.

nā in tantū erant

illi alij instituti.

g **N**ō mutat. vi

debat 3 per id qd

modo dixi: aliō in

quāitate.

h **O**porteat. qz

non remanet eis

quarta iūōnis. vt

insti. ad. l. fal. §. i. ⁊

facti. j. ad. l. falci. l.

p fcia. ⁊. j. n. i. l. cum

p f. §. pater qd filio.

i **P**otest. sunt

enī paria dare et

acceptione ferre vt h

et. j. de condi. ⁊ de

mō. l. iulian⁹ ait. ⁊

s. de p d. ob cau. l.

si mulier. et. s. de

calū. l. ij.

k **P**ertinere. p fnebat tamen: qz cesserat dies ei⁹ vt. C.

qñ di. le. ce. l. f. ⁊ facit. s. e. l. seruum. §. i.

l **N**ō repudiauerit. sed quomodo heres ticij pōt repu

diare iam in secūdū legatarū translatum: vt. s. que ad.

nō fec⁹ ac si duoz fundoz dñs
alteruz legauerit: ita vt alteri
fuiret: sed inclinādū est testa
torē etiā de solo cogitasse: si
ne quo cōficiū p stare nō pōt.

**Unus ex hfdibus in specie
hereditaria grauat⁹ p portōe
sua tm grauat⁹ videf: ⁊ est
matio testator⁹ nichil opaf. b.**

**Si libert⁹ patronū ex. vij.
vncijs heredē scripserit: alios
ex ceter⁹ et ita legauerit: qd qd
michi⁹ alius ex suprascriptis
cū patrono meo h f s erit suos
illū et illū ticio lego: quos esti
mō singulos vicenis aureis.
intelligēdū erit a cohere de pa
troni dūtaxat legatū datum: ⁊
ideo ticiū nō amplius quincū
ce⁹ in seruis vendicare posse.
adiectio autē illa quos estimo
singulos vicenis aureis: non
mutat⁹ legati cōditionē: si leg⁹
falcidie rōnē hēre oporteat⁹.
nichilominus em verū p cium
seruoz i estimationē deducet.**

**Libertio habet p solutio
ne etiā quo ad cond. nonem
implendam. Barro.**

**Ticio fundū do lego si he
redi meo. x. dederit: si. x. heres
ticio debuisset: ⁊ ea ticius ac
cepta fecisset ei: fundum ven
dicare potest.**

**Quium qd erat apud defū
cium transiit ad legatarū etiā
si defunctus ignorabat: ⁊ pos
sessio apud eum nō erat. Bar.**

Si ticius cui stichus lega

tu fuerat: anteqz sciret ad se

legatū p tinere decesserit: ⁊ eū

dē seio legauerit: et heres ticij

legatum nō repudiauerit: sti

chum seius vendicabit.

Repetitio facta a substitu

to impuberis hz locū etiā si le

gata ceperit non debet ab in

stituto b. d. Bar.

Si pater. ab impubere fi

lio ticio fundū legauerit: ⁊ a

substituto eundē eidē ticio: et

pupillus p f h f s extiterit: siue

vēdicauerit tici⁹ legatum/ siue

repudiauerit: quāuis fili⁹ ipu

bes decesserit: a substituto ve

dicare nō poterit. hoc em qd

rursus a substituto legat⁹: pu

de habēdū est ac si repetita le

gata eēt. quare ⁊ si pure a fi

lio sub p ditionē a substituto le

gata ceperit non debet ab in

stituto b. d. Bar.

Si pater. ab impubere fi

lio ticio fundū legauerit: ⁊ a

substituto eundē eidē ticio: et

pupillus p f h f s extiterit: siue

vēdicauerit tici⁹ legatum/ siue

repudiauerit: quāuis fili⁹ ipu

bes decesserit: a substituto ve

dicare nō poterit. hoc em qd

rursus a substituto legat⁹: pu

de habēdū est ac si repetita le

gata eēt. quare ⁊ si pure a fi

lio sub p ditionē a substituto le

gatū fuerit: p inde oia fuabun

turac si tantū a filio legatum

fuisse. cōtra autē si a filio sub

p ditionē a substituto pure lega

tū fuerit: ⁊ pupillus pēdēte cō

ditōe decesserit: ex substitutio

ne sola legatum valebit.

Hec verba vobis vel alte

ri vestris: intelliguntur si om

nes non sup sunt. Bar.

His verbis: lucio ticio eo

rūve cur fundum do lego: vti

liter legatur: et si vtriqz vire

rit/ vtriqz: si alter/ alteri totū

debebitur.

Defect⁹ p ditionis libat⁹ vali

dat legatū fui. b. d. cū. l. se. B.

Cū statu liber⁹ sub p ditionē

seius. et. l. se. et se.

Cui. i. alicui.

Vtriqz. f. debebit. Bc.

Alter. f. vixerit.

Debebit. ex ordinelittere hoc intelligitur. vt. J. eo. ti

tu. l. cum pater. §. pe.

Cū statu. tici⁹ reliqz sticho libertatē si seius erat cōs

sul. heres ticij legauit eundē stichū si nauis ex asia venerit

liber. qui debebat esse liber si seius esset cotul.

Sub cōditione. si nauis ex asia venerit.

Sub cōditione. si nauis ex asia venerit.

Sub cōditione. si nauis ex asia venerit.

Sub cōditione. si nauis ex asia venerit.

Sub cōditione. si nauis ex asia venerit.

Sub cōditione. si nauis ex asia venerit.

Sub cōditione. si nauis ex asia venerit.

Sub cōditione. si nauis ex asia venerit.

Sub cōditione. si nauis ex asia venerit.

Sub cōditione. si nauis ex asia venerit.

Sub cōditione. si nauis ex asia venerit.

Sub cōditione. si nauis ex asia venerit.

Sub cōditione. si nauis ex asia venerit.

Sub cōditione. si nauis ex asia venerit.

Sub cōditione. si nauis ex asia venerit.

Dare ⁊
acceptione
ferre pa
ria sunt

- a Legatus. ab herede defuncti.
- b Deficit. quia decessit seius.
- c Fit. i. fieri potest existente eius conditione.
- d Statuta. si ticius fuerit consul.
- e Cunc. f. demum. si non habes in textu.
- f Perimit. h. c.

redi relicum.
 g Accipit. q. ti
 ct factus est p. ful.
 h Legatus. ab
 herede relictu.
 i Eius. statu-
 re libertatis. et fa-
 cit. i. d. opti. l. e. l. cu
 ita. in fi.
 k A filio impu-
 bere. instituto.
 l Legat. f. ser-
 uus. r. dicunt q. da
 sub conditione hac
 si ad pubertatem
 puenit q. d. valer.
 vt. l. eo. l. seruo le-
 gato. s. penul. sed
 fm hoc idem vide-
 tur repetere cu di-
 cit si idē seru. r. c. f.
 q. sub conditione
 fuit legatus. unde
 dic q. pure fuit leg-
 gar. in pmo casu.
 sed cu postea reli-
 quitur libertas a
 substituto videtur
 relinq. sub condi-
 tione. r. sic videt adē-
 puz esse legatum
 sub p. traria condi-
 tione. vt. i. de condi.
 et demō. l. aliqua.
 do. in fi. inde est q.
 debetur nisi pue-
 niat pupill. ad pu-
 bertas. r. facit. C.
 de neces. ser. l. qui-
 dam. s. fi.
 m Uendicabi-
 tur. i. legatari. v. e-
 dicabit.

n Hoc seruari. videlicet vt seruus iste perueniat ad li-
 bertatem.

o Legatus. sub. et liber iustus est a substituto.

Non quocūq. regulariter traditur duas lucratias
 causas in eadē re r. psona cōcurrere non posse. vt. i.
 de ac. r. ob. l. oēs. hinc est q. si res michi legata ab aliquo
 fiat mea ex causa lucratia. p. alius definit michi deberi
 ex causa legat. vt in l. de leg. s. si res. hoc autē est verum
 si ita fiat mea vt michi auelli nō possit. alio secus. de quo
 hic ponit duo exēpla. p. mū ticius legauit michi rē gau
 pure. deinde gaus eius dñs legauit sub p. ditione eadē
 re seio. heres gau pēdēre p. ditione dñs existēs michi dona-
 uit. certe h. sit mea. tamē quia auelli michi pōt per seium
 existēre p. ditione sui legat. adhuc petā ab herede tici. aliō
 exēplū est. ticius ex causa donationis michi p. misit rem

gau pure. deinde eadē gaus sub p. ditione legauit seio. he-
 res gau pendēre conditione dñs existens michi donauit.
 quia potest michi auferri per seium idarco adhuc agaz
 ex stipulatione contra ticiū.

q Die cedēre. f. etiā. nam idē si ante. vt in l. de vulga.
 substi. s. si res.

eius est. vt existente p. ditione
 discessurū sit a me dñum. nā
 et si ex stipulatione michi sti-
 chus debeatur. et is cum sub
 cōditione alij legatus esset fa-
 ctus fuerit me. ex cā lucrati-
 ua. nichilomin. exiūte p. ditione
 ex stipulatu agere poterō.

Regla catoniana cessat qñ
 impedimētum subest vere. nō
 tamen iuris fictione. Bar.

Si ex bōis ei. q. rei publice
 causa aberat rē vsu acq. serim.
 r. ea anteq. euincere michi le-
 gata sit. deinde postea euinca-
 tur. r. ex testamēto petā eā
 michi dari oportere.

Quaten. ex te ad me ex cā
 lucratia puenit eaten. actio
 ex alia cā lucratia p. mis. B.

Fund. michi legatus est. p.
 p. uentatē ei. fundi redemi de-
 tracto vsufructu. postea vēdi-
 to. capite dimini. est. r. vsu-
 fructus ad me p. tinere cepit. si
 ex testamēto egero iudex tāti
 litē estimare debeat. q. tū mi-
 chi aberit. Marcell. idē erit
 r. si partē redemero. r. pars mi-
 chi legata est. aut donata. p. tē
 em dūtaxat petere debebo.

Quo titulo ad me perue-
 nit ancilla eodē titulo part. di-
 citur peruenire. Bar.

def. r. s. eo. l. seruo. s. i. r. l. plane. s. i. r. l. l. si fu. s. stichū.

i Legata sit. h. videt q. nō valeat legatū cū res sit lega-
 tarij. vt in l. eo. s. sed si rem. l. r. s. eo. l. apud iulianū. s. si
 tici. s. r. nō videt vsu cepisse cū ab eo res auferri pos-
 sit. vt. s. de in integ. resti. l. nemo. et dic legata sit. s. ab alio
 cuius nō erat. r. fuit sciēs vel cōiuncta psona legatarij. vt
 C. de leg. l. cū alienā. r. sic nō ob. i. ti. l. l. cū pater. s. cunctis.
 r. i. de vsuf. l. l. sticho. que sunt contra.

k Aberit. videbat q. nichil possem p. seq. cuz vsufruct. Usuf. r.
 vice dñij obtineat. vt. s. de vsuf. l. iij. r. cū sum p. secut. et vicez
 ex cā lucratia. vt. s. e. l. in pun. sed certe iuno hoc casu vi-
 cē seruitutis obtinet. vt in l. e. s. si cui fundus. ergo pro-
 p. tias tātū p. stabif. r. intellige q. testator. sciuit alienum.
 vel erat cōiuncta psona. vt. C. eo. l. cum alie nā.

l Debebo. sic. s. de p. trahē. emp. l. sue rei. r. l. sequēti.
 aa iij

a **M**ercatus sum. et plus propter partem. et scietiam cum video: emisse: igitur nichilo deducto petam utrumque estimati-
one. sed contra. si. n. i. l. si quod ex paphila. Solu. ubi.
b **E**xempto. ut. s. de eue. l. reditor. no autem ad du-
plam. ut eo. ti. l. si pignas. et l. vacce. que sunt contra.

c **P**restare. ut. et
i. i. l. qui duos.
sed arg. contra in
eo. titu. l. si ticius.
d **I**nutile. quia
videtur testator i
vtrouq. voluntatem
mutare. Jo. et fa-
cit. s. eo. l. si sic. s. i.
in fi. et. s. de li. le. l.
no solu. et. l. si dana-
tus. et. s. n. i. l. fidei-
comissum. s. si re.
et de accepti. l. i. et
l. p. usufructu. s. fi.
e **C**hamenis.
scz in quolibet sti-
chus aut paphi-
lus.

f **E**x altero. nunc
respondet.
g **P**ossim. hic
pot colligi vtriusq.
esse in obligati-
one. alio non possent in
eadem re due cau-
se lucratiue concur-
rere. sic. s. de con-
sti. pe. l. illd. et sem-
per dicas q. testa-
tor sciebat alienu
quod legabat. vel
erat legatario con-
iunctus. ut. C. de
lega. l. cum alie-
na. et facit. s. l. hu-
iusmodi. s. si cui.
et. s. stichum.

Ter. stichi.
Alieni. unde
dic testatorem sci-
uisse alienu. vel co-
iunctu legatario
fuisse.

i **C**onsequeris.
dimidiam. na ap-
pellatione parus
dimidia intelligit-
ur. ut. s. de verbo.
sig. l. nome. s. por-
tionis. et ita totuz
stichum. ut. s. i. l. i.
meius. s. duob.
ibi. sed si pars et.

Huiusmodi legati. q. d. ticio relinquu. s. videt prius
legatarius gravari. na primo cauere debet q. centu
accipere debet. Sed rñ. q. et prius petere pot centu ticius.
ut. C. ad legē sal. l. penul. et. s. de eedi. insu. l. mulier. s. i. in
fi. nec etiā gravatur si no vult. Jre no videtur valere cau-

Julian. q. si legatu michi
est qd ex paphila natus erit et
ego paphila mercat? suz: et ea
apud me peperit: non possum
videri partum ex ca lucratiua
habere: q. matrē ei? mercatus
sum. argumentu rei est q. cui
cto eo actio ex epto? cōperit.

Si duob? separatim cōtra
singulos ex duob? reis actio le-
get: heres cui libet insolitu sa-
tisfacere cōpellef: lz ex actiōe
vni? facta p testatoiez vtriusq.
legati pimat. h. d. Bar.

Qui gatum et luciu eiusde
pecunie reos habebat si ita le-
gauerit: qd michi gatus debz
id heres meus sempromio da-
nas esto dare. qd michi luci?
debet id heres me? meiuo da-
nas esto dare: ea pditiōe he-
redis sui cōstituit: ut heres is
neceffe habeat alteri actiōes
suas: alteri litis estimatiōem
prestare. si tamē viuus testa-
tor: gatio acceptu fecit: necesse
est ut sempromij et meui lega-
tum inutile sit.

Si vna ex reb? alternativē
debitis ex ca lucratiua efficit
mea: aliā petere potero. B.

Cū michi stichus aut pam-
philus legati fuissent duoz te-
stamentis: et stichū ex testamē-
to psecutus fuissē: ex altero?
paphilū petere possum. quia
et si vno testamēto stich? aut
paphilus legati fuissent: et sti-
chus ex causa lucratiua meus
factus fuisset: nichilomin? pā-
philum petere possum.

In re que no potest ad ocu-
lum demonstrari: due cause lu-

cratiue pnt concurrere. Bar.
Jci? stichi? Marcel.
partē tibi legavit: eius-
dem stichi partē seius tibi le-
gavit: ex vtriusq. testamento
consequeris.

Legatu sub pditiōe si caue-
rit de aliquo dādo vel faciēdo
assimilat legato cui i vni mo-
di vel cōditōis fideicomissi
onus imponit. Bar. Julia.

Huiusmodi legatu si ti-
cius heredi meo caue-
rit cētū meiuo se daturū: et he-
res me? ticio centū dato: vtile
legatu est: quē admodū qd ali-
cui legat ut ex causa fideico-
missi restituatur. Eadē ratio-
ne hoc quoq. legatu vtile sit.
si ticius heredi meo cauerit se
in municipio ex cētum aureis
opus facturum: tunc et cētum
aureos heres meus dare dā-
nas esto.

Due cause lucratiue ex pso-
na duoz q. habent loco vnius
iudicantur ac si ex testamento
vnius pcederēt. h. d. Bar.

Si sempromij ticiū heredē
instituerit: et ab eo post bienniū
fundū dare iusserit meiuo: ti-
ci? deinde ab herede suo eun-
dē fundū meiuo p̄senti die^m le-
gauerit: et meiuus p̄cuz fundi
ab herede tici? accepit: si ex te-
stamento sempromij fundū pe-
tere velit: exceptione repellit^m
potest si p̄cio fundi contentus
non erit.

Debitor generis re oblata
perempta liberatur. Bar.

Si cui homo legatus fuis-
set et p legatariū stetit quo

nus. et. s. i. l. i. vni ex familia in prin. et. l. statuliber. et. l.
meius. et. l. lucius. s. penul. et. s. eo. l. si fundum sub con-
ditione. in prin. et arg. s. de ver. ob. liga. l. si stipulatio.
o **E**t si cui homo. in genere: sed si in specie ipso iure in-
teritu speciei liberaret. ut. s. de solu. l. qui decem. in prin.

ut arg. s. de nego.
gest. l. pc. itē qd si
ticius non vult le-
gatu. Rñ. no cogē-
tur cauere: qz nec
heres adire possit
pro singulari rebus
cto. ut. s. ad trebel.
l. cogi. s. generalit.
l. eadem ratio-
ne. et hic oppo-
ne et responde ut
prius.

Presenti die.
scilicet cuius so-
lius ratione valet
hoc sequens lega-
tum: scilicet pro-
pter representatio-
nem. alioquin no
valet eo q. eidem
meiuo ticius tene-
retur. ut istu. de
leg. s. contrario.

Repelli po-
test. quoniam tes-
tator duplicare
legatum nec po-
tuit: nec voluit: sed
solutiōe dītaxat
accelerare. R. non
potuit dico: quia
debitum eidem: et
quia ius quod ha-
bet scilicet reten-
tionem biennij le-
gare videtur. ut
s. eo. l. si dom. s.
fina. sed cōtra in-
stitui. eo. s. hac ra-
tione. et. s. eo. l. pla-
ne. s. sed si duocū.
vbi distinguitur
primo res vel esti-
matio habita fue-
rit: sed ibi ex testa-
mentis profusus de-
uerfoium. hic he-
redis qui est vnus
cum testatore. ut
in aut. de iurciu.
a. mo. p̄feti. col. v.
in pn. et facit. s. eo.
l. si michi sempromio.

partis
appella-
tione di-
midia
venit.

pars
quod
quod
quod

a **C** Si ticio, scilicet domino stichi.
b **C** Pars, quasi dicat non totus: quod ticius facit partem
subicit. i. facit alium admitti ad partem tantum. et non quibus
casibus fit pars. et quibus non fit: ut ecce legatum michi et ei quod non
est in rerum natura tempore testamenti. Item legatum michi et ei quod
quod non
est tunc: sed decedit
ante testatorem. et non
fit michi pars. ut
C. de cadu. toll. l. i.
i. §. i. et §. pro se-
cundo. et §. e. l. si
duobus. in prin. Item
ecce legatum michi et
posthumo quod nasci
tur abortiuus. et
tunc idem. ut §. e. l.
plane. §. si duobus. i.
fi. Item legatum michi
et heredi et tunc idem
quod §. e. l. plane. §. si
duobus. Item legatum
michi et tibi et tu
repudias: et idem.
ut i. de. le. §. si ca-
de. quod omnes sunt huic
contrarie. Item legatum
michi et non capaci
et tunc fit michi pars
ut §. tit. i. l. si ticio.
Item legatum michi et
tibi res tua: et tunc
idem ut hic. Item lega-
tur michi et seruo tuo.
et tunc idem ut §. e. l.
plane. §. si coniu-
ctum. Item legatum mi-
chi et seruo meo. et
tunc idem ut §. tit. i.
l. si michi pure.
Item sunt arg. contra.
§. de auc. tu. l. si
fuit communis.
et §. de stipu. ser. l.
item. et l. pinde. et
§. tit. i. l. cum p. §. li-
bertis. concor. §. de
le. prestan. l. §. §. ij.
c **C** Non poterit
imovidei quod sic: quod
verbum volent tra-
ctus huius etc. ut §. de
§. b. obliga. l. si quis
stipu. que est contra
sol. h. erat electio
debetis. ibi stipu-
latoris. unde ne sit h.
in et parte an de-
beatur non potest mutare. ut §. de eo quod cer. lo. l. ij. Sed certe
idem si legatarij est electio. ut §. de op. le. l. apud aufidiu
dic ergo aliud in stipulatione quod in legato: quod hic facta ele-
ctione statim fit res legatarij. et idem mutare non potest. ut dicta
Lapud aufidiu. et §. titu. l. l. statuliberu. §. stichu. in stipu-
latione secus. Item sunt argu. contra. §. de sepul. vio. l. ij.
§. penul. et §. de posi. l. i. §. pe. et §. de verbo. obliga. l. cum

C Si ticio et meo legatus fuerit stichus quod ticij erat: debebitur pars stichi meo: nam ticius quis ad legatum non admittatur partem faciet.

Qui qui habet electionem ex ultimavoluntate variare non licet. hoc dicit Bar.

C Stichum aut pamphilum utrum heres meus volet ticio dato: si dixerit heres stichum se velle dare: sticho mortuo liberabitur. cum autem semel dixerit heres utrum dare velit: mutare sententiam non poterit.

Qui est in fuga videt esse in loco a quo recessit. h. d. Bar.

C Legatum est ita: fundum cornelianu et mancipia que in eo fundo dum moriar mea erunt heres meus ticio dato: ancilla que in eo fundo esse consueverat mortis tempore cum in fuga esset enixa est: quero an vel ipsa vel parvus eius legato cedat. respondit. ancilla que in fuga sit: legata videtur. et licet fugitiva erat: perinde habetur ac si in eo fundo fuisset mortuo patrefa. huic consequens est ut partus quoque matrem sequatur: et pinde legato cedat ac si in fundo editus fuisset.

C Si una ex rebus alternativae legatis a testatore donata: alia in legato remanet. Bar.

C Si ticio stichus aut pamphilus utrum eorum mallet legatum esse: deinde pamphilu testator ticio donaverit: stichus in obligatione manet.

C Coniunctio verbalis non in-

qui certarum §. i. item facit. §. de sol. l. stichum. in prin. et §. titu. l. l. si is cui.

C Mui moriar. sic. §. de fun. instru. et instr. le. l. scie. §. paphile. et §. de heredi. instr. l. ex facto. §. si. et §. de auro et argen. lega. qui v. x. et §. tit. i. l. que situm. in prin. et l. f. u. u. et l. si u. a.

C Sequatur. ac cessat sequitur in capitale. sic. §. de pecu. le. l. ij.

C Valer. ex hoc notant quidam quod alio legatarius non eligeret nisi a testatore ei data est electio: sed est falsum et hic sub. maxime si nisi hoc casu heredi daret electionem: posito quod testator non dederit legatario iam eligeret pamphilum et sic legatum esset inutile: quod esse non debet: immo sic interpretari debet ut valeat. ut §. titu. l. l. nna. §. lucius. et ar. §. l. plane. §. si cui. et facit §. eo. l. si tibi. §. fin. et l. sequ. et l. non quocumque. §. si.

C Quibus. sic. §. de usufruc. ac l. fina.

C Uti vellet. cum plures et competant. ut §. titu. l. l. cum filius. §. v. r. i. s. i. Simul. secus si separatim. ut §. l. priori.

C In personarum. scilicet ex testamento. et facit §. de usufruc. l. quoties. in prin. contra. Sol. ibi. et de fut. rusti. p. edio. l. itinere. §. fo. ibi. ut fac. §. q. mo. usufru. amit. l. ij. in prin. et §. si.

C Si res mea pignoriata michi legatur ab extraneo tenetur heres michi solvendo pignus liberare. Bar. Iulianus.

S tibi homo quem pignori dederas legatus ab alio fuerit: actionem ex testamento habebis adversus

et huius: vel re tui. ut C. de cadu. tol. §. vbi aut. et §. si aut.

C Personalem. ex testamento.

C Vendicare. per rei vindicationem.

C Voluit. pro virilibus portionibus. ut §. e. l. si michi in prin. et l. si pluribus. in prin.

S tibi homo. scilicet ticius.

C Dederas. alij non leganti. alioquin aliud esset. ut §. de

libera. lega. l. i. §. i. Accursus.

A natur. pignoris enim lutionem potius legasse: q̄
dominiū eius voluisse testatorē est verisimile. R. sed ar.
§. i. i. l. meuius. §. p. r. no. hic q̄ valet legatum rei mee
in qua alius habet et ius.

Ab oibus he
reditib⁹. secus si ab
alio specialiter ea
dem res. vt. §. eo.
Liquid ergo. §. i. et
J. e. l. seruo. §. i. et
facit ad hoc. §. eo.
l. si fundus. §. si pa-
ter.

Consecutus.
petendo stichū nō
estimatum. sed q̄
non petiuit eum
inestimātū dam-
natur ille heres a
quo fuit relictus.

Non pōt. q̄
nullū cōmodū esse
pōt. at̄ cōtra. J. ti.
i. l. meuius. circa
prin. Item contra
ea. l. §. eum. fol. ibi
et dic plene vt ibi
not.

In suspensio.
nec ob. J. eo. l. lega-
tum. §. si. quia re-
fert an suspensa-
tur legatum exp̄-
sim vt per condi-
tū ibi. aut tacite vt
q̄ legatarius deli-
berat vt hic: ibi er-
go nō suspensū:
sed statim extinguit
seruitus.

Adite heredi-
tatē. no. quādo do-
minium rei legate
trāsīt in legatariū
sic. J. ti. i. l. mortuo.
in prin. sed alij di-
cunt a morte testa-
toris. vt. J. de fur. l.
sticio. et. §. de no-
ya. l. si seruus. l. et
§. de pecu. l. sed si
dānū. §. i. et. J. ti. i. l.
legatū. sed p̄mo in
specta veritate lo-
quitur iste §. alie
de fictione. et facit
J. de rebus du.
L. quedam. et. J. de
fur. l. si is q̄. et. l. si
dominiū. et. §. de
re. eo. l. magis. §.
fūdū aut. r. §. co. l. legatarius. §. i. et. l. apud. r. l. seruo. §. i.
r. §. si cer. pct. l. pinde. et. J. si qd in frau. pa. l. i. §. vtrum.

heredē vt pignus luatur.

Qui cōsecutus est estima-
tionē totū a grauato singula-
riter: nil debet cōsequi a gra-
uato vltra. Bartolus.

Si testamento stichus ab
vno herede legatus fuerit me-
uius: r eidē codicillis idē stich⁹
ab oib⁹ hereditib⁹: r anteq̄ co-
dicilli aperirent meui⁹ est
mationē cōsecutus fuerit: ipso
iure vēdicari ex codicillis non
pōt: q̄ testator semel legatus
ad eum petuente voluit.

Rei legate vere dñum trā-
sit ab adita hereditate: r eodē
modo debent q̄ rei legate ac-
cedunt. Bartolus.

Cū seruus legat⁹ r ipsi⁹ ser-
ui stat⁹: r oim que psonā ei⁹ at-
tingūt in suspensio est. nā si le-
gatari⁹ repulerit a se legatū:
nūq̄ ei⁹ fuisse videbit. si non
repulerit: ex die adite heredi-
tatis ei⁹ intelligit fm hāc re-
gulā. r de iure eorū que p tra-
ditionē seruus acceperit aut
stipulatus fuerit: deq̄ his q̄ le-
gata vel donata ei fuerint sta-
tuet: vt vel heredis vel legata-
rii fu⁹ singula gessisse estimet.

Fictione personali ex testa-
mento nō pōt pueniri heres ni-
si p hereditaria portione: etiā
si insolidū rem possideat.

Si fundus ab oib⁹ heredi-
bus legat⁹ fuerit q̄ vni⁹ here-
dis esset: is qdē cui⁹ fund⁹ es-
set nō ampli⁹ q̄ partē suā pre-
stabit: ceteri in reliquas pres-
tatebunt. Valer⁹ legatum
si superficies legata sit ei cuius
in solo fuerit: licet is dñs soli
sit. nāq̄ cōsequet vt hac futu-
re liberetur r superficiem lu-
crificiat.

Si fundus. plana est lra. et facit. J. ti. i. l. vnum ex fas
milia. §. si rem.

Valer. q̄ ei vendicāti decetero nō obstat exceptio
que cōpetebat supficiario. vt. J. de supfi. l. i. §. quod ait.
Lucrificiat. Sed nonne superficies sequebat solū. vt
insti. de re diui. §.
cū in suo. Rñ. sic.
sed p hoc dicitur
crari: q̄ p̄ter rem
exceptio nō obstat
te. et facit. §. co. l.
si domus. §. si.

Suus vel emancipatus si
se abstinet p̄legatū i totum
cōsequitur: nisi testator aliud
voluerit: r p̄legata loco he-
reditatē posuerit. h. d. v. §. ad
l. questum. Bar. Dap̄.

Filio pater quē in po-
testate retinuit herede
p̄ pte instituto / legatū quoq̄
reliquit: durissima snia est ex-
stimātū denegandā ei legati
petitionē si patris abstinuerit
hereditate: nō enī ipugnat
iudiciū ab eo q̄ iustis rōnibus
noluit negocijs hereditarijs
implicari. Marcell.

Sed si non alias voluit
cum pater habere lega-
tum nisi hereditatem retineat
tunc neq̄ aduersus coheredē
dandam ei legati petitionem
fm aristonis sententiam con-
stat: cum ipsi filio non videre-
tur esse soluendo hereditas: r
hoc ita est licet non conditio-
naliter exp̄ressit: intellexisse ta-
men manifestissime approbe-
tur. Iulianus.

Mam nec emancipatus
hereditate omisa lega-
tum ab herede petere prohibe-
bitur: p̄tor enim permitten-
do his qui in potestate fuerit
abstinere se hereditate pater-
na: manifestum fecit ius se in
persona eorum tribuere: quod
futurum esset si liberum arbi-
trium ad eū hereditatis ha-
buissent. Papinianus.

Quid ergo si ita legaue-
rit hoc ampli⁹ filio meo
non dubie volūtatis quidem
questio erit: sed non ab similibus
est prioris casus circa filij pui-
dentiam: nisi euidēs voluntas
p̄traria patris p̄bet. Plane

quidam testamentū suum: filios suos heredes instituit
diuisit inter eos bona: vt vnus haberet vltra rhenum: et

Hic petitio
nē. q̄ nō de-
negat. vt. C. e. l. cū
rñso. et. J. de excep.
doli. l. ap̄. §. si q̄s.
r. §. co. l. q̄ filiabus
§. si. r. l. seq. et. J. e.
l. questū. §. duob⁹.
Sed J. ti. i. l. mi-
les. §. si. nā ibi de-
cedens et sic repu-
diās nō habet nec
trāsmitit legatus
p sua pte r ita nō
valet. Sol. hic re-
pudiāuit ibi decef-
sit q̄ nō sunt paria
q̄ cū repudiaret
tat conditio tacita
sub q̄ valet p sua
pte. at cū mouitur
ante aditā heredi-
tate r ibi: nō exti-
tur p̄ditio eo vno.
r sic nō trāsmitit
p sua pte vt ibi: p
alia enī semp̄ r
iō trāsmitit: vt
ibi. J. de ex-
cep. do. l. si. §. si. So-
lu. vt. C. co. l. cum
responso.

Iustus. vel nō
iustus. nā est p̄ra-
tione volūtatis. vt
J. ad trebel. q̄ po-
terat. r fac. §. si q̄s
omis. cau. testa. l.
si i testamēto. in fi.
r. J. titu. i. l. sextiliā
Am nec. ab-
stinere. p̄mit-
tit enī q̄ ius ciui-
le nō facit. vt. §. de
acq. here. l. necessa-
rijs. et insti. de he-
re. qua. r. d. §. sed
his.

Quid ergo.
plane. fecit

quidam testamentū suum: filios suos heredes instituit
diuisit inter eos bona: vt vnus haberet vltra rhenum: et

Idiū
rei lega-
te quan-
do trās-
seat in
legata-
rium.

alter citra rheni. nunc iste q habebat citra rheni habet in quolibet cepit medietate iure suo: altera medietate iure prelegatiōis. si autē velit habere id quod habet iure prelegatiōis: aliud repudiare nō pōt. sed cōtra. s. e. l. qui filius habus. §. si. sed ibi prelegatū est a testatore. hic autē habz illud prelegatum a lege.

a Si pluribus. hic intēdit q quādo plures sunt instituti: unusquisq suā pte partem habet iure coheredis et sic iure prelegati: pti suo iure hz. s. si id qd suo iure habz nō iure potest habere aliquid iure coheredis: et sic iure prelegati: qz habet a lege. et sic non ob. s. e. l. qui filius. §. si. ubi habet a testatore prelegati. **b** Bona diuisit. sed nō oia sed maiore parte: alia bona indiuisa reliquit. **c** Volūtatē. presumpt. cū eni pater inter eos diuiserit oia vel parte maiore: verisimile est nō aliter velle eos hē assignata nisi essēt heredes. **d** Si qui. cui p diuisionem maiorem parte assignauerat quā ab intestato habiturus erat. et facit. s. famul. heres. cum. l. si cum pater. **e** Desirum. institut. fuisse. a patre sū qfda: imo ab extraneo vt statū inuit cū dicit aliena. **f** Patri legari. etiam pure. qd dicit vt. s. eo. l. a filio. et facit. j. qñ di. lega. ce. l. cū legato. **g** Seruo. imo videt q filio vel seruo heredis nō iure legat. vt in l. de le. §. an seruo. que est contra. Sol. hic sub cōditione vt et ibi pmitit. Vel dicit sū Jo. qz hic non erat filius vel seruus heredis sed patris heredis. Vel dicit sū quosdam qz valeret sū noua iura. sū qz querit. p pūctas legatario filio. sed sū vetera iura valebat: siue ipse heres siue legatarius fuit ante aditā hereditatē emāpatus.

si pluribus filiis institutis iter eos verbis legatorū bona diuiserit: volūtatē ratiōe legatorum actio denegabit ei qui nō agnouerit hereditatē.

A filio instituto pōt legari patri vel alteri cuiusqz in eadē pte pstituto. Bar. Iulian?

Questiō ē si filius. qz filius hēbat hēs institutus fuisse: cū esset vterqz in pte aliena an ab eo filio ei? legari possit: respōdi: cum possit a filio patri legari: cōsequens est vt vel fratri ipsius: vel filio vel etiā seruo patris sui legetur.

Si libertatis dies et legati cedit simul vel libertatis pti valet legatū: sec? si pti? cedit dies legati. h. d. Bar.

Presenti quidē die data libertate suo legari vel pure: vel sub pditione poterit. cū vero libertas sub pditione data fuit: alis vtiliter alis inutiliter pure legabit. nā si ea cōditio libertatis fuerit vt patrefam. statim mortuo possit ante aditaz hereditatē existerē cōditio: veluti Stichus si. x. ticio dederit vel capitolium ascenderit liber esto: vtile legatū ē. h. m. d. i. ar cōditiones si heredi. x. dederit: si post aditā hereditatem in capitolium ascenderit: inutile legatum efficiet. **N**ecessario autē herede scripto ex asse: etiā hē pditiones que ante aditam hereditatem impleri possūt: inutile legatū efficiet.

Si seruo legatario viuo testatore obuenit libertas: relictus

h Data. id est directe relicta a testatore. **i** Legari. eidem seruo. **k** poterit. ex vtriusqz legati dies cedit ab adita hereditate. et. C. de cadu. tollen. §. in nouissimo. **l** pure legabitur. s. a dno. ab eūco vero indistincte etiam pure lesaref. **m** Utile. s. de de. cē. nā de libertate legatū sp valet. **n** Legatū est. imo qñqz nō. vt. de cōdi. et demon. l. cū su. i. pñ. Sol. ibi mixta cōditio ne. et dicit ibi not. **o** Efficiet. quia dies huius legati ab adita hereditate cedit. vt in. d. §. in nouissimo. qd hē esse nō pōt. si d. j. n. ij. l. qui concubi nā. §. cū testamento. Sol. ibi. et facit s. de here. inst. l. qz filio. §. ij. r. s. eo. l. si post mortem. x. j. de opti. lega. l. si optio. et. j. n. i. l. si quis seruo. **p** Scripto. et relicta libertate seruo: legato. vt. s. q. **q** Aditā. alis cū institut. est eūco? sū. R. nā suus vel necessarii nō dicit adire. vel dic ante aditā hereditatez. i. a. si imitacione: pto: ei pmititabili nē. vt. s. e. l. nā nec. **r** Efficiet. si nō iplēte fuerit stanz testatore mortuo: vt adhuc eo viuo. et ē rō sū. R. qz in hoc casu iter morte et hereditatez acquisitionē nulluz est medium. **s** Totum. et. l. i. chō. vt. et. j. qñ di. le. ce. l. cū legato. **t** pōt. i. n. i. l. i. milites. §. si. cōtra. So. ibi. **v** Pertinebit. j. §. ij. et. j. qñ di. le. ce. l. cum legato. **x** Debebitur. §. §. ij. r. j. quādo di. le. ce. l. cum legato. **y** Legatus. a testatore. **z** Aliquis. extraneus. **a** Celsus. quia decessit qui legauit. **b** Confestim. eo legante mortuo. **c** hereditari. i. bonis nunc qz sūt spe future heredis.

eidem debebit. Bar.

Duobus heredibus institutis alteri Stichum legauerat: et eidē Stichō. x. cū Stichō viuo testatore ad libertatē puenisset: totū legatū ei debebit. Nā in solidū pstitisse causā legati in eius persona hoc quoqz argumento est: qz si heres cui legatus fuerat hereditatē nō adisset: solidū ab altero herede cōsequi possit. **S**eruo legato legatum datum est: si alienatus a testatore fuisse: legatus ad emptorē ptimebit. **L**ū seruus ticio et eidem seruo aliquid legat: fidei ticio cōmitti potest vt aut seruū alicui restituar: vel ea q seruo legata sūt. hoc amplius etiā ipsi seruo cum liber erit fidei cōmissū a ticio dari pōt. **S**i qz Stichū legauerit: et eundē alienauerit vel manumiserit: deinde codicillis eidē dederit: legato vel manumisso: vel emptori legatum debebitur.

Qua que acquirunt p seruū viuo testatore nō debentur legatario: secus in questis post mortem et aditā hereditatem hoc dicit Barto.

Si michi seruus a te herede legatus fuerit: et eidē seruo aliqz legauerit: et viuo eo qui michi seruū legauerat dies legati seruo dati cesserit: confestim id legatus hereditate acquirat: et ideo qzuis postea moriatur ut qui michi seruū legauerat: ad me id quod seruo legatum est nō pertinebit.

v Pertinebit. j. §. ij. et. j. qñ di. le. ce. l. cum legato. **x** Debebitur. §. §. ij. r. j. quādo di. le. ce. l. cum legato. **y** Legatus. a testatore. **z** Aliquis. extraneus. **a** Celsus. quia decessit qui legauit. **b** Confestim. eo legante mortuo. **c** hereditari. i. bonis nunc qz sūt spe future heredis.

tatis: et sic nomen destinatum post mortem imponi ante mortem: vt et posthumus dicitur post testamentum natus etiam in vita. et facit. i. n. l. quod seruus.

a Petitus est. per legatarium.

b Cōtestabilis. ex hoc dicitur quodam moram fieri a tempore litis contestata. 3o.

c Si legat homo alienus fructus et accessiones veniunt a tempore litis contestata. Bar.

d Cum homo ex testamento petitus est: causa eius temporis quo lis contestabitur reputari debet a tempore. et sicut partus ancillarum sic et fructus fundorum interim percepti in hoc iudicium deducuntur: ita quod suo legatorum vel hereditatis nomine inter obuentum prestantur est petitori.

e Qui consentit alienationi rei a testatore pure sibi relicte potest adhuc petere precium: licet heres soluedo rem liberare se possit. Bar. Idem

f Si fundus per fideicommissum relictus vii ex heredibus ex casso precio sine redditu eius fundi mercatur sit: propter eas alienationes hereditarium parte et assignate eo cui fideicommissum debebatur: placet non fundum sed precium eius restitui debere. marcellus notat: si fundus restituere maluit heres: audiendum existimo.

g Licet modus per casum deficiat debet legatum. Bar. Iul.

h Si ratio pecunia legata fuerit rei fideicommissum vt alienum suum manumitteret: nec dominus eum vendere vel in chilomin legatum capiet: quia per eum non stat quominus fideicommissum prester. nam et si mortuus fuisset seruus: etiam a legato non submoueretur.

i Potest relinquere fideicommissum a succedentibus ab intesta

ratione. finali.

k Unde dicitur antequam vellet adire hereditatem. et sic iussu emptoris adhibere. vt in l. de hereditibus in l. si alienus: alio si iam adquisit: apud venditorem remaneret: sicut aliquid eius peculium. vt. de contrahen. emp. l. quos tiens. Accursus.

l Habeat. per medium. fiducia enim hereditatis querende carius emit. et not. precium succedere loco rei: vt. de peti. h. l. si et rem.

m Velit. idem si velit sed immenso precio. vt. i. l. non dubium. finali.

n Non submoueret. vt. ar. s. eo. l. turpia. s. i. et. de op. leg. l. filium. et. C. de instit. et substit. l. i. et. de ali. leg. l. pete cunie. et. s. de codi. in l. l. q. sub eod. s. quorundam. et. i. tit. l. i. si quis ticio. et. i. tit. l. i. l. pater. s. tuscus: lanus.

o Dare. vt. et. s. ri. l. i. l. i. et. C. de fideicommiss. l. i. ex testamento.

p Filius instituti non exheredat. vt. C. de leg. l. cum quodam. et. s. plane in pun. cum eni postet pro eo testari: vt. i. h. de pu. sub. in pun. ergo si non facit ipse pater videtur relinquere legitimis filiis. vt. s. ti. l. i. l. conficiuntur. circa pun. vel dic q. pater testatus obijt: sed codillos fecit pro filio: secus in testamento quod hic pater tunc filio faceret: quia non valeret nisi et pater sibi faciat. vt. s. de vul. substit. l. i. s. prius.

q Quod fideicommissum quatenus impubes decedat valebit. ceterum si pubes factus decesserit: euanescit fideicommissum. Idem.

r Lane si filium impubem exheredauerit: fideicommissum legitimus heres non erit cogendus prestare: nisi idem et patri heres fuerit.

s Venditor seruus heredis de restituendo rogatus tenet fideicommissario si est soluedo. alio contra emptorem habetur regressus. Bartolus.

t Qui rogatus erat hereditate ex qua seruus heres institutus erat restituere: alij suum vendidit. quod situm est an hereditate restituere cogendus est is ad quem hereditas ex emptio serui heredis scripti puenerit. dixi compellendum esse ad fideicommissum restituendum eum qui seruum suum heredem scriptum vendidit: cum precium hereditatis quam restituere rogatus est habeat

ratione. finali.

u Unde dicitur antequam vellet adire hereditatem. et sic iussu emptoris adhibere. vt in l. de hereditibus in l. si alienus: alio si iam adquisit: apud venditorem remaneret: sicut aliquid eius peculium. vt. de contrahen. emp. l. quos tiens. Accursus.

v Habeat. per medium. fiducia enim hereditatis querende carius emit. et not. precium succedere loco rei: vt. de peti. h. l. si et rem.

w Velit. idem si velit sed immenso precio. vt. i. l. non dubium. finali.

x Non submoueret. vt. ar. s. eo. l. turpia. s. i. et. de op. leg. l. filium. et. C. de instit. et substit. l. i. et. de ali. leg. l. pete cunie. et. s. de codi. in l. l. q. sub eod. s. quorundam. et. i. tit. l. i. si quis ticio. et. i. tit. l. i. l. pater. s. tuscus: lanus.

y Dare. vt. et. s. ri. l. i. l. i. et. C. de fideicommiss. l. i. ex testamento.

z Filius instituti non exheredat. vt. C. de leg. l. cum quodam. et. s. plane in pun. cum eni postet pro eo testari: vt. i. h. de pu. sub. in pun. ergo si non facit ipse pater videtur relinquere legitimis filiis. vt. s. ti. l. i. l. conficiuntur. circa pun. vel dic q. pater testatus obijt: sed codillos fecit pro filio: secus in testamento quod hic pater tunc filio faceret: quia non valeret nisi et pater sibi faciat. vt. s. de vul. substit. l. i. s. prius.

aa Quod fideicommissum quatenus impubes decedat valebit. ceterum si pubes factus decesserit: euanescit fideicommissum. Idem.

ab Lane si filium impubem exheredauerit: fideicommissum legitimus heres non erit cogendus prestare: nisi idem et patri heres fuerit.

ac Venditor seruus heredis de restituendo rogatus tenet fideicommissario si est soluedo. alio contra emptorem habetur regressus. Bartolus.

ad Qui rogatus erat hereditate ex qua seruus heres institutus erat restituere: alij suum vendidit. quod situm est an hereditate restituere cogendus est is ad quem hereditas ex emptio serui heredis scripti puenerit. dixi compellendum esse ad fideicommissum restituendum eum qui seruum suum heredem scriptum vendidit: cum precium hereditatis quam restituere rogatus est habeat

ratione. finali.

ae Unde dicitur antequam vellet adire hereditatem. et sic iussu emptoris adhibere. vt in l. de hereditibus in l. si alienus: alio si iam adquisit: apud venditorem remaneret: sicut aliquid eius peculium. vt. de contrahen. emp. l. quos tiens. Accursus.

af Habeat. per medium. fiducia enim hereditatis querende carius emit. et not. precium succedere loco rei: vt. de peti. h. l. si et rem.

ag Velit. idem si velit sed immenso precio. vt. i. l. non dubium. finali.

ah Non submoueret. vt. ar. s. eo. l. turpia. s. i. et. de op. leg. l. filium. et. C. de instit. et substit. l. i. et. de ali. leg. l. pete cunie. et. s. de codi. in l. l. q. sub eod. s. quorundam. et. i. tit. l. i. si quis ticio. et. i. tit. l. i. l. pater. s. tuscus: lanus.

ai Dare. vt. et. s. ri. l. i. l. i. et. C. de fideicommiss. l. i. ex testamento.

aj Filius instituti non exheredat. vt. C. de leg. l. cum quodam. et. s. plane in pun. cum eni postet pro eo testari: vt. i. h. de pu. sub. in pun. ergo si non facit ipse pater videtur relinquere legitimis filiis. vt. s. ti. l. i. l. conficiuntur. circa pun. vel dic q. pater testatus obijt: sed codillos fecit pro filio: secus in testamento quod hic pater tunc filio faceret: quia non valeret nisi et pater sibi faciat. vt. s. de vul. substit. l. i. s. prius.

ak Quod fideicommissum quatenus impubes decedat valebit. ceterum si pubes factus decesserit: euanescit fideicommissum. Idem.

al Lane si filium impubem exheredauerit: fideicommissum legitimus heres non erit cogendus prestare: nisi idem et patri heres fuerit.

am Venditor seruus heredis de restituendo rogatus tenet fideicommissario si est soluedo. alio contra emptorem habetur regressus. Bartolus.

an Qui rogatus erat hereditate ex qua seruus heres institutus erat restituere: alij suum vendidit. quod situm est an hereditate restituere cogendus est is ad quem hereditas ex emptio serui heredis scripti puenerit. dixi compellendum esse ad fideicommissum restituendum eum qui seruum suum heredem scriptum vendidit: cum precium hereditatis quam restituere rogatus est habeat

ratione. finali.

Nota sit a lite contestata.

precium loco rei succedat.

Nota sit a lite contestata.

a **P**ervenit. quia emptor serui iussit adire.
 b **N**on erit. sic. de eo p que facti erit. l. in pui. sed

qd i nostro casu si est manumissus ante qd adeat iussu do mini. Rñ. manumissum teneri. vt. J. i. i. l. si alienus ser uus.

c **S**teterit. est et alia ratio qz is videt melior que elegerit. vt istitu. b actio. s. huic au tem. als nisi cent ilerationes: esset corra. J. i. i. l. impe rator.

d **Q**ui testame to manumittitur. directo. idē si p fi deicommissum vt ita tum inuit. s. arg. cōtra. J. de manu miss. testa. l. liber tas. s. hec scriptura. et. l. meua. sed reddere rōnes nō est soluere de suo: z accedere candelas nō est pecuniaria: sic nec p hoc potest grauari. vt s. priori.

e **M**anumitte re. nā non est locu pletior. qui libertū habet. vt. J. de reg. iur. l. nemo. s. si. et J. d. assigna. l. l. as signare.

e **M**anumitte re. nō enim pfeue raut cōmoduz. vt z. J. eo. l. quidā. s. si tibi.

Adēdū. ali quid. scz da re: vt dic ad datio nem pttens.

g **E**xiguntur. vt. C. de ope. libe. l. mat. etiaz si hoc dixit testator. vt. J. de ope. l. l. cerdo nē. z. l. cāpan. nisi esset filius testato ris z pater hoc p ceperit. vt. J. de bo. liber. l. q. et causa. z de fideicō. liber. l. si filius. i. pñ.

Quidā aucto re. i. cathalido.

Is autē ad que hēditas ex emptioe serui heredis scripti puenerit: ex causa cogendus erit fideicommissus. prestare. id est si dñs serui heredis scripti sol uēdo non erit.

Grauat dare vñ de rebus alternatiue relictis: tenetur ad illā etiā si aliā elegerit. B.

Si cui stichus aut damas legatus eēt electioe legatario data: z fidei eī cōmissum eēt vt stichum alteri p̄staret: si da mā vēdicare maluerit: nichilo min⁹ stichū ex cā fideicommissi p̄stare debet. siue em pluris est damas/ cōpellēdus est stichū redimere: siue minoris eq̄ stichū iuste dare coget: cum p eum steterit quomin⁹ ex testō hēat qd fideicommissum fuerit.

Cui est p̄suz nō pecunia: rit grauari non pōt. h. d. Bar.

Qui testō manumittitur: z neqz legatū neqz hēditatem caput/ fideicommissi. prestare cogēdus nō est. at nec is qdē qui seruu legatum rogat⁹ fuerat manumittere: is enim demuz pecuniā ex causa fideicommissi p̄stare cogēd⁹ est: qd aliqd eius dē gñis vel simile ex testamē to consequitur. **U**lpia.

Adēdum est tamē nū qd si vice operari ro gauerit eum vt aliqd⁹ debeat hoc fideicommissum valere. qd neqz dīcēdum est: qz nec ope iponi huiusmodi liberto pos sunt: nec impositae exiguntur: qzuis testator: id cauerit.

Designato vñ legatus sol uat post legatū relictū apposi ta: ipm pditionale nō facit. B.

Quidā testō vel idē. codicill ita legauerat: aureos quadringētos p̄aphi le dari volo/ ita vt infra scriptū ēa iulio auctore aureos tot: z in castris quos habeo tot: z in numerato q̄s habeo tot: post

i **Q**uos aureos.
 k **I**niciisse. sic. J. i. i. l. l. l. i. in pñ. z

multos ānos in eadē volūtatē manēte decessit: cū oēs sum me in alios vsus trāstare eēnt. q̄ro an debeat fideicommissi. re spondi verisimile est patrē fami lias demōstrare pot⁹ here dib⁹ voluisse vñ aureos qdri gētos sine incōmodo rei fami liaris p̄trahere possint: qd p̄di tionem fideicommissi inieciisse qd in initio pure datū eēt: z iō qdri gēti p̄aphile debebūt.

Bona vadūt ad fiscuz cum onere legatorum. Bar.

Quotiens lege iulia bona vacātia ad fiscū p̄tinēt: z lega ta z fideicommissa p̄stātur: que p̄stare cogeret heres a quo relicta erant.

Qui tenetur ad p̄ciuz rei re pempta liberatur. h. d. vel sic. **Q**ui tenetur ad q̄ritatem re spectu speciei pempta specie liberatur. h. d. Bar.

Si tibi seruus legatus fue rit: z petitz a te vt ticio aliqd p̄stares vsqz ad precium serui: deinde seruus decesserit: nichil fideicommissi nomine p̄sta re cogendus eris.

Executo: nō debet ante pe cuniā petere q̄ cōditio legati extiterit. h. d. Bar.

Si script⁹ ex pte heres ro gat⁹ sit p̄cipe pecuniā: et his q̄b⁹ testō legatū erat distribue re id qd sub pditione legatum est: tūc p̄cipe debeat cū p̄di tio extiterit: interim vero aut ei/ aut his quib⁹ legatū est sa tisfacere oportet.

Ille cui datur aliqd causa coditionis implēde pōt onere fideicommissi grauari. B.

Cui statuliber pecuniā da re iussus est: is rogari potest vt eādē pecuniam alicui re stituat. nam cum possit testa tor: codicillis pure libertatem dare z hoc modo cōditionem extinguerē: cur nō etiam per

J. i. i. l. paulo calia macho. s. si. et. J. de adimē. leg. l. l. l. i. c. J. i. i. l. l. p̄dij. in pun. z. l. fideicommissa. s. si rem.
 l **P**restatur. a fisco. vt. s. ad fil. l. cū fisco. z. J. de iure fit. qd dicit. et. J. ad trebellia. marcel lus. s. si. et. s. si. q̄s ali. testa. p. l. si q̄s. et. C. ad. l. sal. l. et. m. **D**ecesserit. non pcedente moe ra heredis anteqz legatum agnosce res. Uel dic etiam postea: z ideo libe ratur interitu ser ui: qz cū dixit testa tor vsqz ad p̄cium serui: videt ei elec tionē dedisse ve lit dare seruu: vel eius p̄cium. et sic cū alterum tñ sit in obligatione: et electio sit debis totis: seruo mor tuo debz liberari: quia eum eligere potuit. ar. ad hoc. J. eo. l. filius fami lias. s. apud mari celluz. z. J. de re iur di. l. miles. s. i. et dixi. s. eo. l. cū res. h. sed in vera ab ternatiua / altero mortuo q̄ supel st dādus est. vt. s. de eo qd cer. lo. l. i. s. qui stichū. et facit C. cō. b leg. l. i. z. J. ti. i. l. si legatari⁹. n. **P**ercipe. vt minister. z vt mos mētanē curā has beat. als J. i. i. l. l. si q̄s ticio. z b adi. leg. l. pecunie. o **L**egatū ē. fa. s. fa. i. l. p. s. i. p **I**nter. l. p̄s dēte cōditione. q **I**ussus est. l. testamēto. r **E**xtingue re. et sic directo aufert pecuniam ei cui statuliber

iusus erat dare. qñq; tñ p obliqui. siue p fideicommissum
vt hereditas in codicillis. vt. C. de codicil. l. hereditate.

S facit. s. de dona. cau. mor. l. quod statuliber.
S michi. aut stichum. michi legatum.
S tam partē. nō deducto aliquo. sic. J. de annu. leg. l. li
berto. s. a liberto.

S i. n. i. l. cū. p. s. i.
l. i. perator. s. J. p.
J. ad. l. falci. l. pena
les. s. h. vbi legatari
deducti si ei
deducti est. Sol.
ibi in relicto quā
titatis. h. in specie
indivisi. sic et
al. s. e. l. si fund.
sub cōdi. s. si liber
tus. i. J. e. l. ab om
nib. i. r. h. o. r. not.
de hoc. C. p. muni.
de leg. l. i.

S Eruius. facit
s. de heredi.
instu. l. illa. s. i. r.
J. e. o. l. si seruius. s.
i. r. l. ab ob. s. J. e.
r. s. e. o. l. id. qd. sed
arg. cōtra. J. de s. b.
obli. l. liber homo

S dno. puta
pamphili.
S seruo eius.
domini s. pam
philo.

S data. scilicet
vt optet vñu ex ik
li. cū duo tñ eñt.
alioquin gñale le
gatum optōis in
vno suo de fami
lia non derogaret
speciali. vt. J. de pe
cu. le. seruo ma
numisso. r. de op.
leg. l. cū ita. s. i. r. l.
si heres. q. sūt. J. s.
R. antelligit qd h.
dicit eē verū ex si
gnificatiōe s. b. op.
defuncti. s. J. e. r.
interptatiōe volū
tatis ei. vt in con
trarijs. r. hoc not.
h. per plura s. b. a.
e. s. m. hoc fuit lega
ta optio sui de to
ta familia. s. p. me
me instituit. r. ser
uo meo relictam
optiōe sui. videtur
nō valere. vt. insti. de
leg. s. an suo.
sed dico J. q. legatū
optiōis est cōditiōale.
s. si optauerit
vt insti. de leg. s. optiōis.
sed regula cato. nō
pertinet ad cōditiōalia
relicta. vt. J. de regula
catoriana. l. i. et. d. s.
an seruo. in fine.

fideicomis. eadem pecuniam
adimēdi p̄tatem habeat.

S fideicō. inunctū de re le
gata p̄statur vt accipit. si de
alia p̄stat i integrū. Bar. I. dē.

S michi stich⁹ legatus
eēt: fidei q̄ mee p̄missū
vt aut stichū aut pamphilum
meū suū redderē: r. isticho ali
qd ex legato p̄p̄ legē falci diā
p̄didissem: necesse habeo aut
pamphilū suū meū ticio totū
dare: aut eā p̄tē stichi quā le
gatorum nomine accepero.

S in q̄ ius est postluminij
pōt legari. Bar. I. dem.

S Eruius ab hostibus ca
ptus recte legat: hoc ei
iure postluminij fit: vt quē ad
modū herede instituire possu
mus suū q̄ in hostiū p̄tate est:
ita legare eū quozq; postlūm⁹.

S cui optio est legata potest
optare serui sp̄aliter alieni le
gatū. hoc dicit Bar. I. dem.

S dno stich⁹ legat⁹ eēt:
r. suo eius⁹ optio data
p̄tē dimidiā stichi dico ad do
minū p̄tine: q̄⁹ possit su⁹ ma
numiss⁹ eundē stichū optare.
S dispositio heredi nō tol
lit dispositiōe defuncti. hoc
dicit Bar. I. dem.

S michi sempromius a
ticio herede legauerit:
ticiusq; michi sub eadē p̄ditio
ne eādē rē legauerit: existente
cōditiōne capiā legatū ex te
stamento sempromij.

S cui repudiat ex persona
serui potest agnoscere ex sua
Barolus. I. dem.

S seruo meo stichus le

S id est quia.
S Optare. de rigore verborū. vel dic q̄ erant duo tñtū
vt dixi. r. s. m. y. r. h. q. s. sunt p̄tes p̄ cursu. nā pōt eligere i sti
cho: cū r. i. p̄ se p̄tinebat in optione hois cui legat⁹ r. e. vt. J. r.
i. l. meui. s. i. sed huic. l. s. m. qd. R. ponit sunt p̄ua iura q̄

gatus fuerit testō: idq; legatū
repudiauero: deide platis co
dicillis apparuit michi q̄q; eū
dem stichum legatum esse: mi
chilomin⁹ eūdem seruum ven
dicare possum⁹.

S cui decedit ap̄ hostes vi
det motuus tpe captiuitatē:
qui reuertit videt semp fuisse
in ciuitate. Bartolus.

S Si ei q̄ in hostiū p̄tate ē le
gatū fuerit r. is apud hostes
decesserit: nullū⁹ mōmētī⁹ lega
tū erit q̄uis postluminio con
firmari potuit.

S Legatū pure relictu seruo
nō iuste manumissio nō valet:
nec cōfirmat si postea manu
mittatur. Bar. I. dem.

S minor q̄. r. x. ānis do
minus suū cā nō p̄ba
ta manumiserit: r. postea lega
tū ei dederit: isq; alienat⁹ ad
libertatē p̄duct⁹ fuisse: legatū
nō capit. nā p̄inde nullū⁹ mo
mētī est legatum: ac si sine li
bertate⁹ datum fuisse.

S Lucifraude videt q̄s fidei
comissū assumere: q̄n non pu
blice sed secreta de restituē
do p̄mittit. h. d. Bar. I. dem.

S tacitis fideicomis.
fraus legi fieri videtur:
quotiens quis neq; testamen
to neq; codicillis rogaretur⁹
sed domestica cautione vel cy
rographo obligaret se ad p̄
standum fideicō. ei qui cape
re non potest⁹.

S Si testator vnum ex here
dibus exemit ab onere: ceteri
ad onus integrum tenebūtur
Barolus. I. dem.

missione puenit ad libertatē. vt. s. de p̄di. inde. l. seruo.

S tacitis rogaret. ex p̄sse et eundē: licet dicat faci
as qd scia: vel da ei cui scis me velle.

S Nō potest. ad hoc. J. de iur. sif. l. iij. in p̄n. r. l. infra
dem. r. s. de vsur. l. cum quidam. s. in tacita.

dicū generi p̄ spe
ciē derogari: non
speciei p̄ gen⁹. vt
J. r. i. l. seruis vs
banus. r. J. de reg.
iu. l. in toto. sed ex
p̄dicit: appet sol.

S michi. fas
cū. J. de lega.
i. l. meuius. i. re
spō. r. J. ad. l. falci.
l. fūdo. sed J. s. e. l.
plane. s. i. fo. vt di
xi. s. e. l. h. mōi. s. i.

S seruo. pos
sum. vt. J. tit.
i. l. si duobus. r. l.
si michi pure. r. s.
de trāsac. l. cū acq
liana. r. l. q̄ cū tu. i
p̄n. et insti. de inof
fi. testa. s. mater. r.
s. ceterum.

S mōmētī. ha
betur enī hoc le
gatū p̄ non septo.
vt. C. de cadu. tol
len. s. in primo. r.
facit. s. co. l. fuis.

S minor.
alienat⁹. ab
illo testator: vñe
te postea.

S sine liberta
te. nā nō p̄t minor
sine causa. p̄bata
coram iudice da
re libertatem etiā
si iura volūtate.
vt h. et insti. q̄ ma.
non pos. s. eadē. l.
cet tbi ad. xvij. an.
reducatur: hodie
p̄ auf. ad. xij. an.
vt. C. qui ma. non
pos. auf. sed hodie
et sic nō ob. C. eo.
l. seruis. sed cū tē
pore mortis mino
ris sit liber videt
valere: sed certe iō
nō valet: qz sub cō
di. videt legatum
s. hac si ex manu

Liber Sextus.

A obus. tota. c. 3. e. l. si fundū sub cōdi. §. si libert.
cōtra. solu. ubi. itē arg. cōtra. §. de adm. tu. l. si pupil.
lus. r. j. de lega. ij. l. cū ab vno. §. p hoc. §. d. duo. re. l. penul.
et. j. de fidei. l. si stipulatus. §. fina.

b **C** Nulle fuerunt. et sic fuit cōditio impossibilis legatario iposita: et sic vitia et nō vitiat. vt in st. de here. in st. §. impossibilis et hic subiecit. et. j. de cōdi. et demon. obtrinit.

c **C** Cōditio. hic est grecū qd significat impossibilis. §. videt nō haberi p non adiecta: qz debet accepto ferre. vt. §. eo. l. hmoi. §. si ita: q est §. sol. q ad ipsas tabulas reddēdas dicitur impossibilis.

d **C** Et aliquo. si a. qz fm quodā. et facit §. de act. emp. l. fina. sed cōtra. j. de pbo. ob. l. l. liber hō. et dic vt ibi. Itē facit. §. eo. l. ad quod. et. l. seruus. Ac.

e **C** Si a ticio. als ticio. vt h. r. j. a dic testator instituit. v. heredes et a ticio q erat vn⁹ ex his legauit. i. plegauit p. qnta deducta. r. petit octo a coheredib⁹ in sua eni pte nō tenet legatū vt. §. e. l. r. qdē. r. facit. j. de pdi. r. de monstra. l. qui heredi. §. fina.

f **C** Deducta. f. de decē. sibi enim ipsemet tici⁹ r sui coheredes decem dare dānati videtur. sec⁹ si in specie cōstitat legatū: qz nichil deducere. vt. §. e. l. plane. §. si duob⁹. r. tra. et. j. ti. i. cū pater. i. pn.

g **C** Jussum fuisse. heres. sitius. et dic decem pure heredi. §. omib⁹. et sic sibi p et alio. vt in fine hui⁹. §. h.

h **C** Dabit. scz coheredibus r percipiet fundum.

i **C** Heredi meo. Impersonaliter nou adiecto proprio

A ob⁹ heredib⁹ legatū ita erat: qsqz michi heres erit dānas esto ticio dare centū. deinde infra cōprehensum erat ne vn⁹ ex heredib⁹ ei daret. qz reliq heredes vtrū tota. c. deberēt dare: an deducta vnus illi⁹ hereditaria portioe. respōdi veri⁹ eē reliquos heredes tota. c. dare debere. cū et significatio pboi nō repugnet huic sententiae: r voluntas testatoris cōgruat.

C Legatario mortuo ante cōditionis possibilis existentia legatum extrahitur. sec⁹ in cōditione impossibili. Bar.

C In testamēto sic erat scriptum. lucio ticio si is heredi meo tabulas qb⁹ ei pecuniam pmiserat dederit. c. dato: tici⁹ deinde ante q tabulas heredi redderet decesserit: q sitū ē an heredi ei⁹ legatū debere. casus respōdit si tabule fuisset nō debere: qz nō redditis his dies legati non cessit. Jul. notat si testamēti faciendi tpe tabule nulle fuerūt: p ratioe dici potest legatum ticio debere: qz cōditio pro non scripta habetur.

C Etiam rem hostium posse legari Sabin⁹ ait: si aliquo casu emi possit. **C** Si a ticio ita legatū fuerit: quisquis michi heres erit dānas esto heredi ticio decē dare: deducta sua parte ticius decem petet. **C** Itē si iussus fuisset heres decē dare: r fundū sibi habere: deducta sua pte decē dabit. **C** Deniqz coltat cum

matre non debere cedere: cum pendat ex institutione facta sub conditione cum mater decesserit. Sed ob hoc nō cedit tardius vt. I. quādo di. le. ce. l. heredis. r. facit. j. ti. i. l. si pecuniam. §. i. contra.

C Ea deducta. vt r ar. j. ad. l. sal. l. pater filiam. r. C. de iur. deli. l. si §. in cōputatione. r. j. de usufruc. l. l. si.

nomine. vel dic personaliter: puta ticio decē detempore nius. et sempiterno decem det ticius. r sic admittitur cōpēsatio ab vtraqz parte. h. et facit. §. famul. hercul. l. heredes. §. si. et. l. se. sic ergo patet ex predictis q aut relinquatur vn⁹ heredum ab heredibus. aut econtra ab vno heredū heredib⁹. aut heredibus ab heredibus.

C Videtur. qua re vtpote illius nullum est legatum. **C** Heredem instituit. puta ticius. **C** Lucio. tici. **C** Heres secundo. i. secundo in testamēto script⁹. et sic pure et improprie. i. vocat institutum. Vel dic qz fuit substitutus sub conditione si primus heres nō esset. **C** Sub condi. i. sub die incerta. f. quando mater ei⁹ mouetur: que pro condicione habetur. vt. j. de cōdi. et demonstra. l. dies. p. **C** Itqz. scilicet ticius. **C** Decessisset. sic ergo institutio nis condicio deficit. **C** Cesserit. qd est a mouere testatoris. **C** Heredi eius. i. tici. qui primo fuit institutus. **C** Si substituto. i. qui est secundo institutus. vt die propue. vt. §. v. **C** Cōditio impletur. hec. f. si heres non erit. vtpote cum decesserit ante cōditio erit sub qua erat hō institutus. i. anteqz mater mouatur: Itē tunc videt diem legati vna

ita legatū fuisset: qsqz michi heres erit dānas esto heredi meo decē dare: exequari oim heredū ptes: eo q vnus qsqz et sibi et coheredi suo dare dānatus videtur. **C** Cōditio adiecta in institutione nō videt repetita in legato eidem ab alio gradu relicto h. d. vel sic. **C** Cōditio tacita vexpssa q tacite inerat trāsmis sione nō impedit. Bar.

C Cū qdā herede instituit: qsqz mater eius decessisset: deinde secundus heres scriptus fuisset: r ab eo legata ei qui sub cōditioe heres script⁹ fuisset relicta fuissent: itqz vna matre decessisset: post q dies legati cesserit: q sitū ē an heredi ei⁹ legata deberentur. veri⁹ est legatū debere heredi siue pure a substituto legatū datū est prio heredi: siue sub hac conditione: si heres non fuerit: quia mouēte eo p dditio impletur. **C** Heres restituit fideicommissum deducto eo quod sibi debetur. h. d. Bar.

C Si iustituro a genero suo herede instituto pars hereditatis alij legata fuisset: deducta quoqz dote eū debiturum esse parte hereditatis legatā Sabin⁹ respōdit: quē admodū si pecunia ex crediti cā focero debita fuisset: et ea deducta parte hereditatis daturus fuisset **C** Qui legat quod alius sibi debet videtur legare actiones hoc dicit Bartolus. **C** Idem.

matre non debere cedere: cum pendat ex institutione facta sub conditione cum mater decesserit. Sed ob hoc nō cedit tardius vt. I. quādo di. le. ce. l. heredis. r. facit. j. ti. i. l. si pecuniam. §. i. contra.

C Ea deducta. vt r ar. j. ad. l. sal. l. pater filiam. r. C. de iur. deli. l. si §. in cōputatione. r. j. de usufruc. l. l. si.

matre non debere cedere: cum pendat ex institutione facta sub conditione cum mater decesserit. Sed ob hoc nō cedit tardius vt. I. quādo di. le. ce. l. heredis. r. facit. j. ti. i. l. si pecuniam. §. i. contra.

C Ea deducta. vt r ar. j. ad. l. sal. l. pater filiam. r. C. de iur. deli. l. si §. in cōputatione. r. j. de usufruc. l. l. si.

matre non debere cedere: cum pendat ex institutione facta sub conditione cum mater decesserit. Sed ob hoc nō cedit tardius vt. I. quādo di. le. ce. l. heredis. r. facit. j. ti. i. l. si pecuniam. §. i. contra.

C Ea deducta. vt r ar. j. ad. l. sal. l. pater filiam. r. C. de iur. deli. l. si §. in cōputatione. r. j. de usufruc. l. l. si.

matre non debere cedere: cum pendat ex institutione facta sub conditione cum mater decesserit. Sed ob hoc nō cedit tardius vt. I. quādo di. le. ce. l. heredis. r. facit. j. ti. i. l. si pecuniam. §. i. contra.

C Ea deducta. vt r ar. j. ad. l. sal. l. pater filiam. r. C. de iur. deli. l. si §. in cōputatione. r. j. de usufruc. l. l. si.

matre non debere cedere: cum pendat ex institutione facta sub conditione cum mater decesserit. Sed ob hoc nō cedit tardius vt. I. quādo di. le. ce. l. heredis. r. facit. j. ti. i. l. si pecuniam. §. i. contra.

C Ea deducta. vt r ar. j. ad. l. sal. l. pater filiam. r. C. de iur. deli. l. si §. in cōputatione. r. j. de usufruc. l. l. si.

matre non debere cedere: cum pendat ex institutione facta sub conditione cum mater decesserit. Sed ob hoc nō cedit tardius vt. I. quādo di. le. ce. l. heredis. r. facit. j. ti. i. l. si pecuniam. §. i. contra.

C Ea deducta. vt r ar. j. ad. l. sal. l. pater filiam. r. C. de iur. deli. l. si §. in cōputatione. r. j. de usufruc. l. l. si.

Legatum actiones. sic
s. e. l. si sic. s. i.

Si testamēto. C. de testam. l. erro. r. de fideicom. l. s. b. u. et s. de heredi. l. i. l. q. no. r. i. i. l. cum p. s. c. u. imperfecta.

Si a pluribus. et p. itare. sic ergo bis legavit i. s. mel. ab oibus r. semel ab vno. nec per hoc multiplicavit. vt. s. e. l. plane. s. i. j. r. i. j. et facit. s. famul. her. c. u. l. si filia. s. p. o. r. s. i. d. e. p. a. p. i. r. i. i. l. c. u. ab vno r. C. de ep. s. c. l. e. l. nulli. r. s. e. l. q. d. a. s. i. scriptus.

Si q. s. seruus. legat. q. s. est. i. r. d. i. c. q. pure legavit fuit ticio et e. d. e. seruo. r. c. u. mo. r. i. e. i. p. e. s. u. i. vt. et arg. i. de con. d. i. r. dem. l. h. f. e. s. m. e. s. e. c. e. c. o. r. a. s. i. s. u. i. legat. ticio c. u. mo. r. i. e. i. f. u. o. r. q. s. i. c. i. n. u. e. n. i. t. legare suo seruo sine libertate: q. d. n. o. v. a. l. e. t. v. t. C. e. l. f. u. u. s. n. e. c. e. n. i. z. p. o. t. t. i. c. e. d. e. r. e. b. i. e. s. legat. v. t. s. e. t. i. q. s. i. t. i. s. p. i. t. i. e. t. f. a. c. i. t. i. d. e. o. p. t. i. l. e. l. s. i. o. p. t. i. o. i. p. n. r. i. i. l. i. l. i. legatarius.

Si f. u. u. s. f. u. s. g. i. s. s. e. p. o. s. t. q. p. legavit. r. i. t. a. h. e. r. e. d. e. n. o. p. m. i. s. s. e. c. u. l. p. a. c. e. r. r. u. e. s. t. s. e. c. u. s. s. i. c. u. legabat erat i. f. u. g. a. v. t. s. e. l. c. u. f. u. r. r. l. e. q. s. i. t. i. r. i. i. l. i. s. i. q. s. f. u. i. r. s. e. l. f. u. o. legat. s. f. i. f. d. e. b. e. a. t. v. b. i. r. e. l. i. c. t. u. e. q. m. r. e. v. t. r. n. o. s. e. l. c. u. r. e. s.

Si i. d. q. v. t. h. e. r. e. d. i. s. q. d. e. m. s. i. m. q. s. i. t. i. n. o. i. s. l. a. b. o. r. : l. e. g. a. t. a. r. i. j. p. o. p. i. c. u. l. i. s. i. t.

Legatū ita erat: que lucius ticius michi debet heres me⁹ cornelio damnas dare esto: nichil amplius ex hoc legato q̄ actiones⁹ suas heres prestare debet.

Quatio imperfecta perficitur ex p̄sumpta voluntate defuncti. hoc dicit Bar. A lphenus.

Si in testamento scriptū esset: heres me⁹ aureos c. licinio dānas esto: nega scriptū p̄sisset dare: deberi ei legatū constat.

Legatarij possunt puenire oēs heredes p̄ h̄ditaria portione: vel eū heredē q̄ factus est executor insolidum. Bar.

Aphricanus.

Si a plurib⁹ heredibus legata sint: ea q̄ vno⁹ ex his percipere iubeat r̄ presta re: in potestate eorū q̄b⁹ sit legatū debere esse ait: vtrū ne a singulis heredibus petere uelint: an ab eo q̄ p̄cipere sit iustus. itaq; eū q̄ percipere iuss⁹ est cauere debere coheredib⁹ idēnes eos prestare. **S**i q̄ s. seruū⁹ cui aliq̄ sine libertate legauerit cū moiet ipse fuit legat: minime dubitandum q̄n vtile legatū futurū sit: p̄pter ea. s. q̄ moietie suo id q̄d ipsi legatū erit: ad eum cui ipse legatus fuerit peruenturū est.

Seru⁹ qui fugit post testamentū ante mortē: debet persequi scriptū legatarij. Bar.

Idem.

Si seruus legat⁹ viuo testatore fugisse dicatur: r̄ ip̄sa r̄ periculo ei⁹ cui legatus sit debet reddi. q̄m rem legatū eo loco p̄stare heres debeat: i. q̄ a testatore sit relicta.

Que cause lucratue q̄ habuerit originem in p̄sonis diuersorū: possunt in eadē re concurrere. Bartolus.

Si id quod ex testamento michi debes: q̄libet alius seruo meo donauerit manebit ad huc michi ex testamento actio

r̄ maxime si ignore meam factam esse: alioquin consequens erit vt etiā si tuipse seruo meo donaueris eā inuito me libereris: q̄d nullo modo recipiendum est. quoniā nec solutiōe quidem inuito me facta libereris.

In legato generali legatarij est electio. Bar.

Cum homo ticio legatus esset: questum est vtrū arbitrium heredis est quem velit dari: an pot⁹ legatarij: respōdi verius dici electionem ei⁹ esse: cui potestas sit qua actio ne vti velit. i. legatarij.

Potest legari vni ex duob⁹ q̄ plius conditionem impleuerit. h. d. Barto.

Umōi legatum: illi aut illi vter eorū prior capitolū ascēderit: vtile esse^m euidentē argumento p̄bati ait: q̄ cōstet vsū fructū libertis legatū: r̄ ei qui eorū supuixerit p̄prietatē vtiliter legari: idq; r̄ de herede institūdo dicēdū existimauit.

Que cause lucratue si possunt concurrere circa idē: nisi ex altera aliquā absit ex ipsa reuel ei⁹ occasione. h. d. Bar.

Stichū quē de te stipulatus erā tici⁹ a te herede michi legavit: siquidē nō ex lucratua cā stipulatio intercesserit: vtile legatū esse placebit. si vero ex duabus: tūc magis placeat inutile legatum esse: quia nec absit⁹ quicq; nec bis eadē res prestari possit. **S**ed si cum michi ex testamēto ticij stichū deberes: eūdē a te herede sempionius michi legauerit: fideiq; mee commiserit vt eum alicui restituar: legatum vtile erit quia nō sum habiturus: idq; iuris erit r̄ si pecuniā a me legauerit. multo magis si in priore testamento fidei commissum sit. Item si in priore testamento falcidie locus sit: quod inde abscedit ratiōe falcidie ex sequenti testa-

tidispēdiū. R. r. fa cit. s. ad exhibē. l. s. i. hereditas.

Ex testamēto actio. nam p̄ suū meū deterior: mea cōditio fieri nō p̄t. Itē hoc nisi in rē meā sit vsu vel nisi habui ratum. vt in l. i. co. s. res alic. r. s. eo. l. cū fuis. i. Recipiēdum est. vt r. C. de pac. l. seruus.

Cū hō. i. gñe l. Legatarij. legatarij eligat actio nē vt h. r. i. titu. l. cū filius. s. varijs. Itē rē legatā: sed hoc dicit. R. si heres differat eligere: s. tu dic s. j. o. etiā a p̄n. vt not. s. famul. her. c. u. l. heredes. s. si iactato. vt t̄i mediocri eligat. v. t. s. e. n. l. legat. r. ar. j. de au. r. ar. l. e. l. q̄ lancē. et facit. s. e. l. q̄ duos r̄ isti. e. s. si gnātr. s. ar. s. e. l. si q̄ s. a filio. s. y.

Utile est. vt i. s. i. e. s. sub certa. r. j. de re. du. l. si fues. n. Utiliter (rit. legat. vt. j. de re. du. l. quonens.

Existimauit. vt r. s. de here. l. i. l. q̄ ius. s. si q̄ s. ita. i. p̄dicit. at erat cā dubitādū obscuritas. vt. j. de inur. l. p̄tor. s. q̄ dāt p̄tor p̄

Ex duab⁹. s. causis lucratuis: quia r̄ stipulatio erat ex cā lucratua: nō solū legatū: r̄ eā d. hoc. j. de p̄b. obli. l. i. m. stipul. r̄ s. i. r. e. r. de act. r̄ obli. l. si is q̄. r. j. r. i. j. l. nuro. s. i. sed arg. s. s. eo. l. plan. n. i. s. j.

Nec absit q̄ michi legatario: tūc enī caten⁹ valet. vt. j. p̄. i. r. i.

Obstringat. sic. l. i. i. l. fideicommissa §. interdi. et. §. eo. l. seruo legato. §. si testator. r. i. i. i. l. i. i. l. paulo calis. m. cho. §. i. r. l. cum quis dece. §. patr. r. de adimen. lega. l. alio. fed. argu. cōtra. C. de fideicommissi. l. eam. quam.

Utile. sic. §. eo. l. et si equo. r. i. i. i. l. i. l. §. heres.

qñ. vulga. r. i. i. l. i. l. §. lego ea que ei donauit.

Vir. affricanus de se loquēs. sic. §. de nego. gest. l. si ex duobus.

Non sint. vt sūt regularit oēs inter viuos. §. fal. kat in casib. vt. §. de dona. inter vir. r. yro. l. si sponsus §. cōcessa. v. q. ad §. fina.

Frustra. sic no. intelligi scriptura vt aliquid operetur et addat. sic §. de ysur. l. si stipu. latus. et. §. ad mun. n. l. i. in fi. §. arg. g. r. i. de §. obli. l. stipulatio ista. §. e. i. r. l. §. sic. §. te. no. sic volūtatem intelligi vt non peat. sic §. de re. dub. l. quo tiens. et. §. de libe. r. posthu. l. gallus §. i.

Iure donauero. qd est in casibus. vt modo no. h. §. de yro. l. maritus.

Relinquitur. etiam post alienationē. r. hoc ex generali regula. vt. §. de iure do. l. plerū q. in fi.

Prestet. no ergo parte vnus et parte alterius. vt §. eo. l. si extoro. §.

si. r. i. i. l. i. l. si qd duobus. et. §. de solu. l. §. hōiem. in prin. et de verbo. obli. g. l. fina. §. penul.

Ticius. possessor.

Non p̄staret. qd fieri poterat. vt. §. ibi. cu. electio. r. c. r. no. q. videt hic pmo ferēda snta de fundo p̄hādo. §. no est ita. q. no ferē snta. §. qñ r. interrogat an velit fundus p̄stare. si dicat nolō dānari in centū. §. 30.

ei? scz q p̄ciū p̄gnōis sūmā debiti excedat: nō autē mirandū si cū ali? rogat? sit: alius fideicommissio obstringatur. naz r cum in testō ita scribit: rogo te tici vt acceptis cētū illū seruum manumittas: vel semp̄nio qdez p̄stes: parū qdē apte scribi: vey eq̄ intelligendū est h̄rdis fidei cōmissum vt pecuniā ticio p̄stet: ideoq; et ipm ticiū cū herede a curū: et libertatē seruo vel semp̄nio (q; rogatus sit) prestare cogēdum.

onus de mutuando alicui iniunctum valet. Bar.

Quidi? filijs suis fideicommissit vt certā pecuniam quatuor libertis suis mutuum darent: r ysuras leuiores taxaerāt: placuit hoc fideicommissum vtile? totum esse.

Herba debet intelligi vt aliqd operentur. Bar. Idem.

qñ qd vxori sue ea q viui? donauerat vulgari? modo leger: non de alijs donationibus euz videri sensisse ait: q; de his q de iure valitū re non? sint. alioqñ r frustra? legaturus sit. at si ita exprimat que vxori mee iure donauero? ea ei lego. v? ita/que vxori manumissionis? causa donauero: ea ei lego: nam inutile legaturus futurum? est.

Facultas soluēdi aliud pro alio: transit ad singularem successorem. h. d. Bar.

Heres cui? fidei cōmissum erat vt michi fundū aut centū

Theres. de dolo malo. i. ex testamento nomine doli ad solidū dānum. vt argu. §. de pigno. act. si seruus pig. vel dic de dolo. pp: e. licet enim actio ex testamēto similia aliqua haberet cum bo. si. vt. C. in qui. ca. in intergrum restitui. l. in minorū. est tamē stricti iuris cū non sit numerata iter bo.

electio ei relinqtur? vtrū mandandi: vt tñ alterū solidum p̄stet? p̄toris officio conuenire existimo. vt si pecuniā ticius offerat: ihibeat fundi persecutionē: ita em eadē causa cōstitueret: q futura eēt si alienat? fund? nō fuisset: qñ etiā aduersus ipm heredē officium p̄toris siue arbitri tale eē deberet: vt si fundus non prestaretur? neq; pluris neq; minoris q̄ centum estimaretur.

Qui soluit suū malū actōe de dolo tenet ad dānū. r actio ne psonali tenet ad rem legatam. h. d. Bar. Idem.

Theres gñaliter seruū quez ipse voluerit dare iussus/scies siuez dederit: isq; furtū legatario fecerit: de dolo malo? agi posse ait. §. qñ illud vey ē h̄rde i hoc teneri vt non pessimū? detrad hoc tenetur vt r alium hōiem p̄stet: et hūc p noxe deditōe reliquat.

Con? p pte recusati? facit legatariū p̄dere totū. h. d. Bar.

Tia si par? Marcia. tis bonoy se excusaerit tutor: puta italicarū vel p̄uincialiu rerū: totum? qd testō datū est auferet: r ita diuus se uerus r antonin? rescripserūt.

Si legat res cui? nō est cōmercium separatuz ab alia debetur estimatio. Bar. Idem.

qñ inq̄linos? sine p̄dijs qbus adherēt legauerit inutile? est legatū: sed an

licetū. r sic sunt argu. p̄tra. vt. §. de his qui. vt indig. l. rescripto. r. §. de admini. tuto. l. si duo. r facit ad. l. §. de excu. tu. l. tutor pent? §. i. et de testa. tu. l. §. tutelā. in p̄n. r. §. de his qui. vt indig. l. post legatū. §. amittere. et. C. de leg. l. pe. i. fi.

quis inq̄linos. i. a scripticijs.

Inutile. q; nec vendi possunt sine solo. vt. C. de agri. r cens. l. quē admodum. lib. xi.

fl. actiones. vt in sti. de act. §. actio: nū. ergo non ex eo p̄tractu vel quasi. §. de dolo agit? dolo cōmissio. vt. §. de dolo. l. elegāter. §. nō solum. in fi.

Non pessimū det. vt. §. de §. ob. l. quicqd. r. §. eo. l. legato. r. C. d. dona. l. si quis argētū.

Prestet. actio ne ex testamēto cōuentus.

Relinquat. si voluerit legatari us q̄ in solidū age re potest si velit vt dicū est. §. tu diceas eadem rōne li beraretur si quasi debeatā specie p̄stet. p noxa legatario volēt. Rñ. yerū est: §. nō ipō iure: §. p̄ceptionē at cū illud prestatur ad qd p̄sthandum q̄ tenet: ipō iure liberat. vt. §. §. ob. l. si §. fina. in prin. vel dic q̄ hic corrigit qd. §. dicit dari de dolo in solidū: r aliud in cōtractibus. vt. §. de pigno. act. l. si seruus. cum similibus ibi no. hic igi tur liberatur dando pronora: si nō vult prestare litis estimationē. et facit. §. de edil. edic. l. cum autem §. iulianus.

Etiam totū plus videtur egredi pena q̄ de

egredi pena q̄ de

egredi pena q̄ de

egredi pena q̄ de

egredi pena q̄ de

egredi pena q̄ de

egredi pena q̄ de

egredi pena q̄ de

egredi pena q̄ de

egredi pena q̄ de

egredi pena q̄ de

egredi pena q̄ de

egredi pena q̄ de

egredi pena q̄ de

egredi pena q̄ de

egredi pena q̄ de

egredi pena q̄ de

egredi pena q̄ de

egredi pena q̄ de

egredi pena q̄ de

Liber Sextus

Ex voluntate expressa vel etiam tacita: quod erat pfecta psona vel alio modo. vt. C. eo. l. cum aliena. r. s. eo. l. si seruus plus...

Estimatio debeatur ex voluntate defuncti statuendum esse diuus marcus r. commodus rescripserunt.

Qui alienat rem legatam: tenet legatario ad estimatio nem. h. d. Bar. Cum seruum suum heres danatus dare eum manumiserit: tenetur in eius estimatio nem: nec interest si scierit an ignorauerit legatum. s. z. effi. do. nauerit seruū heres: et eum is cui donatus est manumiserit: tenetur heres quous ignora uerit a se eum legatum esse.

Si ita legatus fuerit: tunc cu seio do lego: vtriusq legatus est: sicut vtriusq legatus est: fundus cum domo foriniana legatus est.

Legatus r. iuramentū h. bonos mores nō tenet. Bar.

Si quis scripserit testamēto fieri quod contra ius est: vel bonos mores: nō valet. veluti si quis scripserit contra legē aliquid: vel contra edictū ptois: vel etiā turpe aliquid. Diuus seuerus r. antonin⁹ rescripserūt: iniurā dum contra vim legū r. auctoritatē iuris in testamento scriptum nullius esse momenti.

Seruo alieno legari potest quoad seruat. Bar. Idem.

Seruo alieno ita legari potest: quoad seruat: vel si forte seru⁹ tici⁹ erit. vt marcellus ait.

Alimenta possunt relinq seruo proprio. Bar.

Obtrepādū est. officio iudicis fauere alimētoz. vt. r. de al. r. ci. leg. l. seruus. et. C. de neces. fuis. l. pe. s. allos. alis. C. eo. l. seru⁹. r. i. ti. ij. l. si legatari⁹. s. i. r. s. fami. her. lex parte. s. seruo. que sunt contra.

Si quis post tēpus libertatē seruo suo dederit: et iterea rogauerit heredem donec ad libertatē pueniat cibaria ei⁹ dare: testatoris voluntati obtrepērandum esse diui seuerus et antoninus rescripserūt.

Ab illo q substituitur est vulgariter intelligitur repetita relicta ab institutis: a substituto pupillariter non debetur ex repetitione q a pupillo deberi ceperunt. h. d. Bar.

Si quis a primo herede centū legauerit alicui: r. eidē a secundo ducēta posteaq generaliter repetierit legata trecenta videtur repetisse. sed si pater impuberi filio substituerit: r. a substituto legata repetierit: si pupillus heres extiterit et intra pubertatem decesserit repetitio non valet: quia defuncti voluntas hec est: vt se mel debeatur.

Non cesset repetita pditio q repetita viciaret. h. d. Bar.

Si ab ipubere legatus fuerit sub pditioe si ad pubertatem puenierit: r. a substituto repetitum fuerit: legatum debet r. a substituto: nec videt repetita pditio q iurū legatū facit.

Inepte voluntates defuncto riu nō sunt seruāde. h. d. Bar.

Ineptas voluntates defunctorum circa sepulturā veluti vestes: vel si qua alia superuaqua vt in funus impendantur nō valere papinianus lib. iij. scribit.

Si fundū sub cōditioe s. si p. r. s. fi. r. s. eo. l. h. a. j. p. i. s. q. Sub condit. one. s. l. h. ad pubertat. m. ac.

Repetitio. i. de legat. r. facit. s. p. i. r. h. a. q. d. i. b. i. n. o. s. Repetita. nō q viciaret: vt h. dicit. r. s. e. l. i. s. q. a. filio. nisi expresse repetat vt ibi dicit. r. facit ad repetitioem qd no. in h. ad l. ad s. c. r. a. r. i. de h. ob. l. r. i. c. i. s. q. d. e. r. i. m.

Non valet. vt. C. de h. i. s. qui. vt idig. l. no op. j. r. s. de

Juram tu nō fir mar qd de se nō valet.

Seruo alieno. seruāt. vt r. arg. s. de an. lega. l. si. r. j. n. l. l. d. bitor. s. fi.

Tici⁹. r. valet tunc cum erit factus tici⁹.

Dederit. i. reliquit.

Si seruo.

cas notari ordinē: dic abos iustitos vni pu⁹. r. alceruz postz nō vni alre ri substitutu: tunc ducent. ab eo reli ctis. r. cētū q ab in testato fuerūt relis cta vidētur messe in ducēt. vt. s. eo. l. si cui. r. l. qd ergo fm. r. cū em rurs⁹ a substituto idem eidē legat punde ē ac si eadēz legata repetita essent. vt s. eo. l. si fudū sub s. si paterfamili: as. i. m. m. Sed si p. sue periori casu dixit vbi a duob⁹ coheredib⁹. r. facit. j. ti. l. l. si plurib⁹: separram legatū sit: h. vero cū ab insunt to r. substituto. n. Substituerit. pupillariter. o. Legata. s. ab ipubere relicta. p. Debeat. cuz igit h. ex p. m. s. de beaf tabulis ex se cū d. s. vtra deberi nequeit legata: h. mō p. dicto repetita. debet q subs titutus vel q suber al⁹ heres h. d. i. s. si aut nō debeantur ex p. m. s. tabulis: vt q. pu⁹ de cede: r. i. p. u. b. e. s. q. e. s. t. h. e. r. e. s. v. a. l. e. b. u. t. e. x. s. e. c. u. s. s. u. e. e. x. c. e. p. t. s. a. s. u. e. n. a. e. x. t. a. c. i. a. r. e. p. e. t. i. t. i. o. e. i. d. e. s. i. c. o. d. i. t. i. o. n. a. l. i. t. a. p. r. i. m. i. s. i. p. u. r. e. e. x. s. e. c. u. d. i. s. t. a. b. u. l. i. s. e. s. s. e. n. t. r. e. l. i. c. t. a. v. t. s. e. l. l. i. f. u. n. d. u. s. u. b. c. o. d. i. t. i. o. e. s. i. p. r. r. s. f. i. r. s. e. o. l. h. a. j. p. i. s. q. Sub condit. one. s. l. h. ad pubertat. m. ac. r. Repetita. i. de legat. r. facit. s. p. i. r. h. a. q. d. i. b. i. n. o. s. Repetita. nō q viciaret: vt h. dicit. r. s. e. l. i. s. q. a. filio. nisi expresse repetat vt ibi dicit. r. facit ad repetitioem qd no. in h. ad l. ad s. c. r. a. r. i. de h. ob. l. r. i. c. i. s. q. d. e. r. i. m.

Sua. f.rogantis. et facit. i. i. l. cum pater. §. ticio. b. Secundu vulgarem. i. secundu stricti iuris regulā secus de equitate. vel iure actionis: sed coget officio iudicis. vt. j. de cōdi. et demōstra. l. si cui. que est. §. 2. eodem modo rñdeo. §. de cur. fur. l. i. que est cōtra. et facit. j. titu. ij. l. v. rotē §. heres. et. §. de p̄di. in su. l. si quis testamēto. et. j. de regu. iu. l. nō est. §. 1.

Edes. pone le go tibi centum vt edes tuas destruas: que forte michi obsunt fm q̄sdam inimo sic le go tibi edes vt eas destruas et alias forte edifices. r. fa cit. j. de dam. in fec. l. si. r. l. ad curatores. r. C. d. edi. pu. l. ij. r. §. eo. l. cetera. §. 1. et de cōtrahē. emp. l. fenatus.

Peruenit. anteq̄ dies legati cedat. vt. j. q̄n di. le. ce. l. v. §. finali.

Posse. nisi do minus quōdā re pudiet. vt. j. d. opt. leg. l. si pater filio. et facit. j. p̄rio. §. f.

Sub p̄di. emā cipationis. vt. C. de inoffi. testa. l. fili. us. vel dic in ex tra neo. r. tūc dic. l. sub cōdi. si nauis uenerit ex asia.

Cedentē. q̄b est existente cōdi. vt. C. de cadu. tol. l. §. sin autē.

Agentib⁹. sic ergo emancipent. sic et. C. de fidei. cōmis. l. post mor. tē. que est p̄tra. q̄si p̄sumat patrem distulisse fauore filiozū. vt. r. j. ntu. i. l. si ita. §. pegat⁹. alij dicūt hic pluribus. sed in l. cōtra. vni erat faciēda restitutio. r. dic vt ibi.

Decessit. l. si possit debere restitui solis q̄ superit r. dic. §. 3. §. 2. §. 1. si decessit postq̄ cessit dies fidei. cōmissi.

Idem principes. mater instituit extraneo. r. post tē pus p̄ceptū restitui filijs suis.

Non esse. lmo quādoq̄ non posse. vt. §. p̄xi. §.

Vulgare cautionē. que p̄stat noie singulariū relicto

partē quartā restituere: veri⁹ esse existimo q̄b et sceuola no tar r. papin. fron. scribit: vale re fidei. cō. atq̄ si de hereditate sua⁹ restituenda rogatus es set: r. eatenus restituenda est: q̄ten⁹ h̄fditas testatous patif

Non potest q̄s grauari vt filiū suū emācipet. Bar.

Secūdu vulgare⁹ formā iuris si liberos suos emācipare rogatus fuerit nō cogit hoc fa cere: potestas enim patria inestimabilis est.

Nō possunt legari edes destruende. Bar.

Edes destruende neq̄ legari neq̄ per fidei. cō. relinqui possunt: r. ita senatus censuit.

Legatum seruo acquiritur ei si liber reperitur tpe q̄ dies cedit. hoc dicit Bar.

Si fidei. cō. relictu fuerit suo alieno sine libertate: r. ad libertatē puenerit: dicēdu est posse eū ad capiendū admitti

Fidei. cōmissum vniuersale cōditionale nō pōt ante cōditionē restitui fidei. cōmissario in p̄tate cōstituto: etiā si sint plures fidei. cōmissarij. Itē ante diē q̄s nō cogit restituere s̄ cauere: alis patitur missionez: r. missio patris vel dñi p̄t pio desse seruo vel filio. h. d. multū nota. r. magistraliter. Bar.

Diuus seuerus et anto. eū qui rogat⁹ est sub cōditione fratris sui filijs restituere: r. aff diē fidei. cōmissi cedentē⁹ nec quidē ex voluntate eozū posse restituere h̄is in potestate pa

rum. vt. j. vt leg. no. ca. per totū. et etiā noie hereditatis. vt hic. r. C. vt in pos. le. l. cū archimedoā. r. dicit ibi.

Poterit. vel nolit.

In possessionē. r. rē hereditariā r. statim: sed he redes post. vi. mēses. vt. C. vt in pos. le. l. certa.

tris agentib⁹ cū possit die fidei. cō. cedente sui iuris consti tutis ipsis debere restitui: vel si aliq̄s ex h̄is ante decesserit non oibus **F**idē princeps⁹ rescripserunt filijs ante diē fidei. cōmissi veniētē restitui hereditatē maternā necesse non esse: sed p̄stare heredē posse vulgare cautionē. aut si p̄stare eam nō poterit mitti liberos in possess.⁹ fidei. cōmissi suā di cā: vt p̄ pignore nō vt p̄ dominis possideāt: vel alienā di ius: sed vt pign⁹ habeāt: vt filius per patrē fructus⁹ consequat⁹: et seruus per dominū.

Quo ad p̄ditionis defectū sufficit extare liberos licet nō sint heredes. h. d. Bar.

Cū quis erat rogatus si sine liberis decesserit per fidei. cōmis. restituere: cōditio defesse videbitur si patri supuixerit liberinec queritur an he redes extiterint.

Prohibito alienationis facta sine causa nō respectu certe p̄sone nō valet: r. valet nisi in p̄iudiciū creditozum h. d. vsq̄ ad. §. cū pater. Bar.

Diu seuer⁹ et anto. rescripserūt eos q̄ in testamēto ver tant quid alienari: nec cām ex primūt p̄pter quā id fieri uelint nisi ueniāt p̄sona cui⁹ respectu⁹ hoc a testatore dispositū est null⁹ esse momēti scri pturā quasi nudū p̄ceptū reli querint. vel q̄: talē legē in testamēto non possunt dicere.

Si liberis aut posteris

Per patrē fra cr⁹. l. custodiēdos. vt res p̄ncipales: non vt lucres. vt. j. vt i. pos. le. l. is cui §. queri. r. §. q̄ legator. et facit. j. q̄. ex cau. in po. ca. l. cū legat. r. j. q̄ in frau. cre. l. patrē. r. C. vt in pos. le. l. q̄ legat.

Liberis. q̄b dic vt. j. ad trebel. l. ex fact. §. si q̄s ar.

Extiterit. ergo etiā exhereda ti. ar. §. de reli. l. §. militari. maxie nō mala mēte. vt. j. de bo. lib. l. si parro nus. §. si q̄s. vt dic sec⁹ si exheredent q̄ filiozū cā vt habeāt apposita videret cōditio. r. q̄ dicit nō queri an sint heredes: sub au. dū tñ esse possint ex testamēto vel ab intestato. s̄ cōtra vtrūq̄. C. de cōdi. in ser. l. i. vbi videt q̄ debeāt in stitui. s̄ subaudi ibi maxime.

Eos. caret re gimine h̄ accusati uis eos. p̄p̄t obli uionē iuriscō. sed dic eos. i. coz scri pturā q̄b ē. j. sic ca sus p̄ casu. C. de fidei. cō. l. cā quā. et pone casum in legatario cui fund⁹ ē legat⁹ ea lege vt nō alienet. vt ē in h̄fde vt heredi b⁹ verito vel vetit⁹ alienare fundum neq̄ appet cā q̄re

nisi q̄ ip̄s sit. phibit vt sibi remaneat: certe nō v̄t h̄ dic. t. C. am. vt q̄ velit i familia remanere. vt. j. a. l. cū p̄. §. libert. r. l. p̄to. §. fratre. r. no. d. cā. sic. §. de tras. l. cū hi. §. i. cā. r. §. vlt. r. §. m. l. si p̄curator. in p̄n. r. l. seu ob alia. r. j. de li. cau. l. si pariter. r. C. de iudi. l. p̄operādu. §. illo.

Respectu. vt q̄ voluit certā p̄sonā habere si p̄ fieret.

Nō p̄t dicere. s̄ nōne gra h̄rdis videt apposita si

nihil aliud appet. vt. l. i. l. peto. ij. ff. de h. n. q. h. p. ma
 facie gra legatarij vt h. d. is cui fit. phibito: videt apposi
 ta. phibito sicut p. ba inuuit. na ita dixit testator ne alie
 nar. i. ap. se semp haberet. si q. alienet. z q. est admi
 ted. ar. ipe no admittit. q. alienado fauori suo renuncia
 nit q. d. potuit. vt. j. ad. l. fal. l. pot. h. s.
 ar. i. h. io nuq. gra h. d. is cui loq. ita testator: statuit co
 tētus esto centum aur. immo i eius on. q. appuit vo
 luisse testatorē vt careat sua pte ac ceptis cōti. at illa ad legitimū veni
 re nō pot. q. p. pte testat. z p. pte inte stat. de cetero: q. d. eē nō pot. deuenit q. ad coheredē p. fi deicōmis. nisi gra: tia legitimi here diū id appeat di: risse testatorē: vt ibidē h. s. fm. l. 30. Item. j. de p. d. z dem. l. i. licio. i. p. n. s. i. bi. apparet. so. a. **S** hoc. i. hu: iusmodi. phibito nes etiā cū causa. b. **F**isco. si aliqd ei debet a defun: cto causa tributo: rū vel alia. c. **N**ā si h. d. es. id est si bona testa: tous vēdant. ppf creditores h. d. is fm. q. d. a. s. hoc. sic ri nō d. z petita se: paratione. vt. j. de separa. l. i. l. p. n. vel ecōtra. i. si bōa he: redis vēdantur p creditores testatoris. s. nec hoc placet: q. iure isto non te net heres vltra vires h. d. itas: s. i. s. i. i. e. i. i. n. o. u. o. si nō fiat inuētariū. vt. i. aut. de here. z fal. s. si vero. col. l. fm. alios certe imo etiā olim tenebat vltra vires h. d. itas. vt. C. de iur. delibe. l. si. s. i. tu. dic. bōa h. d. is. s. q. fuerūt testator. vel sub noie. s. h. d. is bōa defuncti. vt. illi. q. ma. nō. pos. s. i. d. **F**ideicomis. l. i. s. i. s. i. q. b. relicte sunt res si alienen: tur. Ro. ab h. d. e. phibito. 30. z dic. cōm. s. legatariōz ce: teroz q. b. nichil debet q. i superat es alienū. vt. j. ad. treb. l. i. s. p. e. z. j. ad. l. fal. l. in rōne. s. q. d. vulgo. z. l. eris. z. C. ad l. fal. l. in ipōnēda. s. z videt q. mortuo h. d. e. reuocēt. vt. j. ti. l. l. peto. s. p. d. i. u. tra. Sol. ibi. ppf creditores h. d. is fa: cta fuit alienatio: at hic defuncti. 30. Alij q. hec fm. illā. z est rō fm. eos: q. es alienū nō sequit fundū. vt. j. ad. treb. l. i. s. si heres. z facit ad. s. i. l. i. i. aut. de resti. fideicōmis. s. nos. igi. colla. ix. et. j. ti. l. i. l. p. s. i. ij. i. i. v. z. C. de re. alie. non. alie. l. fin. z. C. de pigno. l. debitorē. z. C. debi. v. e. pi.

aut libertis aut heredib⁹ aut alijs qbusdaz psonis pfulētes eiusmodi voluntatē signifi: cāret: seruādā eā eē. s. hoc⁹ neq. creditorib⁹/neq. fisco⁹ fraudi eē. nā si h. d. es⁹ ppter credito: res testatoris bona venierint: fortunā cōmūnem fideicōmis sarij⁹ quoq. sequuntur. **A**d reuocādū fundū cōtra defuncti volūtātē alienatū vi uo h. d. e admittūt filij ei⁹ emā cipati: i p. tate p. o. re tēti eo mo: tuo si ei h. d. es nō sunt. Itē nō videt extra familiā alienatū si omnib⁹/inequaliter vel vni t. h. i. est relictum. h. d. Bar. **E**ū p. filio h. d. e iustitūto ex q. tres habuerat nepotes fidei cōmisit ne fūdū alienaret: z vt i familia relinqret: z filij⁹ dece: des duos heredes instituit/ter tiū ex h. d. auit: eū fundū extra neo legauit: diu i seuer⁹ z anto ninus rescripserūt verū eē nō paruisse voluntati defuncti fi liū⁹. sed si cū duos ex h. d. auit vnū h. d. e iustitūto/ fundū extra neo legauit: putat marcellus posse exheredatos⁹ petere fi: deicōmissum. Idē euenit z si viuus filios emancipasset: et postea fundū alienasset. sed si

inpe. non. pos. l. i. z. ij. z. j. p. r. o. x. i. s. e. **F**ilium. et sic exheredatus reuocat. vt. et. j. p. r. o. x. i. f. **E**x h. d. a. t. o. s. i. s. t. i. t. u. t. o. n. o. q. z. ex. q. p. s. o. n. a. z. c. vt. j. d. reg. iur. l. ex. q. p. s. o. n. a. s. i. z. an. in. totū. reuocēt. R. h. vt. j. ti. ij. l. i. s. q. **E**mācipasset. vt. h. i. c. fundū. possēt. ex. fideicōmis. nūc p. s. e. q. nō. ob. s. t. a. t. e. c. o. q. familie. iura. ca. p. di. vidēant. i. a. p. e. r. didisse. **E**x. d. i. s. p. a. r. i. s. bus. p. r. i. b. n. e. c. t. a. m. e. fund⁹ aliena: tus. nec. e. r. n. e. o. le: gatus. **U**ni. reliquit. set. f. totum. neduz. q. d. h. q. l. i. b. e. r. h. z. p. r. e. h. z. non. e. q. l. e. z. facit. C. de. fideicōmis. l. i. volūtas. et. s. p. r. i. s. c. u. suis. conco: dantijs. **C**apiat. n. a. z. in. p. m. o. casu. redē: mere. vel. estitatio: nes. dare. debebit. vt. j. ti. ij. l. non. dus. buz. s. si. si. modo. testator. sciebat. cā. alienā. in. s. e. d. o. v. n. i. rē. z. alteri. estimā: tionez. vt. s. e. o. l. si. plurib⁹. s. s. i. n. a. u. t. e. a. q. b. liberaf. nunc. vt. h. z. j. ti. l. i. l. si. q. s. in. p. n. s. i. z. arg. s. de. here. v. l. v. d. i. t. o. r. et. z. s. ad. legēz. a. q. l. l. l. i. b. e. r. h. o. s. i. **E**t. i. a. hoc. mo. do. facit. j. ti. i. l. v. n. i. s. f. i. et. j. ti. ij. l. pamphilo. z. l. i. ij. s. h. e. c. p. b. a. et. j. de. v. i. u. f. r. l. e. l. g. e. n. e. r. a. l. i. t. e. r. in. p. n. et. de. annu. l. e. l. q. u. i. m. a. z. rito. z. j. e. o. l. et. eo. mō. sed. cōtra. j. titu. ij. l. pater. filiū. s. p. e. nul. Sol. vt. ibi. **L**egatū. deliberatio. i. diminutio. vel. dic. p. p. i. e. deli: berare. n. u. m. in. legādo. vt. h. i. c. sic. in. donand. cā. mor. tis. vt. s. de. dona. causa. mortis. l. senatus. s. i. diffinitur. z. alio. modo. vt. j. ti. l. l. legatum. **N**ō. pōt. q. n. i. s. t. i. s. o. l. s. i. h. z. co. h. e. r. d. e. t. i. c. sic. p. p. te. co. h. e. r. e. d. i. s. siue. dicat. p. l. e. g. o. illi. ab. heredi. bus. siue. etiā. dicat. a. se. i. p. o. vt. p. r. e. h. e. a. t. i. u. r. e. h. e. r. d. i. t. a. r. i. o. a. l. i. a. i. u. r. e. l. e. g. a. t. i. o. vt. j. ti. i. l. l. r. i. c. i. a. s. l. u. c. r. q. e. s. t. s. i. a. u. t. cū. duo. sunt. h. d. e. s. fund⁹ legē: tur. vni. h. d. i. z. duob⁹ e. r. n. e. i. s. duo. e. r. n. e. i. p. e. t. ū. t. o. r. ū. s. e. m. i. s. s. e. s. e. m. f. ū. d. i. quez. h. z. h. e. r. e. s. l. e. g. a. t. a. r. i. o. s. d. u. a. s. t. e. r. t. i. a. s. i. u. r. e. s. u. o. a. l. i. a. i. u. r. e. a. c. c. r. e. s. c. e. d. i. n. ā. cū. nō. valeat. i. u. r. e. l. e. g. a. t. i. o. a. c. c. r. e. s. c. i. t. c. o. l. l. e. g. a. t. a. r. i. o. s. vt. h. i. c. z. s. e. o. l. p. l. a. n. e. s. i. d. u. o. b⁹. sed. in. alio. s. e. m. i. s. s. e. f. u. n. d. i. quez. h. z. co. h. e. r. e. s. nō. l. e. g. a. t. a. r. i. o. q. l. i. b. e. r. t. a. h. e. r. e. s. l. e. g. a. t. a. r. i. o. s. q. d. u. o. e. r. n. e. i. p. e. t. ū. t. e. r. t. i. a. z. s. i. c. f. e. r. t. ū. t. ū. h. z. co. h. e. r. e. s. l. e. g. a. t. a. r. i. o. s. vt. h. i. s. u. b. i. c. i. t. s. j. R. d. i. x. i. t. v. e. r. e. o. z. n. e. h. u. i. c. b. b. i. j.

oēs filij h. d. es instituti sunt ex dispartibus⁹ p. t. i. b. nō. p. n. t. p. e. t. e. re. fideicōmis. ex. minoz. parte. scripti: vt. viriles nō heredita: rias ptes i eo habeāt. verū est. em. i. familia. reliq. s. e. l. i. c. z. v. n. i. re. liq. s. s. e. r. Itē. si. vnū. h. d. e. i. n. s. t. i. t. u. i. s. s. e. t. n. e. c. q. u. i. c. q. l. e. g. a. s. s. e. t. e. x. h. e. r. e. d. a. t. i. n. i. c. h. i. l. i. n. t. e. r. i. m. q. d. i. u. i. n. familia. res. est. petere. p. n. t. **P**er. iteritū. speciei. plurib⁹ insolidū. debite: q. s. liberaf. ab. omnibus. h. d. Bar. **I**nterdū. etiā. cū. lucro. he: redis. mort. fu⁹ legat⁹ vel. p. fi. deicōmis. relict⁹ veluti. si. alie: nus. vel. p. p. r. i. plurib⁹ tamē. se: paratim. est. ita. relict⁹ vt. vnus. q. s. q. s. i. s. o. l. i. d. ū. c. a. p. t. a. t. s. s. e. z. si. sine. culpa. h. d. is. mortu⁹ sit. **A** l. p. **T**ias. hoc. modo: cupio. vt. des. opto. vt. des. cre: do. te. datuz. fideicōmissuz. est. **P**onit. hic. diffinitio. d. e. z. lega. ti. h. d. Bar. **L**oren. **L**egatū. ē. deliberatio. h. d. itas. q. testator. ex. eo. qd. vniuersum. h. d. is. foret. alicui. quid. collatum. velit. **Q**uaten⁹ reliquitur h. d. i. a seipō nō valerēt accrescit pū **H** d. i. a. s. e. m. e. t. (cto. Bar. ipso legatum dari nō potest: **E**t. i. a. hoc. mo. do. facit. j. ti. i. l. v. n. i. s. f. i. et. j. ti. ij. l. pamphilo. z. l. i. ij. s. h. e. c. p. b. a. et. j. de. v. i. u. f. r. l. e. l. g. e. n. e. r. a. l. i. t. e. r. in. p. n. et. de. annu. l. e. l. q. u. i. m. a. z. b. b. i. j.

interpretatōi volūtas testatoris refragari nimirū iter oēs equaliter rem legatā diuidi voluisse testator videt. R. et ita aliam sextam dabit ei iure hereditario.

a. **C**oherede. puta gaio.

b. **S**exta pars. totius fundi quaz habet a coherede: z

quā vocat tertiaz fm. R. z alia sexta iur coheredatario si vult. vt. J. titu. i. l. tri cia. §. luer. qd nō placet. vt. §. dixi.

c. **Q**uia a se. be ne dico sextā tātū qz alia sextā quaz videt hēre debere a seipō nō pōt vēdicare a se. i. dice re asserere se habe re vt a se iure lega ti. qz a seipō nō po test eilegari.

d. **S**emissario. id est instituto in alio semisse.

e. **I**n tertia par tē. vendicabit co heres legatari⁹: z hanc tertā istius semissis vocavit. sextā tot⁹ fundi.

f. **S**emissim. i. totā medietatem fundi quā hz cohe res legatari⁹. s. du os triētes iure sui legati et tertiu iure accrescendi. vt §. dixi.

g. **T**riēte. i. quibet extraneoz ter tiā. reliquam ter tiāz petet coheres legatari⁹ vt pōdi ri. et facit ad pōdi ri. qz totū leg. l. i. §. si quis. et. et. §. de his qui. vt in di. §. l. coheredi. et. §. ti. i. l. miles. §. pe. z. §. eo. l. ab oib⁹. §. 117

si a ticio. z. J. tit. i. l. §. iij. z. §. de vsu fruc. ac. l. si mulie ri. sed argu. cōtra. J. tit. i. l. si ticio. §. i.

h. **I**psē a se. vi det qz. quia cuz ipse seruus aliquid dare rogaf ipse hē reo rogari videtur. vt. §. eo. l. cum filio. et. cū ad dñm pue niat hereditas videtur qz ipse tali modo possit asringi. z facit §. eo. l. senatus. §. si. h.

i. **S**eruo hereditario. i. qz est in aliqz iacēte hereditate.

k. **F**ungif. vt. §. de here. in l. i. nō min⁹. §. si. z. §. de acq. rerū domi. l. hereditas. z. §. de noua. l. nouatio. in fi.

l. **F**undus legatus. sub conditione. alioquin recta via

trāsit in legatariū. z. sic nō extinguit. vt. §. de fur. a ticio. cō tra. J. tit. i. l. legatari. z. nō. §. de serui. l. papinianus.

m. **O**pponetur. aliud in seruitute vsu fruc. vt. J. titu. i. l. is cui. que est contra: est ratio vt. J. titu. i. l. cum filius. §. dominus. et. l. meuius. §. penul.

n. **E**t testō. §. e. l. hmoi. §. edes. §. qd. omē. i. totuz valet. Jo. vt. C. de here. in l. i. hereditat. et. J. ad reb. l. oib⁹. z. J. eo. l. ciuitatib⁹. p. **S**ive i quid aliud. nā hoc totū est honor ciuitat. ceterū si non sit in sta cā non valet. vt. J. d. dona. l. hoc iu re. in pn. nisi in ca sibi. m. b. qz. et. pit facere. vel ab alio ea. pteplāte est ce ptuz. vel cepit sol uere. vt. J. d. pol. l. i. §. i. z. l. totidē. §. i. fm. quosdā. vel. il lud qz iter. ytuoe.

o. **E**t eo mō. va let. J. tit. i. l. i. l. p. §. pe. Sol. vt. §. eo. l. etiā hoc mō.

p. **S**eruo. fiat. §. facit. §. d. admi ni. tu. l. q. ptes. z. l. qdā decedens. z. J. de l. leg. nō so lū. la. §. si heres. z. l. si qz rōnes. z. l. aurelio. §. gaus. et. laureli. §. me uia. z. §. filias. et. l. creditor.

q. **N**ihil proponitur. cur phibeatur heres edifi cia distrahere: quozum reddi tus sportule sunt relicte: salua tamē causa legati.

r. **Q**uonies est phibitum ali quid cōsensu corū in quozum fauore phibitum est: efficitur licitum. Bar.

s. **O**mibus quibus fidei cō mis. relictuz est. ad distractio nem p̄sentētib⁹: nullā fidei cō mis. petitionē super futuram.

t. **F**ruct⁹ ex fundo pure lega to: post aditā hereditatē a le

g. **S**eruo hereditario. i. qz est in aliqz iacēte hereditate.

h. **F**ungif. vt. §. de here. in l. i. nō min⁹. §. si. z. §. de acq. rerū domi. l. hereditas. z. §. de noua. l. nouatio. in fi.

i. **F**undus legatus. sub conditione. alioquin recta via

trāsit in legatariū. z. sic nō extinguit. vt. §. de fur. a ticio. cō tra. J. tit. i. l. legatari. z. nō. §. de serui. l. papinianus.

m. **O**pponetur. aliud in seruitute vsu fruc. vt. J. titu. i. l. is cui. que est contra: est ratio vt. J. titu. i. l. cum filius. §. dominus. et. l. meuius. §. penul.

n. **E**t testō. §. e. l. hmoi. §. edes. §. qd. omē. i. totuz valet. Jo. vt. C. de here. in l. i. hereditat. et. J. ad reb. l. oib⁹. z. J. eo. l. ciuitatib⁹. p. **S**ive i quid aliud. nā hoc totū est honor ciuitat. ceterū si non sit in sta cā non valet. vt. J. d. dona. l. hoc iu re. in pn. nisi in ca sibi. m. b. qz. et. pit facere. vel ab alio ea. pteplāte est ce ptuz. vel cepit sol uere. vt. J. d. pol. l. i. §. i. z. l. totidē. §. i. fm. quosdā. vel. il lud qz iter. ytuoe.

o. **E**t eo mō. va let. J. tit. i. l. i. l. p. §. pe. Sol. vt. §. eo. l. etiā hoc mō.

p. **S**eruo. fiat. §. facit. §. d. admi ni. tu. l. q. ptes. z. l. qdā decedens. z. J. de l. leg. nō so lū. la. §. si heres. z. l. si qz rōnes. z. l. aurelio. §. gaus. et. laureli. §. me uia. z. §. filias. et. l. creditor.

q. **N**ihil proponitur. cur phibeatur heres edifi cia distrahere: quozum reddi tus sportule sunt relicte: salua tamē causa legati.

r. **Q**uonies est phibitum ali quid cōsensu corū in quozum fauore phibitum est: efficitur licitum. Bar.

s. **O**mibus quibus fidei cō mis. relictuz est. ad distractio nem p̄sentētib⁹: nullā fidei cō mis. petitionē super futuram.

t. **F**ruct⁹ ex fundo pure lega to: post aditā hereditatē a le

g. **S**eruo hereditario. i. qz est in aliqz iacēte hereditate.

h. **F**ungif. vt. §. de here. in l. i. nō min⁹. §. si. z. §. de acq. rerū domi. l. hereditas. z. §. de noua. l. nouatio. in fi.

i. **F**undus legatus. sub conditione. alioquin recta via

trāsit in legatariū. z. sic nō extinguit. vt. §. de fur. a ticio. cō tra. J. tit. i. l. legatari. z. nō. §. de serui. l. papinianus.

m. **O**pponetur. aliud in seruitute vsu fruc. vt. J. titu. i. l. is cui. que est contra: est ratio vt. J. titu. i. l. cum filius. §. dominus. et. l. meuius. §. penul.

n. **E**t testō. §. e. l. hmoi. §. edes. §. qd. omē. i. totuz valet. Jo. vt. C. de here. in l. i. hereditat. et. J. ad reb. l. oib⁹. z. J. eo. l. ciuitatib⁹. p. **S**ive i quid aliud. nā hoc totū est honor ciuitat. ceterū si non sit in sta cā non valet. vt. J. d. dona. l. hoc iu re. in pn. nisi in ca sibi. m. b. qz. et. pit facere. vel ab alio ea. pteplāte est ce ptuz. vel cepit sol uere. vt. J. d. pol. l. i. §. i. z. l. totidē. §. i. fm. quosdā. vel. il lud qz iter. ytuoe.

a **C**ui. nō dicit cui. s. addit reddas ipse. s. tu. et ita ex his verbis psumit in seij fide aliqd secretum esse collatum: quod palā dicere erubesceret testator. fm. R.

b **C**prodesse potest. ad evitandum penam.

c **C**Estimādus ē. dāmō de psona cui hōis talib⁹ pspicere voluit testa: tor: et testō illi ca pere sit legib⁹ vestitum.

d **C**Voluerit. scz ac si oia tacuisset testator. aut ergo palā relinquit capax: vel nō capax: et nō patit hōis penā. vt. j. de iur. fil. l. nō intelligit. i. pñ. aut tacite: vt qz nichil testator dixit: s. talē i secreto. vel ēr dixit sed nō clare: tūc si ē nō capax patit penā: qz pdit nisi se deferat. q casu retinet pte. vt. C. ad l. fal. l. r. i. ibi nō. si aut ē capax mul la ē pena. i. dubio vt presumere hec lex nō capax. sed magis vt 2: qz nō p̄t heres facere qñ testator talia dicit: est tñ qñqñ p̄suptio vt h̄ dicit. r. facit. j. n. ij. cum q̄s s. n. c. i. r. j. de iur. fil. l. ita fidei comit.

e **C**hōiati noie pprio tenent i viriles/ si appellatio tenent i hereditarias portiones. Bar.

Deratus.

S h̄des nōiati enūera ti dare qd dānati sūt: p p̄t est vt viriles ptes debeāt: qz psonarū enūeratio hūc effe ctū h̄yt exequēt i legato p̄stā do. q si nōiati non essent/ he reditarias ptes debitori foiet

Csicut legata p cōtratabulas p̄oni minuit: ita pceptio nes heredū. Bar. Iulianus.

S heres cētū p̄cipe iul sus sit r restitue⁹ here ditatē: r patron⁹ bo. posses. cō tra tab. p̄terit: sicut legata ita r pceptio p pte quā patro nus abstulit minuet.

CA substituto vel legitio ex heredati nō p̄t legatū relinq. sec⁹ i instituto q bñficio p̄teri ti succedit per p̄tratabulas. Bartolus. Paulus.

A Exheredati substituto iuriliter legatū dat⁹ ergo nec a legitio ex h̄dati fi deicō. dari poterit: q⁹ et legitio

S h̄des. vi riles. j. de duo. re. l. siue. vbi dicit h̄ditarias. so. ibi. Itē facit. s. eo. l. turpia. s. fi. et j. tit. i. l. si plurib⁹. et. j. ad treb. l. non nūq̄. et. s. eo. l. iij. in fi. r. j. de stipu. ser. l. si cōis fu⁹.

S h̄des. qdā etne⁹ a liber to cuiusdā institu tus: et hoc p̄terito patrono.

C Restituere. puta meo.

C Contratabulas. et sic tertiam habet.

C Legata. pro tertia parte vitiant legata: r p eadem parte minuātur. c. vt hic. et. j. de cōdi. r. d. mō. l. plantius. et est hoc in cōtratab. patroni. s. in p̄trab. libertorū in totū cassant. vt no. C. de bo. pos. p̄trab. libe. l. i. r. facit. s. e. si mī

A Exheredati. datur. vt. C. eo. l. cum (ch) stich⁹. quidam. nec ab ipso exheredato vt ibidem not.

C Ad est qz. vt. j. tit. i. l. s. fin. ergo a cōtrario a cui

ius substituto nō possum: nec ab ei⁹ legitimo. vt hic b. m. **C** Sed si cōmittit. pone casum vt. j. ti. ij. l. si. s. h̄na.

n **C** Pollicetur. libertis scz p̄teritis.

o **C** Patrimonij. scz pro besse personis exceptatis. sed si ab ipso sunt rep̄ctas insoludum. vt. s. de vulg. subli: tu. l. et si contra.

p **C** Cū a posthu mo. hec cōditio su persue ponit. nā et nō dicta int̄ liti gis. sic. C. de fidei iusso. l. iij. in fi.

q **C** Los debere. qñ ab instituto p̄ re relicta. conditio eni si h̄s crit qñ nulla cōditionale legatū nō facit. vt j. qñ di. leg. ce. l. si dies. s. si sub p̄dis tione. r. l. finicio. s. quēdā. et. j. de con di. r. demon. l. ali: quando.

C Relicta a posthumo institu to debent a substituto nō na to posthumo. Bar.

C Cū a posthumo ita leges/ si heres erit: r nō nato posthu mo substituti a deāt legata eos debere⁹ existimādū est q ille si viueret debitor⁹ erat.

C Posthumo alieno p̄t lega ri: r p̄t h̄s istui. h. d. b. I dē

H eredi⁹ posthumo fidei cō. dari p̄t: sola eni volū tas⁹ suat i fidei cōmissis. r ob tinuit snia galli: alienos quoqz posthumos legitimos nobis heredes fieri.

C Qui accipit vxorē illegiti me scienter ab ea nō capir: sed ip̄i relinq̄re p̄t. B. Marcel.

C Tutor: pupillā suā cō tra senatuscō. vxorē du xerit: illa qdē ex testamēto ei⁹ cape p̄t: ip̄e aut nō p̄t: r me rito: delinquit eni hi q̄ p̄ohi bitas nuptias p̄trahūt: r meri to puniēdi sūt qd̄ iputari n̄ p̄t mulieri q̄ a tutore decepta⁹ est

C Explicat lib. xxx. s. noum. et vi. huius.

C Legitimos. ergo iure vteri po terat institui po sthum⁹ alienus. nam ius galli di citur vetus. sed. l. vell. nouum. vt. s. de lib. et posthu.

C Legitimos. ergo iure vteri po terat institui po sthum⁹ alienus. nam ius galli di citur vetus. sed. l. vell. nouum. vt. s. de lib. et posthu.

C Legitimos. ergo iure vteri po terat institui po sthum⁹ alienus. nam ius galli di citur vetus. sed. l. vell. nouum. vt. s. de lib. et posthu.

C Legitimos. ergo iure vteri po terat institui po sthum⁹ alienus. nam ius galli di citur vetus. sed. l. vell. nouum. vt. s. de lib. et posthu.

C Legitimos. ergo iure vteri po terat institui po sthum⁹ alienus. nam ius galli di citur vetus. sed. l. vell. nouum. vt. s. de lib. et posthu.

C Legitimos. ergo iure vteri po terat institui po sthum⁹ alienus. nam ius galli di citur vetus. sed. l. vell. nouum. vt. s. de lib. et posthu.

C Legitimos. ergo iure vteri po terat institui po sthum⁹ alienus. nam ius galli di citur vetus. sed. l. vell. nouum. vt. s. de lib. et posthu.

C Legitimos. ergo iure vteri po terat institui po sthum⁹ alienus. nam ius galli di citur vetus. sed. l. vell. nouum. vt. s. de lib. et posthu.

C Legitimos. ergo iure vteri po terat institui po sthum⁹ alienus. nam ius galli di citur vetus. sed. l. vell. nouum. vt. s. de lib. et posthu.

C Legitimos. ergo iure vteri po terat institui po sthum⁹ alienus. nam ius galli di citur vetus. sed. l. vell. nouum. vt. s. de lib. et posthu.